

Proiect finanțat de
Uniunea Europeană

Promo - LEX

Promovarea democrației și a drepturilor omului

RAPORTUL nr. 3

MONITORIZAREA CIVICĂ A REFORMEI POLIȚIEI ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Retrospectiva anului 2019
Publicat: iunie 2020

Toate drepturile sunt protejate. Conținutul Raportului poate fi utilizat și reprodus în scopuri nonprofit și fără acordul prealabil al Asociației Promo-LEX, cu condiția indicării sursei de informație. Conținutul raportului poate fi supus revizuirilor redacționale.

**Acest proiect este finanțat
de Uniunea Europeană**

Inițiativa de monitorizare a gradului de implementare a reformei poliției în Republica Moldova se desfășoară în cadrul proiectului „Monitorizarea civică a reformei Poliției în Republica Moldova”, implementat cu suportul financiar al Uniunii Europene. Opiniile exprimate în rapoartele publice ale Promo-LEX aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor.

CUPRINS

REZUMAT.....	3
INTRODUCERE.....	6
METODOLOGIA MONITORIZĂRII CIVICE.....	7
CADRUL GENERAL AL REFORMEI POLIȚIEI	10
GRADUL DE REALIZARE A OBIECTIVELOR REFORMEI POLIȚIEI DIN PERSPECTIVA MONITORIZĂRII CIVICE	14
OBIECTIVUL 1: Consolidarea responsabilității, eficienței, transparenței și profesionalismului Poliției.....	14
<i>Pe baza Strategiei de Dezvoltare a Poliției</i>	14
<i>Pe baza Matricei de politici</i>	34
OBIECTIVUL 2: Aplicarea echitabilă, eficientă și eficace a legislației bazate pe drepturile omului în activitatea Poliției.....	42
<i>Pe baza Strategiei de Dezvoltare a Poliției</i>	42
<i>Pe baza Matricei de politici</i>	47
OBIECTIVUL 3: Consolidarea capacităților Poliției de combatere a crimei organizate, traficului de ființe umane, criminalității cibernetice, violenței, inclusiv a infracțiunilor din motive de gen, drogurilor și contrabandei cu armament, falsificarea și spălarea banilor	55
<i>Pe baza Strategiei de Dezvoltare a Poliției</i>	55
<i>Pe baza Matricei de politici</i>	60
OBIECTIVUL 4: Crearea unui serviciu polițienesc modern în conformitate cu cele mai bune standarde și practici ale Uniunii Europene și internaționale, în măsură să răspundă proactiv și în mod egal la nevoile cetățenilor și ale societății în ansamblu.	64
<i>Pe baza Strategiei de Dezvoltare a Poliției</i>	64
<i>Pe baza Matricei de politici</i>	76
OBIECTIVUL 5: Promovarea și implementarea principiului toleranță zero față de corupție, discriminare și rele tratamente în activitatea Poliției.....	88
<i>Pe baza Strategiei de Dezvoltare a Poliției</i>	88
<i>Pe baza Matricei de politici</i>	95
CONCLUZII GENERALE	99
RECOMANDĂRI	101
LISTA DE ABREVIERI	102
ANEXE.....	103

REZUMAT

Cadrul general al reformei Poliției. În anul 2019 s-a atestat o tendință de creștere a încrederii cetățenilor în Poliție, către finele anului valoarea acesteia fiind 39,5% – valoare apropiată de cea stabilită de Contractul de Reformă a Sectorului „Suportul pentru Reforma Poliției” – 41%.

Pe parcursul anului 2019, în Republica Moldova au activat trei guverne. Ca urmare a schimbării miniștrilor, au fost efectuate schimbări și în cadrul conducerii IGP, și în subdiviziunile acesteia, ceea ce a creat dificultăți în realizarea activităților stabilite și denotă o dependență a activității polițienești de factorul politic.

Obiectivele propuse în cadrul ambelor programe de activitate a guvernelor corespund în mare parte obiectivelor și activităților incluse în Strategia de Dezvoltare a Poliției și în Programul de suport bugetar pentru Reforma Poliției, asigurându-se continuitatea implementării activităților asumate.

Totodată, în anul 2019 au fost efectuate modificări frecvente ale numărului efectivului-limită și ale structurii IGP, ceea ce denotă o lipsă de viziune generală și continuă asupra numărului de personal implicat și asupra modului de funcționare a instituției, îndeosebi în condițiile existenței unui moratoriu stabilit pentru încadrarea personalului din sectorul bugetar în funcțiile vacante înregistrate, inclusiv în cadrul IGP, și în condițiile fluctuației masive de personal.

Gradul de realizare a obiectivelor reformei Poliției. Obiectivul 1 are misiunea de a asigura sporirea accesului la servicii polițienești de calitate prin consolidarea profesionalismului, transparenței și eficienței Poliției. Cantitativ, este obiectivul cu cele mai multe angajamente asumate, incluzând cel mai mare număr de acțiuni (7) și subacțiuni (36).

Potrivit observațiilor Promo-LEX, 25 dintre subacțiuni (69,4%) au fost planificate pentru perioada 2016–2019. Dintre acestea, în opinia Asociației, 5 (20%) sunt subacțiuni realizate, zece (40%) – parțial realizate, șase (24%) – nerealizate, iar în cazul a patru subacțiuni (16%) Asociația nu s-a putut pronunța pe motiv că acestea sunt formulate general sau indicatorii nu sunt măsurabili.

Menționăm că în 2019 a expirat termenul de realizare pentru patru subacțiuni, dintre care două au fost apreciate drept realizate parțial, iar altele două nu au putut fi apreciate de către Promo-LEX, acțiunile fiind generale, iar indicatorii – nemăsurabili. Totodată, dintre subacțiunile apreciate drept nerealizate în rapoartele precedente, o subacțiune și-a schimbat calificativul în anul 2019, din nerealizat în parțial realizat. De asemenea, evidențiem că pentru subacțiunea 1.1.1 a fost evaluat modul de implementare, aceasta fiind calificată drept realizată în rapoartele precedente.

Risc considerabil de neimplementare are subacțiunea nr. 1.6.3 – consolidarea managementului operațional prin stabilirea clară a domeniului în vederea creării unui sistem complex pentru asigurarea suportului decizional, bazat pe un sistem informațional integrat al managementului operațional, în partea implementării sistemului informațional.

Matricea de politici a inclus trei acțiuni în cadrul Obiectivului 1 cu indicatori de performanță ce trebuiau atinși în 2019. Dintre acestea, Promo-LEX consideră că criteriile de performanță stabilite pentru o acțiune au fost atinse, pentru o acțiune – nu au fost atinse, iar pentru altă acțiune au fost atinse parțial.

Risc considerabil de neatingere a indicatorilor de performanță au criteriile de performanță stabilite pentru anul 2020 pentru A.1.1 – atingerea raportului de 40% ofițeri/60% subofițeri în Poliție, realizat și pentru A.1.3 – operaționalitatea CIPAL în componentele sale stabilite.

Obiectivul 2, de asemenea, are drept scop primordial sporirea accesului la servicii polițienești de o calitate mai bună, dar deja plasând accentul pe respectarea drepturilor omului în activitatea Poliției. Cantitativ, obiectivul conține practic cele mai puține acțiuni (2) și subacțiuni (8).

Conform metodologiei, pornind de la conținutul Planului de acțiuni privind implementarea SDP, au fost analizate șase subacțiuni, dintre care: două au fost analizate anterior, fiind calificate ca nerealizate, iar patru sunt în proces de realizare. Pentru anul 2019 nu a fost preconizată finalizarea vreunei subacțiuni din acest Obiectiv. Ambele subacțiuni analizate anterior anului 2019 au rămas nerealizate și pe parcursul anului de referință.

Matricea de politici a inclus o singură acțiune în cadrul Obiectivului 2 cu indicatori de performanță ce trebuiau atinși în 2019, care au fost apreciați ca fiind atinși parțial.

Obiectivul 3 vine să asigure capacități sporite ale Poliției în combaterea criminalității și asigurarea securității publice. Acesta conține două acțiuni și 12 subacțiuni. Potrivit observațiilor Promo-LEX, zece dintre subacțiuni (83,3%) au fost planificate pentru perioada 2016–2019.

Referitor la gradul de realizare a activităților preconizate, Promo-LEX a identificat că din 10 subacțiuni, realizate pot fi considerate doar 3 (30%), o subacțiune (10%) este nerealizată, trei (30%) – parțial realizate, iar în cazul altor trei subacțiuni (30%) Asociația nu s-a putut pronunța pe motiv că acestea sunt formulate general sau indicatorii nu sunt măsurabili.

Doar două subacțiuni au expirat în anul 2019, ambele fiind imposibil de apreciat, având indicatori nemăsurabili. O subacțiune și-a schimbat calificativul din nerealizat în realizat parțial.

În privința Matricei de politici, indicatorii stabiliți pentru acțiunea A.3.1 au fost parțial atinși.

Obiectivul 4 conține subacțiuni orientate spre modernizarea serviciului polițienesc conform standardelor europene și internaționale. Este un obiectiv general, ce conține trei acțiuni și 20 de subacțiuni. Potrivit observațiilor Promo-LEX, 11 dintre subacțiuni urmau a fi implementate în perioada 2016–2019. Din 11 subacțiuni, considerăm că două (18,2%) au fost realizate, una (9%) – nerealizată. Altele șase (54,5%) au fost calificate drept parțial realizate, iar în cazul a două activități Asociația nu s-a putut pronunța pe motiv că acestea sunt formulate general sau indicatorii nu sunt măsurabili. Totodată, evidențiem că alte două subacțiuni (4.1.1 și 4.1.2) au fost implementate înainte de expirarea termenului-limită.

Două subacțiuni au expirat în 2019, una dintre care a fost apreciată drept nerealizată, iar în cazul alteia Asociația nu s-a putut pronunța pe motiv că aceasta este formulată general sau indicatorul nu este măsurabil. Patru subacțiuni și-au schimbat calificativul din nerealizate în realizate parțial.

Risc considerabil de nerealizare are subacțiunea nr. 4.2.10 – Dezvoltarea sistemului informatic integrat al Poliției.

În privința celor trei acțiuni stabilite de Matricea de politici, Promo-LEX a calificat criteriile de performanță stabilite pentru 2019 pentru două acțiuni drept atinse, iar pentru o acțiune drept atinse parțial.

Obiectivul 5 a fost elaborat cu scopul promovării, asigurării transparenței în activitate și a integrității profesionale a Poliției. Acesta conține două acțiuni și opt subacțiuni. Cinci subacțiuni din opt au un termen continuu, asupra cărora Asociația Promo-LEX s-a pronunțat cu recomandări. Astfel, gradul de realizare a acestui obiectiv a rămas același, din trei subacțiuni două fiind realizate parțial, iar o subacțiune este realizată.

Risc considerabil de nerealizare prezintă subacțiunea 5.1.3 – dezvoltarea sistemului electronic de constatare și evidență a contravențiilor rutiere în vederea diminuării intervenției factorului uman în această activitate și sub acțiunea 5.1.4 – reorganizarea sistemului de efectuare a achizițiilor publice în cadrul Poliției și pregătirea personalului în acest scop.

În ce privește indicatorii stabiliți de Matricea de politici pentru acțiunea A.5.1 pentru anul 2019, Promo-LEX a apreciat că criteriile au fost atinse.

Concluzii generale. Din totalul activităților planificate, până în anul 2019 inclusiv, trebuiau să fie realizate 53 de subacțiuni (63%). Dintre acestea, Promo-LEX a calificat gradul de realizare după cum urmează: *13 subacțiuni – realizate (24,5%); 21 subacțiuni – realizate parțial (39,6%); 10 subacțiuni – nerealizate (18,9%)*. În același timp, *9 subacțiuni (17%) sunt formulate într-o manieră generală*, iar indicatorii nu sunt măsurabili.

Pe parcursul anului 2019 urmau a fi finalizate opt subacțiuni (9%), dintre care, potrivit Promo-LEX: *două sunt realizate parțial, una – nerealizată, iar în cazul a cinci subacțiuni nu este posibil de evaluat din cauza indicatorilor nemăsurabili*.

Din totalul criteriilor de performanță stabilite pentru anul 2019 în cadrul Matricei de politici pentru nouă acțiuni, Asociația Promo-LEX a calificat: *indicatorii a patru acțiuni – atinși (44,4%); indicatorii a patru acțiuni – parțial atinși (44,4%) și indicatorii unei acțiuni – neatinși (11,1%)*.

INTRODUCERE

Asociația Promo-LEX este o organizație neguvernamentală, nonprofit și apolitică, ce urmărește beneficiul public și își desfășoară activitatea în conformitate cu legislația în vigoare a Republicii Moldova. Misiunea Asociației Promo-LEX este de a contribui la dezvoltarea democrației în Republica Moldova prin promovarea și apărarea drepturilor omului, monitorizarea proceselor democratice și consolidarea societății civile.

Republica Moldova are nevoie de reforme profunde în multe domenii. Unul dintre aceste domenii ține de activitatea organelor afacerilor interne și a organelor de Poliție ca instituții împuternicite să protejeze drepturile cetățenilor. Din perspectivă istorică, reformele din acest domeniu au suferit un proces continuu de restructurare și modernizare. În acest context, la 12 mai 2016 Guvernul Republicii Moldova a adoptat Strategia de Dezvoltare a Poliției pentru anii 2016–2020. În același an, Delegația UE și guvernul au semnat un acord de finanțare pentru „Suport pentru reforma Poliției”, inclusiv un suport complementar pentru monitorizarea reformei Poliției.

În vederea realizării prevederilor statutare, în perioada 14 decembrie 2018 – 13 decembrie 2021, Asociația Promo-LEX implementează proiectul „Monitorizarea civică a reformei Poliției în Republica Moldova”, finanțat de Uniunea Europeană din 14 decembrie 2018.

Proiectul „Monitorizarea civică a reformei Poliției în Republica Moldova” pune în valoare rolul de supraveghere civică al organizațiilor neguvernamentale în timpul implementării reformelor, precum și dreptul cetățenilor de a participa la procesul de luare a deciziilor. Obiectivul general al proiectului este consolidarea responsabilității, eficienței și transparenței reformei Poliției în Republica Moldova.

Constatările și concluziile monitorizării civice a reformei Poliției sunt structurate în rapoarte periodice, anuale și semestriale, elaborate de Asociația Promo-LEX.

Raportul nr. 3 este un raport anual, care reprezintă o sinteză post-factum a conformității gradului de realizare a reformei pe parcursul anului calendaristic de implementare 2019, elaborată prin compararea conținutului rapoartelor oficiale ale Poliției cu observațiile monitorilor Asociației Promo-LEX. Observațiile monitorilor sunt formate pe baza analizei documentelor oficiale, a interviurilor cu factorii de decizie și a rezultatelor observațiilor directe, a altor informații obținute în baza metodologiei de monitorizare.

METODOLOGIA MONITORIZĂRII CIVICE

Rapoartele de monitorizare sunt elaborate pe baza unei metodologii întocmite de către un expert internațional, care include, pe de o parte, metode de analiză a documentelor și interviuri cu factorii de decizie la nivel central, valorificate preponderent de echipa centrală a Asociației. Pe de altă parte, metodologia presupune în calitate de metode de lucru observarea directă și interviuarea subiecților relevanți pentru monitorizare la nivel regional și local.

Concluziile Asociației Promo-LEX despre gradul de realizare a obiectivelor operaționale ale reformei sunt elaborate prin raportarea la indicatorii de performanță și termenele de realizare stipulate în documentele de program relevante. Calificativele utilizate pentru aprecierea gradului de îndeplinire a obiectivelor sunt: *realizat*, *parțial realizat* și *nerealizat*. Potrivit metodologiei, *realizat* este atribuit acțiunilor/activităților pentru care măsurile desfășurate au fost apreciate ca fiind suficiente și relevante atingerii obiectivului propus; *nerealizat* este atribuit acțiunilor/activităților care nu au generat finalitatea preconizată; iar *parțial executat* este atribuit acțiunilor/activităților pentru care nu au fost integral atinși indicatorii de performanță aprobați.

În mod similar, în privința Matricei de politici, calificativele utilizate pentru aprecierea atingerii criteriilor de performanță stabilite sunt: *atins*, *parțial atins* sau *neatins*.

Subacțiunile care sunt formulate în mod general și indicatorii nemăsurabili conțin doar comentarii, fără atribuirea calificativelor realizat, parțial realizat sau nerealizat.

Raportul nr. 3 de monitorizare civică a reformei Poliției în Republica Moldova este un raport anual, elaborat pentru anul calendaristic de referință 2019.

În cadrul acestuia sunt analizate acțiunile/subacțiunile pentru implementarea Strategiei de Dezvoltare a Poliției 2016–2020 care: au termenul de realizare expirat în 2019; sunt activități continue, cu termen de realizare inclusiv în anul 2019; sunt cu termen de realizare expirat anterior anului 2019, fiind calificate ca nerealizate în rapoartele anterioare¹. În Raportul nr. 3 nu sunt reluate subacțiunile apreciate drept desuete sau inoportune de către instituțiile implementatoare și analizate în rapoartele de monitorizare civică anterioare².

De asemenea, în Raportul nr. 3 este analizat gradul de atingere a indicatorilor de performanță pentru activitățile stabilite prin Matricea de politici pentru anul 2019.

În acest sens, au fost analizate Planul de acțiuni al Poliției pentru anul 2019³, Raportul de progres pentru anul 2019 privind implementarea Strategiei de dezvoltare a Poliției pentru anii 2016–2020⁴, Raportul privind activitatea Poliției în semestrul I al anului 2019⁵ și activitățile desfășurate de către MAI, IGP și subdiviziunile lor pe parcursul anului 2019.

Pe lângă analiza documentelor, metodologia de monitorizare civică a gradului de realizare a reformei în anul 2019 a inclus și instrumente de cercetare în teritoriu: observare directă, interviuri și interpelări. Astfel, în perioada 2-17 martie au fost desfășurate 41⁶ de interviuri cu conducerea inspectoratelor de poliție sau cu persoane desemnate de acestea și 35 de interviuri

¹ De asemenea, în Raport este analizată, din perspectiva modului de implementare a rezultatelor, subacțiunea 1.1.1, apreciată de către Promo-LEX drept realizată în Raportul nr. 1.

² Raportul nr. 2. Monitorizarea civică a reformei Poliției în Republica Moldova, p. 8-10. <https://bit.ly/2wRISXX>

³ Planul de acțiuni al Poliției pentru anul 2019, vezi: <https://bit.ly/38mbNkL>

⁴ Raport de progres privind realizarea în perioada anului 2019 a SDP pentru anii 2016–2020. <https://bit.ly/39HZChA>

⁵ Raport privind activitatea Poliției, semestrul I 2019, vezi: <https://bit.ly/35eCZQx>

⁶ Nu a fost desfășurat interviu cu IP Ciocana al DP Chișinău din cauza amânării desfășurării interviului în perioada 11-19 martie și a schimbării conducerii inspectoratului.

cu persoane din cadrul secțiilor/serviciilor resurse umane ale inspectoratelor de poliție și direcțiilor de poliție.

Totodată, în legătură cu instituirea stării de urgență, trei⁷ dintre interviuri au fost desfășurate la distanță, telefonic. La 5 și 13 martie 2020 au fost efectuate vizite și interviuri în cadrul Dispeceratelor Zonale Nord, Centru, mun. Chișinău și Sud.

În perioada 2-13 martie au fost desfășurate vizite în cadrul a opt izolatoare de detenție provizorie: Edineț, Râșcani, Căușeni, Orhei, Chișinău, Sângerei, Cimișlia, Cahul, fiind observate condițiile de detenție din cadrul acestora și fiind desfășurat interviul cu un reprezentant al Serviciului Detenție și Escortă. Totodată, în legătură cu instituirea stării de urgență, cu reprezentanții izolatoarelor de detenție provizorie Hâncești și Ungheni au fost desfășurate interviuri telefonice.

De asemenea, în aceeași perioadă au fost supuse observării 28 de autospeciale care asigură/au asigurat în anul 2019 transportarea deținuților, aflate în gestiunea inspectoratelor de poliție Edineț (3), Florești (1), Strășeni (1), Râșcani (1), Căușeni (2), Orhei (1), Criuleni (1), Bălți (1), Cantemir (1), Sângerei (1), Fălești (1), Cimișlia (1), Ceadâr-Lunga (1), Comrat (2), Anenii Noi (1), Cahul (2) și DP Chișinău (1). Menționăm că au fost observate doar autospecialele care la data vizitei în cadrul IP sau IDP nu se aflau în misiuni.

În perioada 5-18 martie au fost desfășurate vizite în cadrul unităților de investigație regională din cadrul Direcției de Poliție a mun. Chișinău, al Direcției de Poliție a UTAG, al Direcției Nord a INI și al Direcției Sud a INI. Suplimentar, a fost efectuată o vizită în cadrul Inspectoratului Național de Investigații și a fost efectuată și tentativa de identificare a sediului Secției Est a INI.

În perioada 15.11.2019 – 06.03.2020, monitorii Promo-LEX au efectuat vizite de documentare în cadrul a 14 sectoare de poliție renovate.

Pe parcursul anului 2019, monitorii Promo-LEX au identificat și au urmărit 52 de pagini de pe rețeaua de socializare *Facebook* ale subdiviziunilor teritoriale ale Poliției, în vederea evaluării numărului de pagini și a materialelor publicate de către acestea.

Începând cu 26 februarie 2020, Promo-LEX a expediat cereri de solicitare a informațiilor pe adresa inspectoratelor de poliție și a direcțiilor de poliție, iar până la 26 martie 2020, au fost recepționate 27 de răspunsuri de la subdiviziunile teritoriale ale Poliției. Apreciem în mod deosebit furnizarea informației solicitate în situația instituirii stării de urgență. Totuși, nu a fost recepționat un răspuns, până la 26 martie 2020, de la următoarele subdiviziuni: IP Ciocana, IP Râșcani (Chișinău), IP Centru, IP Buiucani, IP Hâncești, IP Ialoveni, IP Strășeni, IP Cimișlia, IP Ceadâr-lunga, IP Comrat, IP Drochia, IP Glodeni, IP Dondușeni, IP Râșcani, IP Ocnița, IP Briceni, IP Soroca.

De asemenea, au fost adresate cereri de solicitare a informațiilor Inspectoratului General al Poliției și Serviciului 112.

La 6 martie 2020, Promo-LEX a depus o cerere de solicitare a informației de la Serviciul 112 privind durata medie de reacție a serviciilor polițienești la apelurile urgente ale cetățenilor în anul 2019, în fiecare unitate administrativ-teritorială (raion/municipiu). Drept răspuns, la 25 martie, cu referire la prevederile art. 19, alin. (2) din Legea 174/2014 cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului național unic pentru apelurile de urgență 112⁸, Serviciul 112 a conchis că „eliberarea de către Serviciul 112 a informației solicitate se va considera ca fiind o imixtiune în activitatea IGP”. Drept urmare, Serviciul 112 a recomandat obținerea acordului de la IGP.

⁷ IP Ungheni, IP Hâncești, IP Ialoveni.

⁸ Art. 12, alin. (2) din Legea nr. 174/2014: Din momentul transmiterii de către Serviciul 112 a datelor privind apelul de urgență la dispeceratele serviciilor specializate de urgență, Serviciul 112 și personalul său nu poartă răspundere pentru activitățile ulterioare ale serviciilor specializate de urgență.

Luând în considerare răspunsul furnizat de Serviciul 112, Promo-LEX constată **restricționarea nejustificată a accesului la informație**, drept asigurat de Constituția Republicii Moldova și de Legea nr. 982/2000 privind accesul la informație. Menționăm că, potrivit art. 5, alin. (2), lit. b) din legea menționată, furnizorii de informații, adică **posesorii informațiilor oficiale**, obligați să le furnizeze solicitanților, în condițiile legii, sunt instituțiile publice. Respectiv, posesia informației oficiale privind durata de reacționare a Poliției la apelurile de urgență ale cetățenilor obligă instituția publică la furnizarea informației solicitate. Instituirea nejustificată a unor proceduri suplimentare de obținere a acordului IGP reprezintă, în opinia Promo-LEX, un refuz nejustificat de prezentare a informațiilor solicitate și, respectiv, eludarea prevederilor legale și constituționale. Mai mult, potrivit pct. 7 din Regulamentul privind modul de ținere a Registrului de stat format de Sistemul informațional automatizat al Serviciului național unic pentru apelurile de urgență 112, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1207/2018, Serviciul 112, în calitate de deținător al Registrului, asigură gestionarea accesului la informația din Registru.

CADRUL GENERAL AL REFORMEI POLIȚIEI

Strategia de Dezvoltare a Poliției (SDP) pentru anii 2016–2020 și Planul de acțiuni privind implementarea acesteia au fost aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 587 la 12.05.2016. Strategia asigură continuitatea procesului de reformare demarat prin Concepția de reformare a Ministerului Afacerilor Interne (MAI) și a structurilor subordonate și desconcentrate și reprezintă o aliniere a acțiunilor planificate la prevederile Acordului de asociere Uniunea Europeană – Republica Moldova⁹.

Obiectivele generale ale Strategiei sunt:

1. Consolidarea responsabilității, eficienței, transparenței și profesionalismului Poliției.
2. Aplicarea echitabilă, eficientă și eficace a legislației bazate pe drepturile omului în activitatea Poliției.
3. Consolidarea capacităților Poliției de combatere a crimei organizate, traficului de ființe umane, criminalității cibernetice, violenței, inclusiv infracțiunilor din motive de gen, drogurilor și contrabandei cu armament, falsificarea și spălarea banilor.
4. Crearea unui serviciu polițienesc modern, în conformitate cu cele mai bune standarde și practici ale Uniunii Europene și internaționale, în măsură să răspundă proactiv și în mod egal la nevoile cetățenilor și ale societății în ansamblu.
5. Promovarea și implementarea principiului toleranță zero față de corupție, discriminare și rele tratamente în activitatea Poliției.

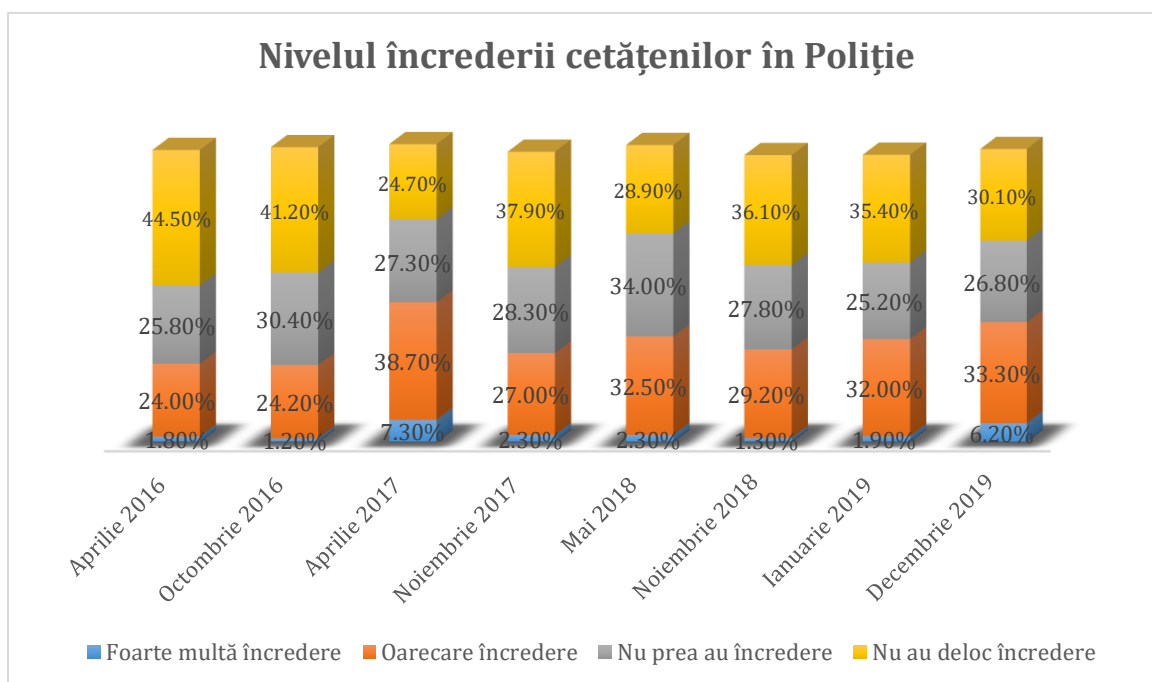
Ulterior, în decembrie 2016, Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană au semnat un Acord de finanțare – Contract de reformă „Suportul pentru Reforma Poliției” în valoare de 57 mil. de euro.

Obiectivul general al Contractului de reformă a sectorului „Suportul pentru Reforma Poliției” (Programul pentru suport bugetar) este să asiste Guvernul Republicii Moldova în asigurarea statului de drept, consolidarea ordinii și securității publice, combaterea crimelor organizate și protecția drepturilor omului prin dezvoltarea unei poliții transparente, eficiente, responsabile și accesibile. Indicatorul de măsurare a implementării obiectivului general este *nivelul de încredere în Poliție îmbunătățit și menținut (% persoanelor care au încredere în Poliție crește gradual)*, valoarea de referință a încrederii cumulate fiind 31% în aprilie 2014. Ținta stabilită pentru implementarea obiectivului general este creșterea nivelului de încredere a populației în Poliție până în 2019 de cel puțin 41%.

Din datele graficului nr. 1, se observă o tendință de creștere a încrederii cetățenilor în Poliție (ponderea cetățenilor care au foarte multă încredere și care au o oarecare încredere). Către finele anului 2019 se atestă o pondere de încredere în Poliție de 39,5%, o valoare apropiată de cea stabilită de Contractul de reformă a sectorului „Suportul pentru Reforma Poliției”.

⁹ Titlul II: „Dialogul politic și reforma, cooperarea pe domeniul politicilor externe și de securitate” și Titlul III: „Justiție, libertate și securitate”.

Graficul nr. 1. Nivelul încrederii cetățenilor în Poliție, potrivit Barometrului Opiniei Publice

Obiectivele specifice ale Programului pentru suport bugetar sunt similare cu obiectivele generale ale Strategiei de Dezvoltare a Poliției cu mențiunea expresă de aliniere la cele mai bune standarde și practici ale UE și internaționale. Descrierea condițiilor specifice și a indicatorilor anuali pentru debursarea tranșelor este prevăzută în Matricea de politici.

Menționăm că pe parcursul anului 2019, în Republica Moldova au activat trei guverne, respectiv, cu trei miniștri ai Afacerilor Interne și trei șefi/șefi interimari ai Inspectoratului General al Poliției. Ca urmare a schimbării miniștrilor, au fost efectuate schimbări și în cadrul conducerii subdiviziunilor IGP, ceea ce a creat dificultăți în realizarea activităților stabilite. Schimbarea conducerii IGP și a conducerii subdiviziunilor teritoriale și specializate ale IGP, odată cu schimbarea miniștrilor, denotă o dependență a activității polițienești de factorul politic.

În Programul de activitate al guvernului, votat la 8 iunie 2019, erau incluse în calitate de obiective:

- depolitizarea Ministerului Afacerilor Interne prin delimitarea funcțiilor polițienești de celelalte funcții din sistem. Reforma Ministerului Afacerilor Interne se va axa inclusiv pe crearea de instrumente și mecanisme în vederea excluderii practicilor nocive de implicare a Poliției în persecutarea oamenilor;
- implementarea „principiului poliției comunitare” („Community Policing”), astfel încât, la nivel local, poliția să nu fie doar entitatea „sanționatoare”, ci și cea care colaborează proactiv atât cu autoritățile publice locale, cât și cu cetățenii din comunitate;
- asigurarea excluderii aplicării nejustificate a arestului și a interceptării convorbirilor telefonice;
- introducerea unui sistem electronic de evidență a cazurilor investigate de poliție și procuratură pentru a exclude abuzurile din partea acestora;
- eliminarea torturii și ameliorarea condițiilor de detenție din instituțiile respective¹⁰.

¹⁰ Programul de activitate al Guvernului Republicii Moldova. <https://bit.ly/2YRTIJO>

În Programul de activitate al guvernului¹¹, votat la 14 noiembrie 2019, erau incluse în calitate de obiective:

- implementarea unui set de acțiuni urgente pentru stoparea creșterii nivelului criminalității grave și deosebit de grave în țară;
- restabilirea și consolidarea capacităților instituționale și profesionale ale subdiviziunilor polițienești, prin identificarea și angajarea cadrelor cu pregătire profesională înaltă;
- elaborarea și implementarea unui plan de măsuri eficiente pentru reducerea numărului de accidente rutiere;
- îmbunătățirea sistemului de pregătire inițială și continuă a polițiștilor, cu accent pe pregătirea practică; unificarea sistemului de pregătire la nivelul Ministerului Afacerilor Interne sub umbrela Academiei „Ștefan cel Mare”;
- extinderea implementării conceptului de activitate polițienească comunitară la nivel național, reorientând activitatea represivă a subdiviziunilor polițienești spre una proactivă;
- reorganizarea conceptului de patrulare la nivel național;
- planificarea resurselor umane și logistice în baza analizelor tactice;
- dezvoltarea curriculumului unic de pregătire inițială a angajaților Poliției;
- reorganizarea unor subdiviziuni strategice și operaționale ale Poliției și operaționalizarea acestora;
- revizuirea managementului resurselor umane și crearea condițiilor atractive și competitive pentru noii angajați;
- delimitarea clară a competențelor de asigurare a ordinii și securității publice între Poliție și Carabinieri, precum și celelalte structuri ale Ministerului Afacerilor Interne cu atribuții în domeniu;
- crearea mecanismelor instituționalizate de consultare formală și asigurare a participării autorităților publice locale și a comunității la gestionarea domeniului ordinii și securității publice;
- revederea cadrului organizatoric și funcțional al managementului operațional la nivelul Inspectoratului General al Poliției, care este învechit sau revizuit pe segmente.

Este de apreciat că obiectivele propuse în cadrul ambelor programe de activitate corespund în mare parte obiectivelor și activităților incluse în Strategia de Dezvoltare a Poliției și Programul de suport bugetar pentru Reforma Poliției, asigurându-se continuitatea implementării activităților asumate. Menționăm în calitate de element comun propus în cadrul ambelor programe implementarea conceptului de activitate polițienească comunitară. Totodată, apreciem includerea în cadrul Programului de activitate al guvernului, votat la 14 noiembrie 2019, a activităților din Strategia de Dezvoltare a Poliției nerealizate și tergiversate pe parcursul anilor anteriori (reorganizarea conceptului de patrulare la nivel național, delimitarea clară a competențelor de asigurare a ordinii și securității publice între Poliție și Carabinieri, precum și celelalte structuri ale Ministerului Afacerilor Interne cu atribuții în domeniu).

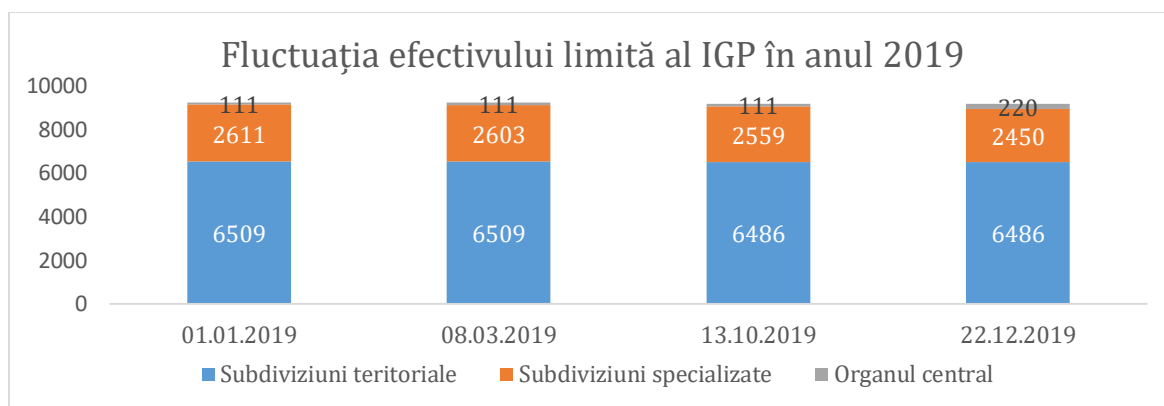
Luând în considerare faptul că anul 2020 este ultimul an de implementare a Strategiei de Dezvoltare a Poliției (2016–2020) și a Programului de suport bugetar 2017–2020, pentru asigurarea continuității activităților asumate și propuse prin documente strategice și acorduri cu partenerii de dezvoltare, recomandăm Guvernului Republicii Moldova examinarea gradului de realizare a acestor documente, depunerea eforturilor pentru asigurarea realizării obiectivelor propuse și aprobarea noilor documente strategice de dezvoltare pentru perioada următoare.

Modificări au fost efectuate pe parcursul anului și în structura și numărul efectivului-limită al Inspectoratului General al Poliției. Astfel:

¹¹ Program de activitate al Guvernului Republicii Moldova. <https://bit.ly/3bRb3ET>

- potrivit pct. 6 din Hotărârea Guvernului nr. 120 din 27.02.2019¹², MAI va asigura transferul a **8 funcții publice** cu statut special de la IGP al MAI și 6 funcții publice cu statut special de la Serviciul tehnologii informaționale din subordinea MAI la Inspectoratul de Management Operațional al MAI;
- prin Hotărârea Guvernului nr. 438 din 11.09.2019 efectivul-limită al aparatului central al MAI s-a mărit de la 95 la 135, a fost instituită Direcția politici de dezvoltare instituțională. Prin aceeași Hotărâre a fost modificată și Hotărârea Guvernului nr. 986/2012 cu privire la structura și efectivul-limită ale IGP, cu reducerea efectivului-limită de la 9223 la 9156 (**redus cu 67 de funcții** (15 au fost reduse anterior prin transfer la SIA 112)), 44 de funcții au fost reduse de la subdiviziunile specializate (2603-2559), 23 de la subdiviziunile teritoriale (6509-6486). Conform notei informative, cele 52 de posturi care urmau să fie transferate efectiv au fost, de fapt, selectate din funcții neocupate, astfel încât să nu afecteze nici managementul, nici capacitatea operațională a IGP. Proiectul Hotărârii de Guvern nu a fost supus consultărilor publice;
- prin Hotărârea Guvernului nr. 547 din 12.11.2019¹³ s-a aprobat un nou Regulament cu privire la organizarea și funcționarea IGP, precum și o nouă structură a IGP, iar înființarea subdiviziunilor specializate ale IGP a fost dată în competența Ministrului Afacerilor Interne. De asemenea, deși efectivul-limită al IGP a rămas același, efectivul-limită al organului central de administrare **a crescut de la 111 la 220 de posturi**, dintre care 214 – funcționari publici cu statut special, 6 – funcționari publici.

Graficul nr. 2. Fluctuația efectivului-limită al IGP (2019)

Evidențiem că modificarea frecventă a efectivului-limită și a structurii IGP denotă o lipsă de viziune generală și continuă asupra numărului de personal implicat și asupra modului de funcționare a instituției, îndeosebi în condițiile existenței unui moratoriu stabilit pentru încadrarea personalului din sectorul bugetar în funcțiile vacante înregistrate¹⁴, inclusiv în cadrul IGP și în condițiile fluctuației masive de personal¹⁵.

În privința acțiunilor stabilite în Planul de acțiuni pentru implementarea SDP și în Matricea de politici pentru implementarea Suportului Bugetar, menționăm că în anul 2019 a expirat termenul de realizare stabilit pentru opt subacțiuni din cadrul a șase acțiuni din Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de Dezvoltare a Poliției 2016–2020. Totodată, 31 de subacțiuni din cadrul a 13 acțiuni sunt activități continue, cu termen de realizare inclusiv în anul 2019. În Matricea de politici au fost stabiliți indicatori de performanță pentru toate cele nouă acțiuni, care trebuiau să fie atinși spre sfârșitul anului 2019.

¹² <https://bit.ly/2t0oVvs>

¹³ <https://bit.ly/2LLwuwY>

¹⁴ Hotărârea Guvernului nr. 1281 din 26.12.2018 pentru stabilirea moratoriului temporar privind încadrarea personalului din sectorul bugetar în funcțiile vacante înregistrate, vezi: <https://bit.ly/30L8r7r>

¹⁵ Opinia Promo-LEX în contextul Reformei Poliției și Activității Polițienești Comunitare privind raționalitatea și oportunitatea restabilirii în fiecare localitate a activității polițistului de sector, p. 6-7, vezi: <https://bit.ly/2R84Uws>

GRADUL DE REALIZARE A OBIECTIVELOR REFORMEI POLIȚIEI DIN PERSPECTIVA MONITORIZĂRII CIVICE

OBIECTIVUL 1: Consolidarea responsabilității, eficienței, transparenței și profesionalismului Poliției

Obiectivul 1 are misiunea de a asigura sporirea accesului la servicii polițienestre de calitate prin consolidarea profesionalismului, transparenței și eficienței Poliției. Cantitativ, este obiectivul cu cele mai multe angajamente asumate, incluzând cel mai mare număr de acțiuni (7) și subacțiuni (36).

Potrivit observațiilor Promo-LEX, 25 dintre subacțiuni (69,4%) au fost planificate pentru perioada 2016– 2019. Dintre acestea, în opinia Asociației, cinci (20%) sunt subacțiuni realizate, zece (40%) – parțial realizate, șase (24%) – nerealizate, iar în cazul a patru subacțiuni (16%) Asociația nu s-a putut pronunța pe motiv că acestea sunt formulate general sau indicatorii nu sunt măsurabili.

Menționăm că în 2019 a expirat termenul de realizare pentru patru subacțiuni, dintre care două au fost apreciate drept realizate parțial, iar altele două nu au putut fi apreciate de către Promo-LEX, acțiunile fiind generale, iar indicatorii – nemăsurabili. Totodată, dintre subacțiunile apreciate drept nerealizate în rapoartele precedente, o subacțiune și-a schimbat calificativul în anul 2019 din nerealizat în parțial realizat. De asemenea, evidențiem că pentru subacțiunea 1.1.1 a fost evaluat modul de implementare, aceasta fiind calificată drept realizată în rapoartele precedente.

Risc considerabil de neimplementare are subacțiunea nr. 1.6.3 – consolidarea managementului operațional prin stabilirea clară a domeniului în vederea creării unui sistem complex pentru asigurarea suportului decizional, bazat pe un sistem informațional integrat al managementului operațional, în partea implementării sistemului informațional.

Matricea de politici a inclus trei acțiuni în cadrul Obiectivului 1 cu indicatori de performanță ce trebuiau atinși în 2019. Dintre acestea, Promo-LEX consideră că criteriile de performanță stabilite pentru o acțiune au fost atinse, pentru o acțiune – nu au fost atinse, iar pentru altă acțiune au fost atinse parțial.

Risc considerabil de neatingere a indicatorilor de performanță prezintă criteriile de performanță stabilite pentru anul 2020 pentru A.1.1 – obținerea raportului de 40% ofițeri/60% subofițeri în Poliție și pentru A.1.3 – operaționalitatea CIPAL în componentele sale stabilite.

Pe baza Strategiei de Dezvoltare a Poliției

1.1. Sistem transparent de selectare și promovare a personalului, bazat pe concurs și criterii clare de selectare, evaluare și promovare a personalului

1.1.1 Dezvoltarea procedurilor de recrutare (selectare) a personalului în cadrul Poliției

Indicator de performanță: Proceduri de recrutare (selectare) a personalului instituite

Termen de realizare: Semestrul II, 2016

În cadrul Raportului nr. 1 de monitorizare civică a Poliției, subacțiunea 1.1.1 a fost apreciată de către Promo-LEX **drept realizată**. În vederea evaluării modului de implementare a unor proceduri de recrutare stabilite prin Ordinul nr. 451 din 13.11.2017¹⁶, monitorii Promo-LEX au

¹⁶ <https://bit.ly/2V1rCY0>

urmărit modul de publicare a anunțurilor de angajare atât din sursa internă, cât și din sursa externă, pe pagina politia.md la compartimentul cariere¹⁷, pe panourile informaționale din cadrul sediilor inspectoratelor de poliție, dar și pe pagina de Facebook a subdiviziunilor teritoriale.

Menționăm că în conformitate cu procedura de recrutare stabilită, publicarea funcțiilor vacante are loc după cum urmează:

- Toate funcțiile vacante din subdiviziuni se publică de către șeful Serviciului Resurse Umane (SRU) în fiecare zi de luni pe pagina IGP, pentru a asigura accesul angajaților la informațiile privind **recrutarea din sursa internă**.
- În cazul lipsei cererilor privind ocuparea funcției vacante din sursă internă pe parcursul a cinci zile lucrătoare, șeful SRU publică obligatoriu pe pagina web a Poliției toate funcțiile vacante pasibile de **recrutare din sursa externă**.
- Totodată, șeful SRU asigură extragerea tuturor funcțiilor vacante publicate pentru a fi ocupate prin concurs de pe pagina web a IGP, asigurând publicarea acestora pe panoul informațional la sediul subdiviziunii¹⁸.
- Șeful SRU, iar în lipsa acestuia, un alt angajat din cadrul SRU, prin intermediul persoanei care gestionează contul subdiviziunii creat pe rețeaua de socializare Facebook, asigură plasarea și actualizarea săptămânală a anunțului privind angajarea în cadrul Poliției.

De asemenea, a fost solicitată informația privind numărul anunțurilor de angajare publicate, din sursa internă, și al concursurilor organizate din sursa externă. Informația pentru sem. I al anului 2019 a fost solicitată de la subdiviziunile teritoriale în luna noiembrie a anului 2019, iar pentru anul întreg în februarie-martie 2020.

Menționăm că până la 25 martie 2020, răspunsuri la solicitări de informații au fost recepționate atât pentru semestrul I cât și informația anuală de la 22 subdiviziuni teritoriale, pentru concursurile organizate pentru 28 subdiviziuni teritoriale. Aici vom remarca faptul că serviciile de resurse umane din cadrul Direcțiilor de Poliție Chișinău și UTAG funcționează în mod regionalizat, organizând concursurile pentru inspectoratele de poliție Botanica, Buiucani, Centru, Ciocana, Râșcani și, respectiv, inspectoratele de poliție Comrat, Ceadâr-Lunga, Vulcănești.

În mod suplimentar, relevăm că au acordat răspuns doar la solicitarea de informație din luna februarie trei inspectorate de poliție, și doar la solicitarea din noiembrie 2019 – opt inspectorate de poliție (Briceni, Cimișlia, Dondușeni, Drochia, Glodeni, Ocnița, Râșcani, Strășeni). Respectiv, în cazul celor din urmă informația la care vom face referință vizează doar semestrul I al anului 2019 (Anexa nr. 1).

Nu au răspuns la nicio solicitare de informații trei inspectorate de poliție: Hâncești, Ialoveni, Soroca.

Din analiza informațiilor obținute și drept urmare a monitorizării paginii politia.md, la compartimentul *carriere, funcții polițienești*, Promo-LEX a constatat următoarele:

- Publicarea și înnoirea informațiilor privind anunțurile de angajare se efectuează în mod diferit. În cazul a cel puțin șapte inspectorate de poliție, informația privind anunțurile de angajare al căror termen a expirat este exclusă, aceasta devenind indisponibilă pentru perioada următoare (IP Briceni, IP Dondușeni, IP Florești, IP Nisporeni, IP Orhei, IP Rezina, IP Taraclia). În mod diferit, în cazul celorlalte inspectorate de poliție, anunțurile al căror termen a expirat se păstrează pe pagina politia.md.

¹⁷ <https://bit.ly/3bLNbTb>

¹⁸ Avizul extras de pe pagina web a IGP urmează să conțină obligatoriu informații cu privire la: a) denumirea subdiviziunii ale cărei funcții au fost scoase la concurs; b) denumirea funcției vacante pentru care se organizează concursul; c) informații de contact; d) textul „Pentru mai multe informații accesați pagina web ,www.politia.md”.

- În cazul a cel puțin 17 inspectorate de poliție (Anenii Noi, Cantemir, Căușeni, Ceadâr-Lunga, Comrat, Dubăsari, Edineț, Fălești, Florești, Nisporeni, Râșcani, Sângerei, Șoldănești, Ștefan Vodă, Strășeni, Taraclia, Telenești), anunțurile de angajare nu erau publicate pe panoul informațional la sediul subdiviziunii, deși la data vizitei monitorilor Promo-LEX concursurile de angajare erau deschise.
- Doar în cazul a opt inspectorate de poliție, au fost identificate anunțuri de angajare publicate pe paginile de *Facebook* ale subdiviziunilor respective, publicarea acestora având un caracter sporadic, fără o frecvență anumită, iar numărul publicărilor este net inferior numărului de anunțuri de angajare publicate pe pagina *politia.md*.
- Se pare că nu există o evidență a anunțurilor de angajare publicate, atât din sursa internă, cât și din sursa externă din următoarele raționamente:
 - a) conform răspunsurilor furnizate la solicitarea de informație adresată, numărul concursurilor organizate din sursa externă depășește numărul anunțurilor publicate pentru recrutarea din sursa internă, în cazul a cel puțin șase inspectorate de poliție (Anenii Noi, Buiucani (Chișinău), Centru (Chișinău), Fălești, Orhei, Taraclia);
 - b) monitorii Promo-LEX au identificat în cazul a opt inspectorate de poliție mai multe anunțuri publicate pe pagina *politia.md* decât numărul anunțurilor furnizat de subdiviziunile respective (inspectoratele de poliție Anenii Noi, Buiucani (Chișinău), Botanica (Chișinău), Fălești, Bender, Căușeni, Leova);
 - c) monitorii Promo-LEX au identificat în cazul a 20 de inspectorate de poliție mai multe anunțuri publicate pe pagina *politia.md* decât numărul anunțurilor furnizat de subdiviziunile respective (inspectoratele de poliție Anenii Noi, Buiucani (Chișinău), Botanica (Chișinău), Fălești, Călărași, Leova, Centru (Chișinău), Bălți, Cahul, Cantemir, Ceadâr-Lunga, Ciocana (Chișinău), Comrat, Criuleni, Dubăsari, Râșcani (Chișinău), Șoldănești, Ștefan Vodă, Telenești, Vulcănești).

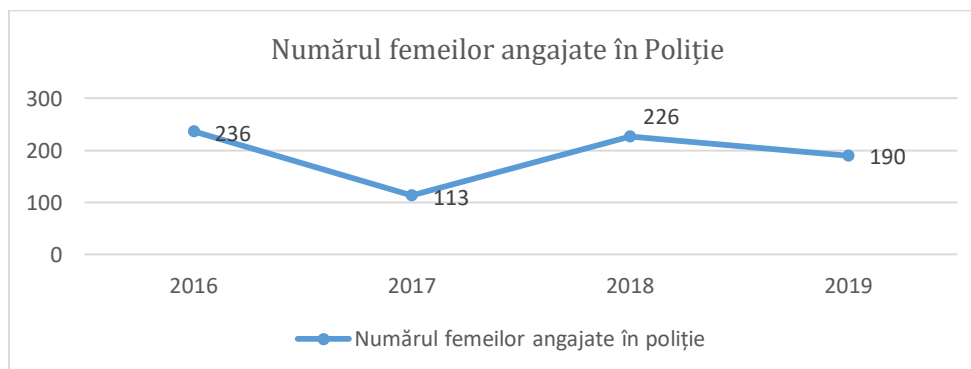
Luând în considerare cele constatate, recomandăm Inspectoratului General al Poliției supravegherea respectării procedurilor de recrutare, ținând cont de cele evidențiate de către monitorii Promo-LEX, or, în cazul existenței unui număr mare de funcții vacante și în vederea asigurării competitivității la angajare, este imperios necesară respectarea tuturor procedurilor de publicitate și depunerea eforturilor suplimentare în vederea promovării angajării în Poliție.

1.1.4. Respectarea principiului egalității de gen în procesul de angajare și promovare în Poliție

Indicator de performanță: Numărul femeilor angajate în Poliție, inclusiv în posturile de conducere în dinamică pozitivă

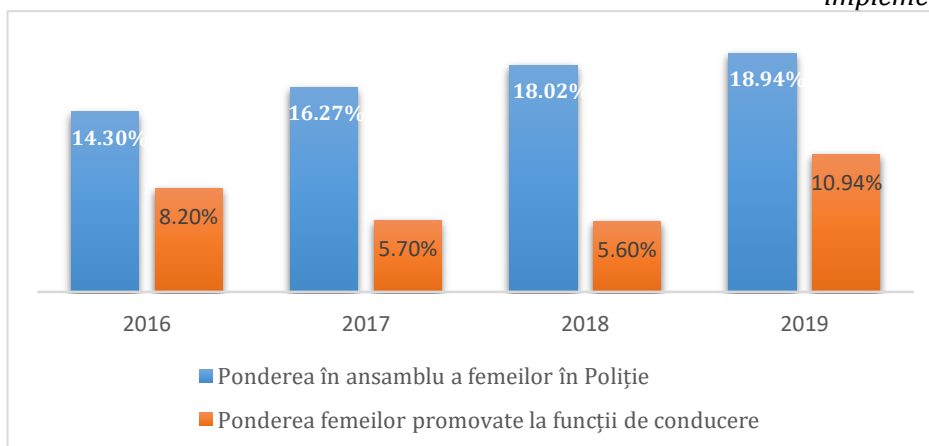
Termen de realizare: 2016–2020

Graficul nr. 3. Numărul femeilor angajate în Poliție, inclusiv în posturile de conducere, potrivit rapoartelor de progres pentru implementarea SDP

Pornind de la numărul femeilor angajate în Poliție în anul 2016, potrivit graficului nr. 3 se atestă o dinamică negativă a numărului femeilor angajate în Poliție în anul 2019, în raport cu 2018.

Graficul nr. 4. Ponderea femeilor în Poliție și a femeilor promovate în funcții de conducere, potrivit Rapoartelor de progres privind implementarea SDP

În graficul prezentat se observă o creștere dublă a ponderii femeilor promovate în funcții de conducere pentru anul 2019. Luând în considerare cele reflectate în rapoartele privind implementarea SDP, pornind de la indicatorul de progres stabilit la subacțiunea 1.4.4, Asociația Promo-LEX apreciază că *atât numărul femeilor angajate în Poliție, cât și al celor promovate în funcții de conducere este în creștere. Astfel, recomandăm în continuare instituțiilor implementatoare luarea măsurilor îndreptate spre stimularea, susținerea și creșterea femeilor în Poliție.*

Potrivit Raportului pentru implementarea SDP și Programului de Suport Bugetar, numărul de femeilor angajate în Poliție este de **1772** (21,31%), inclusiv femeile care se află în concediu de îngrijire a copilului (2,38%)

În același timp, potrivit Raportului privind activitatea poliției în anul 2019, ponderea femeilor polițiste este de 18,94 %, iar a bărbaților de 81,06% (inclusiv cu numărul femeilor și bărbaților care se află în concediul de îngrijire a copilului). Conform IGP, numărul femeilor polițiste reprezintă diferența dintre numărul total al femeilor angajate în poliție și numărul femeilor funcționari publici și angajați civili.

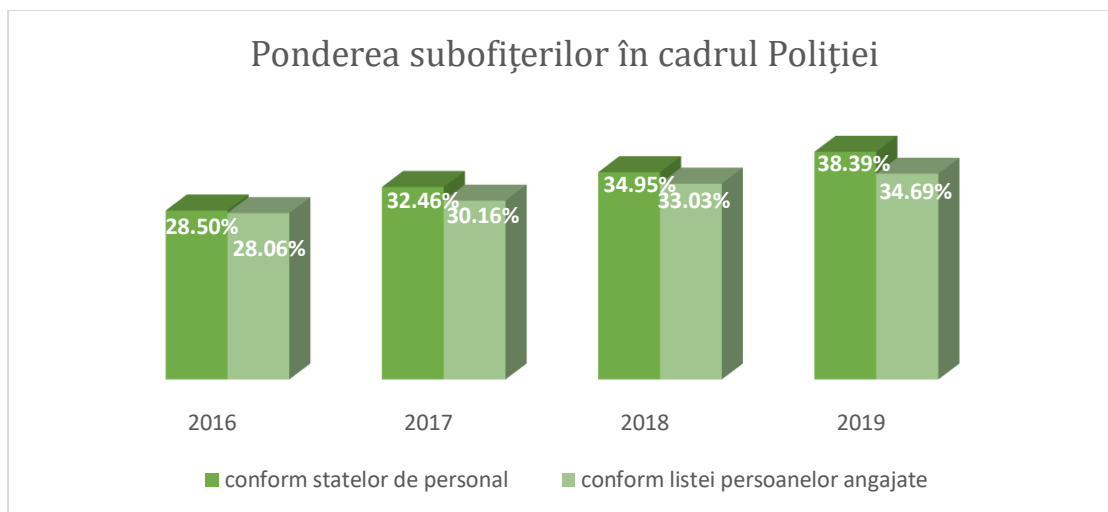
Totuși, la solicitarea Promo-LEX de acordare a informațiilor privind numărul femeilor în cadrul subdiviziunilor teritoriale și specializate ale IGP, la situația din 31.12.2019, fără persoanele aflate în concediu de maternitate și îngrijire a copilului, a fost reflectată cifra de 1244 femei, din totalul de 7382 persoane. În contextul în care efectivul limită al organului central de administrare în anul 2019 a fost de 111 persoane, dintre care circa 50 % sunt femei (56), constatăm că numărul maxim de femei care activau efectiv la 31.12.2019 este 1300 femei sau 17,34%. *Astfel, Promo-LEX constată o stare de incertitudine privind numărul femeilor care activează efectiv în cadrul poliției.*

1.1.5. Creșterea progresivă a ponderii subofițerilor în cadrul Poliției. Reevaluarea condițiilor și procedurilor de recrutare în funcțiile de ofițeri și a posturilor ce pot fi ocupate de aceștia

Indicatori de performanță: Date statistice oficiale privind ponderea subofițerilor în Poliție în dinamică pozitivă

Termen de realizare: 2017–2020

Graficul nr. 5. Ponderea subofițerilor în cadrul Poliției potrivit rapoartelor de progres pentru implementarea SDP

Potrivit graficului nr. 5 se atestă o creștere a ponderii subofițerilor în poliție cu 3,44% conform statelor de personal și cu 1,66% conform listei subofițerilor efectiv angajați. Menționăm că pe parcursul anului 2019 cea mai mare lipsă de personal se atesta în rândul subofițerilor (- 22,71%, iunie și -22,87%, decembrie), la 31.12.2019 lipsa de personal fiind de 719 funcții polițienești de subofițeri.

Conform raportului de progres pentru implementarea SDP, în scopul implementării Viziunii de inversare a piramidei posturilor și de administrare eficientă a riscurilor legate de realizarea obiectivului privind creșterea progresivă a ponderii subofițerilor în cadrul Poliției, prin Legea nr. 228 din 01.11.2018, intrată în vigoare la 7 ianuarie 2019, a fost completată Legea nr. 288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul MAI cu un nou articol, 12¹: „Accederea în funcție în legătură cu schimbarea categoriei postului”, ce stabilește condițiile de accedere în funcții a funcționarilor publici cu statut special în legătură cu reducerea funcțiilor din categoria corpului de ofițeri și transferul acestora în categoria corpului de subofițeri, cu păstrarea tuturor drepturilor și garanțiilor, inclusiv salariale, acumulate anterior. Totuși, conform prevederilor art. 12¹ din Legea nr. 288/2016, modalitatea de transfer din ofițer în subofițer urma să fie aprobată prin Hotărârea Guvernului..

Potrivit răspunsului IGP nr. 34/57-844 din 26 martie 2020, conform prevederilor art. 12¹ din Legea nr. 288/2016, modalitatea de transfer din ofițer în subofițer urma să fie aprobată prin hotărâre de guvern, fapt ce nu s-a întâmplat, deși proiectul HG a fost avizat de către Direcția de resurse umane a IGP în luna mai 2019. Prin urmare, IGP este în imposibilitatea inversării piramidei posturilor și atingerii cotei de 40% ofițeri/60% subofițeri fără o reglementare aprobată în acest sens.

Diferit de această poziție, potrivit Ministerului Afacerilor Interne cadrul normativ de transfer este asigurat prin pct. 37¹ introdus în anul 2018 în Regulamentul cu privire la evoluția în carieră

a funcționarilor publici cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne¹⁹. Această normă prevede că funcționarul public cu statut special își păstrează gradul special deținut în cazul transferului, (...) indiferent de nivelul ierarhic profesional în care se angajează. La calcularea termenului pentru acordarea următorului grad special se va lua în calcul termenul în gradul special sau militar precedent până la încetarea serviciului în Ministerul Afacerilor Interne ori în alte organe ale apărării naționale, securității statului sau ordinii publice.

Totuși, mecanismul de transfer din funcția de ofițeri în funcția de subofițer, prevăzut la art. 12¹ din Legea nr. 288/2016, se pare că nu a fost aplicat, inversarea funcțiilor având loc doar din contul funcțiilor vacante.

În concluzie, luând în considerare cele menționate dar și numărul mare de funcții vacante de subofițeri și moratoriul instituit asupra funcțiilor vacante înregistrate inclusiv în cadrul IGP, Asociația Promo-LEX recomandă autorităților implementatoare identificarea soluțiilor optime care să asigure atât inversarea piramidei posturilor dar și ocuparea funcțiilor vacante, îndeosebi în funcțiile de subofițeri. Totodată, Promo-LEX apreciază eforturile instituțiilor implementatoare în vederea inversării piramidei posturilor, îndeosebi în contextul fluxului mare de personal.

1.2 Dezvoltarea procesului de pregătire inițială și continuă a polițiștilor

1.2.3. Crearea Centrului comun de instruire a personalului Ministerului Afacerilor Interne în conformitate cu standardele Uniunii Europene

Indicator de performanță: Centru de instruire creat și operațional

Termen de realizare: 2017–2019

Prin Hotărârea Guvernului nr. 53 din 17.01.2018, a fost constituit Centrul Integrat de Pregătire pentru Aplicarea Legii al MAI, cu adresa juridică mun. Chișinău, str. Nicolae Dimo, nr. 30, fiind aprobate și statutul, structura, organigrama Centrului, dar și Planul de acțiuni pentru anii 2018–2021 privind constituirea Centrului, deși aprobarea Planului de acțiuni era planificată pentru anul 2017, potrivit Matricei de politici.

Potrivit Planului de acțiuni, operaționalizarea completă a Centrului este planificată a fi realizată până în trimestrele II-III ale anului 2021, atât în materie de efectuare a lucrărilor de construcții, dotare cu echipamente, mijloace și bunuri necesare, cât și în materie de organizare și desfășurare a formării personalului.

Principalele realizări ale anului 2019 pentru crearea și operaționalizarea Centrului sunt următoarele:

- aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Centrului Integrat de Pregătire pentru Aplicarea Legii al Ministerului Afacerilor Interne și a Programului de dezvoltare strategică al Centrului integrat de pregătire pentru aplicarea legii pentru perioada 2019–2021;
- desfășurarea primului curs de formare profesională a subofițerilor de poliție debutanți și instruirea a 55 de subofițeri de poliție în perioada 12.08.2019 – 6.12.2019;
- desfășurarea cursului de instruire continuă pentru 378 de angajați ai poliției;
- inițierea procedurii de achiziție privind lucrările de construcție a Centrului Integrat de Pregătire pentru Aplicarea Legii al MAI, conform disponibilității alocațiilor financiare. În urma evaluării ofertelor, procedura de achiziție a fost anulată în conformitate cu art. 71, alin. (1), lit. b) din Legea nr. 131 din 03.07.2015 cu privire la achizițiile publice, deoarece nu au participat minimum trei agenți economici care întrunesc cerințele de calificare;
- inițierea procedurii repetate privind achiziționarea lucrărilor de construcție a obiectivului CIPAL.

¹⁹ Aprobare prin Hotărârea Guvernului nr. 460 din 22.06.2017

Luând în considerare faptul că până la sfârșitul anului 2019 nu a fost finalizată o procedură de achiziții publice de executare a lucrărilor și, respectiv, nu a fost selectat operatorul economic, constatăm că subacțiunea 1.2.3 **a fost realizată parțial** și recomandăm autorităților implementatoare depunerea eforturilor necesare în vederea atribuirii contractului de prestare a serviciilor de construcție, dar și supravegherea începerii lucrărilor în termene proxime.

1.3 Promovarea principiilor de transparență în procesul managementului decizional

1.3.3. Dezvoltarea mecanismului de interacțiune cu societatea civilă și identificarea unor mecanisme de control ale societății civile asupra acțiunilor Poliției

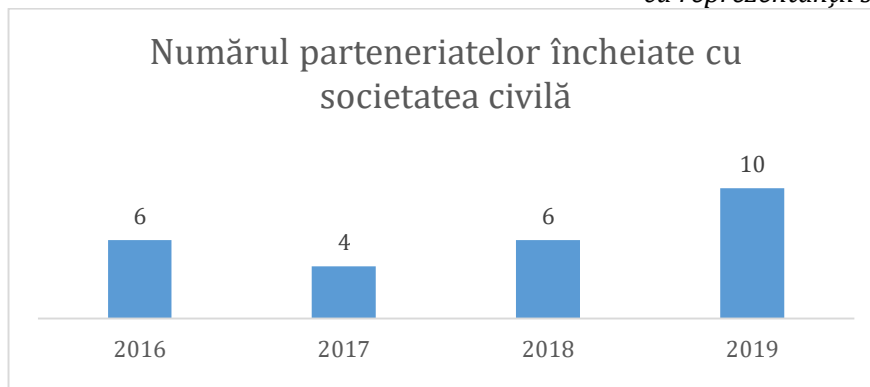
Indicatori de performanță: Parteneriate create; procesul de transparență în activitatea Poliției asigurat

Termen de realizare: 2016–2020

Potrivit raportului de progres pentru implementarea SDP, în anul 2019 au fost încheiate 20 de acorduri de colaborare cu organizații internaționale, instituții publice sau asociații obștești pentru realizarea activităților de prevenire a diferitor fenomene antisociale la nivelul IGP și al subdiviziunilor specializate. Dintre acestea 10 acorduri au fost încheiate cu reprezentanți ai societății civile. Astfel, IGP a încheiat acorduri cu Camera de Comerț și Industrie Moldova-China, AO „Eco-Răzeni” și Asociația Europeană pentru Supraveghere de Vecinătate (EUNWA), Asociația pentru Protecția Vieții Private, Fundația Soros-Moldova, AO „Inițiativa pozitivă”, AO „Concordia. Proiecte Sociale”, AO „Promo-LEX”, AO Centrul de Inovare și Politici din Moldova, PH International, AO Clubul Sportiv „GARAGE 4X4”.

De asemenea, au fost încheiate 60 de acorduri de colaborare de subdiviziunile teritoriale ale poliției în diferite domenii de activitate, pentru crearea unui mediu sigur pentru cetățeni.

Graficul nr. 6. Numărul parteneriatelor încheiate de către IGP cu reprezentanții societății civile

Luând în considerare cele menționate, dar și dinamica ascendentă a numărului acordurilor/parteneriatelor create, Asociația Promo-LEX apreciază eforturile și deschiderea spre cooperare a IGP cu societatea civilă.

Potrivit instituțiilor implementatoare, implicarea societății civile și mediului academic în procesele de management și consultarea în luarea deciziilor este realizată prin includerea reprezentanților sectorului asociativ în componența Grupul de consultare al Consiliului strategic al IGP, constituit în scopul obținerii, din partea societății civile, a suportului pentru dezvoltarea capacităților Poliției. În componența Grupul de consultare al Consiliului strategic al IGP, sunt incluși reprezentanți al sectorului asociativ. Totodată, în contextul aprobării mecanismelor de coordonare unitară a reformei Poliției, aprobate prin ord MAI nr. 123/2017; 128/2018 și 51/2020²⁰, este stabilit mecanismul de participare a societății civile la procesul de reformă a

²⁰ <https://bit.ly/2YFdvD>

poliției. Astfel, în contextul desfășurării comitetelor directoare, societatea civilă a participat activ în cadrul acestor forumuri unde au înaintat propuneri de dezvoltare instituțională.

Pornind de la obligația de întrunire a Consiliului strategic în ultima lună a fiecărui trimestru și de publicare a ordinii de zi, proceselor –verbale a ședințelor și deciziilor Consiliului pe pagina web a IGP, Asociația Promo-LEX constată că pe parcursul anului 2019 nu au fost organizate ședințe ale Consiliului strategic a IGP, cu atât mai mult Grupul de consultare al Consiliului strategic nu a fost consultat în luarea deciziilor pe această platformă.

Totodată, evidențiem faptul că până la sfârșitul anului 2019, nu au fost elaborate și implementate mecanisme de control al societății civile asupra Poliției. *Astfel, reiterăm recomandarea adresată instituției implementatoare de direcționare a eforturilor spre identificarea și instituirea unui astfel de mecanism de control.*

Evidențiem faptul că inițiativa de elaborare a proiectului Hotărârii de Guvern cu privire la Consiliul Civil pentru monitorizarea activității IGP, până la finele anului 2019, nu a fost pusă pe agenda guvernului, deși proiectul hotărârii de guvern a fost plasat pentru consultări publice încă la 11 iunie 2018²¹ și publicat din nou pentru consultări la 12.08.2019²².

În mod suplimentar, în vederea asigurării procesului de transparență în activitatea poliției, recomandăm publicarea tuturor documentelor (viziunilor/conceptelor) de reorganizare a IGP sau a subdiviziunilor acesteia, inclusiv a inițiativelor care nu comportă un caracter secret, dar se referă la activitatea Inspectoratului General al Poliției.

1.3.4. Elaborarea și aprobarea Concepției de comunicare externă a Poliției

Indicator de performanță: Concepție elaborată, aprobată și implementată

Termen de realizare: 2017–2019

La 3 octombrie 2017, prin Ordinul IGP nr. 396 a fost aprobat Planul de dezvoltare a comunicării în cadrul Poliției pentru anii 2017–2020, care include și un Plan-schiță privind comunicarea externă în anul 2017, acest plan urmând a fi reactualizat la fiecare trei luni. Prin Ordinul IGP nr. 397 din 3 octombrie 2017 a fost aprobată și procedura de operare standard „Comunicarea externă”. La solicitarea adresată IGP în vara anului 2019 de punere la dispoziție a rapoartelor de progres privind implementarea Planului de dezvoltare a comunicării, în cazul existenței acestora, nu a fost recepționat vreun document în acest sens.

De asemenea, în vederea asigurării realizării subacțiunii în mod plenar – și anume a implementării Concepției de comunicare externă, Asociația Promo-LEX a recomandat publicarea atât a planului reactualizat la fiecare trei luni, cât și a rapoartelor de progres privind gradul de realizare a Planului de dezvoltare a comunicării în cadrul Poliției. Constatăm că până la sfârșitul anului 2019, nu a fost publicat niciun raport de progres privind implementarea Planului de dezvoltare a comunicării în cadrul Poliției.

Menționăm că atât în Raportul de progres pentru anul 2018, cât și în Raportul de progres pentru anul 2019, a fost omisă raportarea realizării acestei acțiuni, deși termenul de realizare a expirat la finele anului 2019, iar alte ajustări la Planul de acțiuni nu au fost efectuate. ***Luând în considerare cele expuse, Asociația Promo-LEX apreciază această subacțiune drept parțial realizată.***

În baza Planului de comunicare externă, una din metode este comunicarea online, și anume comunicarea pe rețele de socializare. Potrivit descrierii situației la momentul elaborării

²¹ <https://bit.ly/2Kffi2s>

²² <https://bit.ly/2xJQXz>

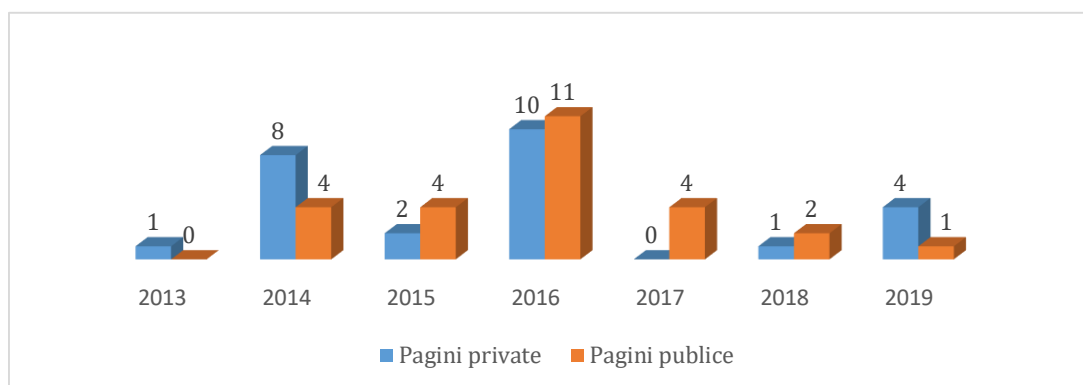
Planului, IGP, INP, DP a mun. Chișinău, dar și câteva inspectorate teritoriale de poliție au conturi oficiale deschise pe rețeaua de socializare Facebook. Comunicarea pe Facebook se face sporadic și haotic, deseori mesajele plasate fiind lungi și neatractive pentru grupul-țintă. În calitate de soluții identificate au fost enumerate următoarele:

- mesajele pe rețele de socializare vor fi scurte, clare, care trebuie să trezească interes, să ofere informație succintă și la subiect și să îndemne la acțiune cititorul;
- urmează a fi desfășurate campanii/activități de promovare a conturilor de Facebook ale poliției;
- reducerea numărului de conturi de Facebook pentru a spori impactul acestora și a concentra numărul vizitatorilor pe câteva conturi etc.

Monitorii Promo-LEX au identificat și au urmărit paginile de pe rețeaua de socializare Facebook în vederea evaluării numărului de pagini și postărilor realizate de subdiviziunile teritoriale ale poliției (Anexa nr. 2). Au fost identificate și supuse observării 52 de pagini existente, dintre care jumătate sunt pagini private (create ca persoană fizică) și jumătate – pagini publice, fiind constatate următoarele:

- cel puțin nouă subdiviziuni ale poliției au câte două pagini de Facebook: IP Anenii Noi, IP Drochia, IP Edineț, IP Florești, IP Nisporeni, IP Ocnița, IP Râșcani, IP Sângerei, IP Vulcănești;
- 23 de inspectorate de poliție au pagini private și 26 de subdiviziuni au pagini publice. Dintre paginile publice cele mai multe aprecieri dețin paginile Direcției mun. Chișinău, IP Nisporeni, IP Buiucani (Chișinău), IP Ungheni, IP Strășeni.

Graficul nr. 7. Paginile subdiviziunilor teritoriale ale Poliției repartizate după data creării

Astfel, putem observa că numărul conturilor create în perioada 2017–2019 este mai mic, însă numărul total a crescut, contrar celor propuse în cadrul Planului de dezvoltare a comunicării în cadrul poliției. De asemenea, s-a evaluat dacă paginile de Facebook conțin informații generale despre subdiviziune, dacă sunt afișate datele de contact și dacă pagina este activă și în anul 2019. Datele constatate sunt prezentate în tabelul de mai jos.

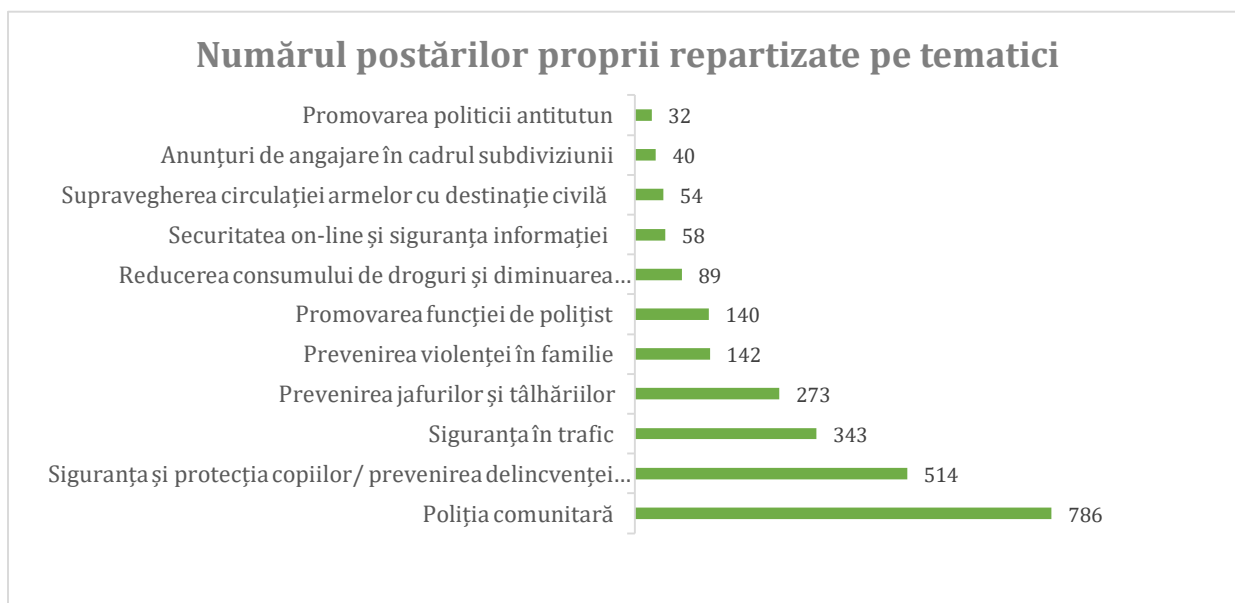
Tabelul nr. 1. Transparența paginilor Facebook

Criteriu	Da	Nu
Afișarea informațiilor generale despre subdiviziune pe pagină	30	22
Afișarea datelor de contact a subdiviziunii pe pagină	24	28
Activitate a paginii în 2019	44	8

În privința analizei postărilor efectuate, monitorii Promo-LEX au numărat 5766 postări efectuate în anul 2019, dintre care 40% - postări distribuite de pe pagina de Facebook a poliției sau ale altor subdiviziuni, sau din mass-media, 60% - postări proprii.

Din totalul postărilor proprii - 581 vizează informații operative (incidente, persoane date în căutare, accidente rutiere), și 2445 se referă la campaniile de informare, sensibilizare, prevenire sau combaterea unor fenomene. Postările cele mai frecvente se referă la poliția comunitară, siguranța și protecția copiilor/ prevenirea delincvenței juvenile, dar și siguranța în trafic.

Graficul nr. 8. Tematicile postărilor proprii și numărul acestora

Cele mai active pagini de Facebook în anul 2019, dintre cele observate de monitorii Promo-LEX, au fost paginile următoarelor subdiviziuni:

- IP Briceni (pagină privată);
- IP Nisporeni (pagină publică);
- DP mun. Chișinău (pagină publică);
- IP Dubăsari (pagină privată).

În plus, menționăm că în perioada 13-15 noiembrie 2019, cu suportul Promo-LEX, a fost organizat Trainingul de comunicare publică pentru susținerea reformei Poliției, susținut de doi traineri din România pentru angajați din cadrul IGP. Scopul trainingului a fost livrarea competențelor de comunicare, prin înțelegerea rolului IGP în spațiul public, dezvoltarea capacității de a construi mesaje, dezvoltarea capacității de a lucra cu presa, înțelegerea modului în care se declină mesajele-cheie în diverse instrumente de comunicare, dezvoltarea competențelor pe zona de social media. După desfășurarea trainingului, formatorii au evidențiat că alte nevoi esențiale pe segmentul de comunicare ale IGP sunt:

- dezvoltarea unei strategii de comunicare și a unui plan aferent, care să cuprindă teme, mesaje, evenimente și care să cuprindă inclusiv soluții de comunicare și poziționare strategică a însuși procesului de reformă;
- formare cu personalul-cheie pentru implementarea și comunicarea reformei spre a înțelege ce are de făcut pentru a comunica eficient pe acest subiect;
- formare cu decidenți din funcții de conducere, pentru a înțelege anumite reguli de comunicare și cum să lucreze cu ofițerii de presă;
- formare suplimentară/exerciții pe segmentul de construcție de mesaj și dezvoltare de conținut adecvat pentru social media;

- training de comunicare de criză;
- exerciții/formare pe zona relației cu presa, pornind de la studii de caz specifice IGP;
- formare în domeniul comunicării inteligenței emoționale, inclusiv pentru ofițerii și subofițerii care au contacte directe cu comunitatea, în paralel cu dezvoltarea unui pachet de mesaje aferent activității specifice, pe înțelesul cetățenilor.

Luând în considerare cele constatate de monitorii Promo-LEX, dar și de formatorii din România, recomandăm dezvoltarea unei strategii de comunicare, a unui plan aferent și implementarea acestuia, monitorizarea activității subdiviziunilor poliției pe rețele de socializare, eliminarea conturilor inactive de Facebook, dar care continuă să folosească numele unei subdiviziuni a poliției, examinarea posibilității înlocuirii paginilor private cu cele publice, promovarea unei imagini și a unor mesaje unice, examinarea posibilității organizării și desfășurării cursurilor de instruire conform necesităților identificate de formatori.

1.4. Reorganizarea sistemului de menținere, asigurare și restabilire a ordinii publice

1.4.3. Desconcentrarea activităților de menținere și asigurare a ordinii publice la nivelul subdiviziunilor teritoriale ale Poliției

Indicatori de performanță: Cadru normativ în domeniul menținerii și asigurării ordinii publice ajustat: capacități sporite ale subdiviziunilor teritoriale de menținere și asigurare a ordinii publice

Termen de realizare: 2016–2017

Potrivit Raportului de progres pentru implementarea SDP, la 29 martie 2019, în cadrul ședinței Consiliului operațional au fost înaintate propuneri de optimizare a serviciilor subordonate IGP, după cum urmează:

- prezentarea conceptului de reorganizare a activității Serviciului izolator și escortă;
- prezentarea viziunii de reorganizare a serviciilor teritoriale și regionale de management operațional;
- optimizarea activității serviciilor supraveghere transport și accidente rutiere;
- structură-tip a inspectoratului de poliție în perspectiva descentralizării structurilor de patrulare și reacționare operativă.

În urma aprobării HG nr. 547 din 12.11.2019 cu privire la organizarea și funcționarea IGP, a fost realizat calculul posturilor de personal necesar a fi transmis serviciilor patrulare din cadrul subdiviziunilor teritoriale ale IGP, care să contribuie la reducerea timpului de reacționare la apelurile de urgență și asigurarea prezenței și mobilității forțelor Poliției în teritoriul deservit pentru menținerea și asigurarea ordinii publice.

Promo-LEX menționează că la solicitarea de informații adresată IGP, privind reorganizarea INP și desconcentrarea subdiviziunilor de patrulare, inclusiv privind competențele transmise subdiviziunilor teritoriale, drept urmare a reorganizării, Inspectoratul General al Poliției a menționat că actualmente, statul de personal al INSP se află în proces de analiză și ulterioară avizare la Cancelaria de Stat. Până la aprobarea noii structuri, INP funcționează conform funcțiilor și competențelor specificate în Regulamentul de organizare și funcționare existent, iar pe parcursul anului 2019 au fost repartizate în subdiviziunile de patrulare teritoriale 149 de posturi de personal pentru fortificarea capacităților funcționale și asigurarea reacționării operative la apelurile de urgență ale cetățenilor.

*Luând în considerare cele relevate, Asociația Promo-LEX apreciază această subacțiune în continuare drept **nerealizată**, or, chiar dacă a fost aprobat noul Regulamentul privind organizarea și funcționarea IGP, desconcentrarea activităților de menținere și asigurare a ordinii publice la nivelul subdiviziunilor teritoriale ale Poliției nu a avut loc. În acest sens, recomandăm*

instituțiilor implementatoare depunerea eforturilor necesare în vederea realizării eficiente a subacțiunii 1.4.3.

1.4.7. Crearea condițiilor adecvate pentru instruirea continuă a efectivului unităților specializate în menținerea ordinii publice

Indicatori de performanță: Infrastructură dezvoltată; condiții adecvate pentru instruirea continuă create

Termen de realizare: 2017–2020

Potrivit Raportului de progres privind implementarea SDP, pe parcursul anului 2019, în cadrul Academiei de Poliție „Ștefan cel Mare” au fost efectuate următoarele lucrări de infrastructură:

- a fost edificat un teren de fotbal în aer liber, construit în limitele standardelor recunoscute, prin utilizarea tehnologiilor moderne și a materialelor de calitate. La fel, a fost amenajat și teritoriul adiacent terenului de fotbal cu proiectarea pistei de alergări, reabilitarea parcului și a căilor de acces;
- a fost renovată sala sportivă în complex cu două vestiare cu câte un bloc sanitar fiecare;
- a fost reparată și reconstruită o bucătărie-sufragerie, dotată cu mobilier și tehnică electrocasnică modernă.

De asemenea, pe parcursul anului 2019 au continuat lucrările de reconstrucție capitală a bazinului sportiv Dinamo.

Asociația Promo-LEX menționează că există incertitudinea privind utilizarea acestei infrastructuri pentru organizarea instruirii continue a efectivului unităților specializate în menținerea ordinii publice, or, în rapoartele de progres anterioare a fost remarcat că odată cu crearea și dezvoltarea CIPAL (2019–2020), vor fi create condiții adecvate pentru instruirea continuă a efectivului unităților specializate în menținerea ordinii publice.

Menționăm că până la finele anului 2019 lucrările de construcție a infrastructurii CIPAL nu au demarat, și nici achiziția serviciilor de construcții nu a fost finalizată. *În legătură cu tergiversarea dezvoltării infrastructurii CIPAL și, implicit, a infrastructurii necesare pentru crearea condițiilor adecvate pentru instruirea continuă a efectivului unităților specializate în menținerea ordinii publice, Asociația Promo-LEX atrage atenția asupra riscului de nerealizare a acestei subacțiuni.*

Totodată, potrivit IGP, pregătirea angajaților poliției este o activitate continuă și se desfășoară pe platformele oferite de subdiviziunile de profil ale Ministerului Afacerilor Interne- CSC Dinamo, instituțiile de pregătire ale poliției de frontieră și Academiei “Ștefan cel Mare” a MAI, care dețin o infrastructură adecvată pentru pregătirea funcționarilor cu statut special din toate unitățile aflate în subordinea MAI.

1.4.8. Consolidarea capacităților de intervenție prin dotarea cu echipament și tehnică specială a subdiviziunilor Poliției responsabile de menținerea și asigurarea ordinii publice

Indicatori de performanță: Raport de evaluare a necesităților elaborat; echipament și tehnică specială achiziționate

Termen de realizare: 2017–2020

Potrivit Raportului privind implementarea SDP, pe parcursul anului 2019, inclusiv în contextul Suportului Bugetar pentru reforma Poliției, au fost:

1) reutilitate 25 de mijloace de transport, instalate girofaruri, realizate servicii de reutilare a habitaculului, precum și de aplicare a schemei coloro-grafice;

2) achiziționate mijloace speciale: spray lacrimogen, grenade lacrimogene, fumigene, audiovizuale, audio gaze, cătușe de unică folosință, baston electroșoc (lanternă), pistol electroșoc (Taser), cartușe de rezervă.

Luând în considerare achizițiile și dotările efectuate în anii 2016–2019, Promo-LEX a depus pe adresa subdiviziunilor teritoriale cereri de solicitare a informațiilor privind evaluarea ponderii dotării cu echipament special și cu uniforme a femeilor și bărbaților din cadrul inspectoratelor de poliție și sectoarelor de poliție din subordinea acestora. Analizând răspunsurile recepționate (Anexa nr. 3), Promo-LEX remarcă faptul că nivelul de dotare a subdiviziunilor teritoriale este diferit: de la 14% dotare în cadrul IP Leova, 35% – IP Telenești la 100% IP Cahul și IP Fălești. Totodată, deși se întreprind eforturi de dotare a personalului polițienesc, a fost menționat faptul că în cadrul IP Taraclia termenul de utilizare a uniformei este expirat, iar în cadrul IP Edineț, din 2014 până în prezent, efectivul nu a fost dotat cu uniformă de birou, încălțăminte de primăvară-vară.

Contrar celor raportate, conform IGP, în baza datelor colectate din documente oficiale (contracte, alte documente de evidență contabilă) dotarea cu uniforme a angajaților din cadrul inspectoratelor de poliție variază între 74%- IP Taraclia, 85%- IP Rezina, până la 100% -IP Fălești, Nisporeni, Telenești (Anexa nr. 3). Totodată în cazul IP Taraclia, din cantitatea de echipament polițienesc aflat în dotarea angajaților IP Taraclia cu termen de port neexpirat sunt echipați cu ținută de patrulare de vară – 65 %; ținuta de patrulare de primăvară-toamnă – 74 %; ținuta de patrulare de iarnă – 65%.

De asemenea, potrivit IGP, din insuficiența surselor financiare acordate la compartimentul echipament în perioada 2016-2019 angajații subdiviziunilor Inspectoratului General de Poliție au fost echipați doar cu ținuta de patrulare ținând cont de activitatea de serviciu pe care o îndeplinesc, aceasta fiind în mare parte în teritoriu, iar cu ținuta de serviciu au fost echipați doar angajații ce au activitatea de birou.

Pornind de la cele constatate, Promo-LEX recomandă evaluarea anuală a ponderii dotărilor efective cu echipament și tehnică specială a angajaților IGP, alocarea surselor financiare suficiente în vederea asigurării dotării complete cu uniforme a subdiviziunilor teritoriale și aprecierii clare a necesităților personalului polițienesc. Suplimentar, reiterăm recomandarea ce vizează prezentarea rezultatelor privind capacitatea de intervenție ca urmare a dotării cu echipament și tehnică specială, cel puțin la finalul implementării acestei acțiuni.

1.5. Consolidarea capacităților Poliției în domeniul securității rutiere

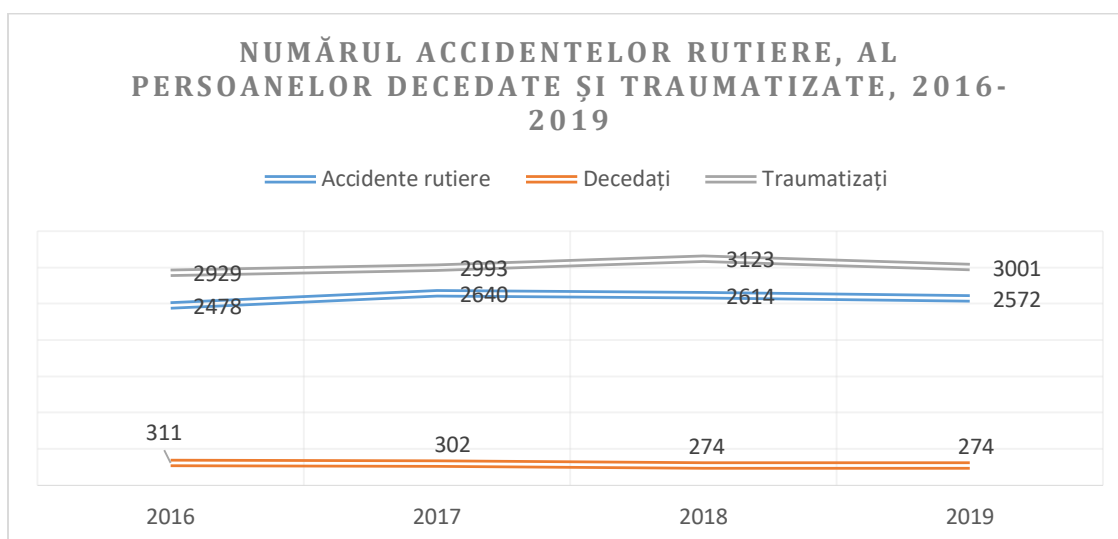
1.5.2. Îmbunătățirea calității documentării accidentelor rutiere soldate cu victime

Indicatori de performanță: Date statistice privind calitatea documentării accidentelor rutiere în dinamică pozitivă; echipament procurat

Termen de realizare: 2017–2020

În perioada anului 2019, au fost înregistrate 2 572 de accidente în traficul rutier, în urma cărora 274 de persoane au decedat, iar 3 001 au fost traumatizate, fiind atestată o descreștere cu 1,6% a numărului de accidente înregistrate și cu 3,9% a persoanelor traumatizate. Numărul persoanelor decedate a rămas neschimbat față de perioada analogică a anului 2018, fiind de 274 de persoane.

Graficul nr. 9. Numărul accidentelor rutiere, al persoanelor decedate și traumatizate în anii 2016–2019²³

Din totalul de 2572 de accidente rutiere, pentru 920 de accidente rutiere, care au fost soldate cu 204 decese și 296 de traumatizați²⁴, au fost inițiate cauze penale.

La solicitarea de informații adresată de Promo-LEX la IGP, la întrebarea despre numărul proceselor-verbale privind accidentele contestate în instanța de judecată în anul 2019 și numărul proceselor-verbale anulate de către instanța de judecată, a fost comunicat că, potrivit datelor înregistrate în Sistemul informațional automatizat „Registrul de evidență a contravențiilor și punctelor de penalizare aplicate”, pe parcursul anului 2019, au fost înregistrate 18 163 de contravenții prevăzute de art. 242 din Codul contravențional. Dintre acestea, 182 de procese-verbale cu privire la contravenție întocmite în temeiul art. 242 Cod contravențional au fost remise pentru examinare instanței de judecată, dintre care trei procese au fost clasate.

Tabelul nr. 2. Numărul contravențiilor înregistrate conform art. 242 Cod contravențional, al proceselor-verbale remise în instanța de judecată și, respectiv, al celor clasate, conform datelor furnizate de IGP

Anii	Numărul contravențiilor înregistrate	Numărul proceselor-verbale remise în instanța de judecată	Numărul proceselor-verbale clasate
2017	18 934	789 (4,16%)	128 (16,22%)
2018	18 446	755 (4,08%)	52 (6,88%)
2019	18 163	182 (1%)	3 (1,64%)

Analizând datele prezentate în tabel, Asociația Promo-LEX poate concluziona că se atestă o scădere considerabilă a numărului proceselor-verbale clasate de către instanțele de judecată în cauzele contravenționale privind încălcarea regulilor de circulație rutieră soldată cu deteriorarea bunurilor materiale ori cu cauzarea de vătămări corporale ușoare, adică art. 242 Cod contravențional. Totuși, vom reitiera că aceste date nu reflectă imaginea completă privind calitatea documentării accidentelor rutiere soldate cu victime, or, art. 264 al Codului penal este cel care prevede cazul încălcării regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a

²³ Sursa: Statistica.gov.md, Raportul INP privind situația accidentară pentru perioada 01.01.2018 – 31.12.2018, Nota informativă privind situația accidentară pentru perioada 01.01.2019 – 31.12.2019. <https://bit.ly/2IRFM8x>

²⁴ Conform statisticii infracțiunilor înregistrate de MAI în anul 2019. Vezi: <https://bit.ly/2IZlb1W>

mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport și, respectiv, cauzează vătămări medii ale integrității corporale sau ale sănătății. În acest sens, nu au fost prezentate date statistice privind calitatea documentării accidentelor rutiere cu vătămări medii ale integrității corporale sau ale sănătății sau soldate cu decese. La fel, deși pe pagina web a poliției a fost publicată nota informativă privind situația accidentară pentru perioada 01.01.2019-31.12.2019²⁵, aceasta nu include informații privind calitatea documentării accidentelor rutiere.

Totodată, potrivit IGP, pentru sporirea capacităților de documentare a accidentelor rutiere pentru unitatea din cadrul DP mun. Chișinău, au fost achiziționate și transmise 6 unități de transport: 4 model Dacia Duster și 2 model Dacia Logan.

*Luând în considerare cele menționate, Asociația Promo-LEX reiterează recomandarea referitoare la includerea **datelor statistice privind calitatea documentării accidentelor rutiere** în raportul de progres privind implementarea acestei subacțiuni, așa cum este prevăzut de indicatorul de performanță al acesteia. Totodată, remarcăm faptul că în cadrul acestei subacțiuni în Raportul pentru implementarea SDP, nu a fost raportată achiziționarea echipamentului, deși indicatorul de performanță îl prevede, iar achiziția automobilelor, în opinia Promo-LEX, vine să sporească mobilitatea, și nu să îmbunătățească calitatea documentării accidentelor rutiere soldate cu victime.*

1.5.5. Sporirea mobilității echipelor de prevenire și combatere a evenimentelor rutiere

Indicator de performanță: Echipament necesar achiziționat

Termen de realizare: 2018–2019

Potrivit Raportului de progres privind implementarea SDP, la finele anului 2019, au fost achiziționate șase mijloace de transport destinate pentru Serviciul documentare accidente rutiere din cadrul Direcției de Poliție a municipiului Chișinău, acestea urmând să substituie mijloacele de transport defecte, pentru a spori mobilitatea echipelor în procesul de documentare a accidentelor rutiere.

Luând în considerare achizițiile desfășurate atât în anul 2018, cât și în anul 2019, Asociația Promo-LEX constată că cele 16 mijloace de transport achiziționate și puse la dispoziția structurilor de prevenire, combatere a evenimentelor rutiere, dar și de documentare a accidentelor rutiere, ar putea spori mobilitatea acestora. Totuși, reiterăm că în lipsa unui raport privind necesitățile entităților de echipament, dar și în lipsa unei raportări în valoare procentuală a nivelului de dotare, precum a fost recomandat anterior, Asociația nu se poate pronunța asupra gradului de realizare, subacțiunea fiind formulată general, iar indicatorul de performanță fiind nemăsurabil.

1.5.6. Îmbunătățirea managementului documentării accidentelor rutiere prin utilizarea tehnologiilor informaționale

Indicator de performanță: Management al documentării accidentelor rutiere asigurat prin intermediul utilizării tehnologiilor informaționale

Termen de realizare: 2018–2020

Menționăm că instituțiile implementatoare, în cadrul Raportului de progres privind implementarea SDP în anul 2019, nu au reflectat informații referitoare la documentarea accidentelor rutiere prin intermediul utilizării tehnologiilor informaționale, ci doar au prezentat informația statistică privind contravențiile și infracțiunile constatate în anul 2019.

²⁵ <https://bit.ly/2KHbCWj>

În acest sens, constatăm omisiunea raportării cu informații relevante a subacțiunii 1.5.6 și recomandăm realizarea și raportarea corespunzătoare a activităților în vederea implementării subacțiunii menționate.

Totodată, reiterăm că, potrivit Programului de Dezvoltare Strategică, rezultatul scontat este un sistem de documentare a accidentelor rutiere prin intermediul tehnologiilor informaționale operaționalizat și 100% de angajați din subdiviziunile pentru siguranța traficului rutier instruiți în aplicarea noului model operațional.

Potrivit IGP, acțiunile întreprinse pe parcursul anilor precedenți (aprobarea cadrului legal și normativ privind constatarea amiabilă a accidentelor rutiere, achiziționarea și dotarea cu echipamente și truse criminalistice inclusiv pentru cercetarea locului accidentului rutier, achiziția a două dispozitive pentru cartografierea scenei și a locului accidentului) exprimă angajamentul transformărilor asumate. Totuși, implementarea noilor tehnologii presupune etape lungi de studiere, pilotare, testare și evaluare asupra necesității extinderii cu astfel de echipamente la nivelul Poliției.

*Asociația Promo-LEX salută eforturile depuse pentru îmbunătățirea managementului documentării accidentelor rutiere, însă reiterează necesitatea asigurării îndeplinirii subacțiunii nr. 1.5.6. în sensul formulat atât de subacțiune cât și de indicator și anume îmbunătățirea managementului documentării accidentelor rutiere prin **utilizarea tehnologiilor informaționale**.*

1.6. Creșterea eficienței activității prin aplicarea conceptului de performanță egală a Poliției

1.6.1. Îmbunătățirea infrastructurii și a capacităților logistice ale Poliției în vederea realizării atribuțiilor stabilite prin lege

Indicator de performanță: Infrastructură dezvoltată

Termen de realizare: 2017–2020

Potrivit Raportului de progres privind implementarea SDP, în anul 2019 au fost realizate următoarele:

- au fost renovate și inaugurate 9 izolatoare de detenție provizorie;
- au fost proiectate 63 de sectoare de poliție, dintre care 14 au fost inaugurate;
- au fost transmise unităților teritoriale 25 de autospeciale pentru transportarea persoanelor aflate în custodia Poliției;
- au fost transmise unităților teritoriale 30 de autolaboratoare criminalistice mobile pentru cercetarea locului infracțiunii;
- au fost asigurate cu mijloace de transport sectoarele de poliție, ofițerii de urmărire penală, ofițerii de investigații;
- a fost achiziționată/repartizată tehnică de calcul pentru serviciile de investigații și sectoarele de poliție;
- a fost construită rețeaua de comunicații securizată în standard TETRA;
- a fost achiziționat system body worn camera cu 100 de echipamente de body camera, procurate pentru Inspectoratul Național de Patrulare și Biroul de reacționare operativă;
- a fost achiziționat/instalat Sistemul de monitorizare a flotei auto (GPS Monitoring).

Asociația Promo-LEX reiterează că atât subacțiunea, cât și indicatorul sunt formulate într-un mod general, fără a putea fi măsurați, respectiv aprecierea obiectivă a gradului de realizare a subacțiunii nr. 1.6.1 este dificilă. Mai mult decât atât, un număr mare de subacțiuni din cadrul Planului de acțiuni privind implementarea SDP (1.4.8, 1.5.5, 2.1.3, 3.1.1, 3.1.7, 4.1.5, 4.2.5, 4.2.8) vizează dezvoltarea infrastructurii, achiziționarea echipamentelor și mijloacelor speciale, în

cadrul unor subacțiuni fiind raportate aceleași achiziții și/sau activități desfășurate. În acest sens, Promo-LEX recomandă în continuare evitarea practicii de raportare a aceluiași activități în cadrul a două subacțiuni diferite.

1.6.2. Elaborarea procedurilor operaționale standard privind activitatea Poliției

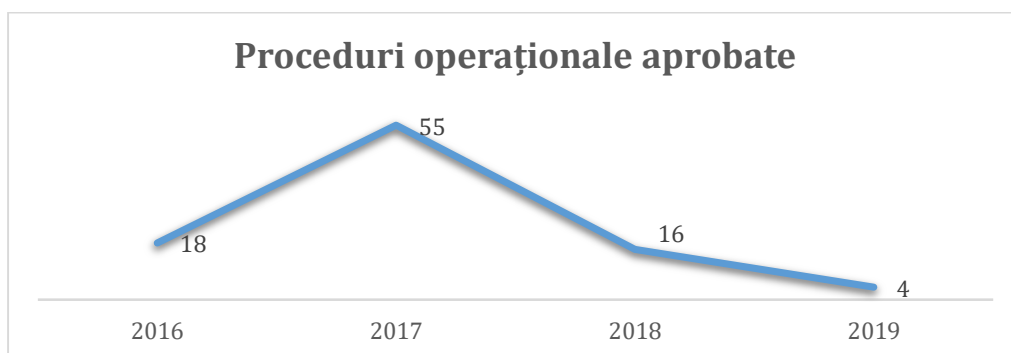
Indicatori de performanță: Proceduri operaționale standard elaborate, aprobate și aplicate

Termen de realizare: 2017–2020

Potrivit Raportului de progres privind implementarea Strategiei de Dezvoltare a Poliției, în anul 2019 au fost aprobate patru proceduri operaționale standard, suplimentar celor 89 de proceduri aprobate până în anul 2019. Acestea vizează domeniile: tehnico-criminalistic, reacționare operativă (intervenția față de unele categorii de persoane/situații), management operațional (inclusiv IDP), resurse umane, investigații, juridic, audit intern, Zona de Securitate, precum și alte domenii.

Menționăm că numărul procedurilor operaționale aprobate în anul 2019 este cel mai mic din toți anii de implementare a Strategiei de Dezvoltare a Poliției.

Graficul nr. 10. Numărul procedurilor operaționale în anii 2016–2019

Asociația Promo-LEX recomandă în continuare atât elaborarea și aprobarea procedurilor operaționale standard necesare, îndeosebi în contextul reorganizării Inspectoratului General al Poliției și al creării unor noi structuri în subordinea instituției, cât și adaptarea sau modificarea procedurilor operaționale standard, în caz de necesitate. De asemenea, Promo-LEX reiterează că pe lângă elaborare și aprobare, procedurile operaționale standard necesită a fi aplicate, iar monitorizarea aplicării uniforme a acestora trebuie să fie asigurată de către conducerea subdiviziunilor respective. În vederea eficientizării și stimulării aplicării procedurilor operaționale standard, ar fi oportună instituirea unui mecanism de verificare a aplicării și cunoașterii procedurilor operaționale standard de către persoanele responsabile, dar și raportarea corespunzătoare de către instituțiile implementatoare a modului de aplicare a procedurilor respective.

1.6.3. Consolidarea managementului operațional prin stabilirea clară a domeniului în vederea creării unui sistem complex pentru asigurarea suportului decizional, bazat pe un sistem informațional integrat al managementului operațional

Indicatori de performanță: Competențe stabilite; sistem complex pentru asigurarea suportului decizional implementat

Termen de realizare: 2017–2020

Potrivit Raportului de activitate a Poliției pentru anul 2019, una din realizările instituției este aprobarea **Concepției privind consolidarea capacităților de management operațional ale**

Poliției și a competențelor complementare impropriei domeniului pentru anii 2019–2021. Menționăm că această concepție nu este disponibilă în spațiul public, motiv din care devine dificilă aprecierea gradului de conformitate a acestei concepții cu subacțiunea nr. 1.6.3.

Totodată, menționăm că la 27.02.2019 în cadrul MAI a fost constituit Inspectoratul de Management Operațional, statutul de organizare al subdiviziunii fiind aprobat abia în iulie 2019, moment din care instituția a devenit operațională. Prin Hotărârea de Guvern 120/ 2019 a fost aprobat Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului de Management Operațional, iar conform pct. 10 din Regulament, Inspectoratul realizează inclusiv funcția de suport decizional – prin asigurarea fundamentării deciziilor conducerii MAI în procesul de realizare a managementului integrat al forțelor și mijloacelor subdiviziunilor din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Evidențiem că deși activitatea analizată este una continuă, instituțiile implementatoare au omis să raporteze realizarea acestei acțiuni atât în anul 2018, cât și în anul 2019.

1.6.6 Ajustarea periodică a structurilor Poliției în raport cu evoluția standardelor europene și tendințele fenomenului infracțional

Indicatori de performanță: Rapoarte analitice privind fenomenul infracțional elaborate; structură ajustată periodic

Termen de realizare: 2016–2019

Potrivit Raportului de progres privind implementarea SDP, în anul 2019 au fost elaborate următoarele tipuri de rapoarte:

- 125 de rapoarte de analiză operațională întocmite pentru cauze penale gestionate de angajații Inspectoratului Național de Investigații, Direcției generale de urmărire penală, Procuratură;
- 70 de rapoarte de analiză tactică: analiza stării criminalității pe anul 2019, analiza infracțiunilor comise de minori, analiza cu privire la infracționalitatea însoțită de violență, accidente rutiere etc.;
- 3 rapoarte privind starea infracționalității contra vieții și sănătății persoanei, comise în sfera relațiilor familiale;
- raport analitic privind starea infracționalității pe teritoriul Republicii Moldova în perioada semestrului I al anului 2019;
- 2 rapoarte privind cazurile de amenințări înregistrate prin intermediul Aplicației „Harta Amenințărilor” în semestrul I al anului 2019 și, respectiv, în trimestrul III al anului 2019.

*Luând în considerare cele menționate, dar și faptul aprobării noii structuri a Inspectoratului General al Poliției abia la 12.11.2019²⁶, cu intrarea în vigoare la 22.12.2019, Asociația Promo-LEX apreciază că ajustarea periodică a structurii Poliției în raport cu evoluția standardelor europene și tendințele fenomenului infracțional nu a fost posibilă, or, reorganizarea IGP era preconizată conform Planului de acțiuni pentru implementarea SDP în perioada 2016–2017. Totodată, menționăm că indicatorii de performanță sunt generali și nemăsurabili, motiv din care Asociația Promo-LEX nu se poate pronunța asupra **gradului de realizare** a acestei subacțiuni.*

²⁶ <https://bit.ly/3bN4sLY>

- 1.7. Consolidarea capacităților Poliției de participare la misiunile internaționale și operațiunile Uniunii Europene de gestionare a situațiilor de criză**
- 1.7.1. Elaborarea cadrului departamental de reglementare a participării Poliției la misiunile internaționale și operațiunile Uniunii Europene de gestionare a situațiilor de criză**

Indicator de performanță: Cadru de reglementare departamental elaborat și aprobat

Termen de realizare: 2017–2020

Potrivit Raportului de progres privind implementarea SDP, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 332 din 18.07.2019 privind organizarea și funcționarea Inspectoratului General de Carabinieri, în cadrul aparatului central a fost creată Direcția cooperare și misiuni internaționale.

În vederea realizării Ordinului MAI nr. 43 din 16 februarie 2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind recrutarea, selectarea, pregătirea, desemnarea și participarea personalului MAI la misiuni internaționale, de către efectivul Direcției nou-create, se planifică elaborarea Regulamentului IGC privind participarea carabinierilor la misiuni internaționale, precum și instruirea ulterioară a acestora.

*Promo-LEX atrage atenția că atât subacțiunea 1.7.1, cât și acțiunea 1.7 se referă la **facilitarea și asigurarea participării Poliției la misiunile internaționale și operațiunile UE de gestionare a situațiilor de criză**, motiv din care se recomandă instituțiilor implementatoare raportarea acțiunilor realizate în vederea implementării corespunzătoare a subacțiunii respective. La fel, Promo-LEX reiterează că în condițiile absenței unui raport privind totalitatea actelor necesare a fi elaborate și aprobate pentru participarea Poliției la misiunile internaționale și operațiunile UE, va fi dificilă evaluarea gradului de realizare a acestei subacțiuni. În acest sens, recomandăm evaluarea plenitudinii cadrului departamental de reglementare existent și publicarea sau includerea în cadrul Raportului de progres anual a rezultatelor acestei evaluări.*

- 1.7.2. Elaborarea mecanismului privind asigurarea misiunilor internaționale și operațiunilor Uniunii Europene de management al crizelor**

Indicator de performanță: Mecanism elaborat și implementat

Termen de realizare: 2016–2017

Potrivit Raportului de progres privind implementarea SDP, realizarea acestei subacțiuni nu a fost reflectată. Amintim că, potrivit Raportului pentru implementarea SDP în anul 2017, a fost elaborată Viziunea MAI privind participarea la misiuni și operații internaționale și aprobată prin Ordinul MAI nr. 233 din 3 august 2017, care cuprinde activitățile clare și concrete pentru patru ani de implementare a obiectivului. Menționăm că Viziunea MAI privind participarea la misiuni și operațiuni internaționale nu a devenit disponibilă în spațiul public nici în anul 2019.

Totodată, potrivit autorităților implementatoare, mecanismul privind asigurarea misiunilor internaționale și operațiunilor Uniunii Europene de management al crizelor a fost stabilit prin Legea nr. 219 din 03.12.2015 privind participarea Republicii Moldova la misiuni și operații internaționale. Ulterior, prin Ordinul MAI nr. 43 din 16.02.2018 a fost aprobat Regulamentul privind recrutarea, selectarea, pregătirea, desemnarea și participarea personalului MAI la misiuni și operații internaționale, acesta stabilind mecanismul instituțional de participare la misiuni și operații internaționale.

Potrivit IGP, pe parcursul anului 2019 au parvenit următoarele solicitări pentru nominalizare spre participare la misiunile internaționale de menținere a păcii:

- Solicitare din partea Direcției cooperare internațională a MAI pentru participare în cadrul Misiunii ONU Multidimensională, Integrată, de Stabilizare în Republica Centrafricană (MINUSCA);
- Solicitare din partea Direcției politici de personal și învățământ a MAI pentru participare în cadrul Misiunii Oficiului integrat al ONU în Haiti (BINUH);
- Solicitare din partea Direcției politici de personal și învățământ a MAI pentru participare în cadrul Misiunii civile a Politicii de Securitate și Apărare Comună a Uniunii Europene de sprijinire a forțelor de securitate internă în Africa (EUCAP Sahel Mali);
- Solicitare din partea Direcției politici de personal și învățământ a MAI pentru participare în calitate de expert în cadrul Panelului din Libia și Panelului din Republica Centrafricană.

Totuși, pentru cele trei misiuni internaționale de menținere a păcii din cadrul ONU și o misiune internațională de menținere a păcii din cadrul UE nu au fost identificați candidați eligibili.

Potrivit pct. 16 din Regulamentul privind recrutarea, selectarea, pregătirea, desemnarea și participarea personalului MAI la misiuni și operații internaționale, prevede că în termen de cinci zile lucrătoare din momentul recepționării deciziei MAEIE, Direcția cooperare internațională asigură plasarea anunțului pe site-ul MAI privind oportunitatea participării la o misiune sau operație internațională, cu indicarea termenului de depunere a dosarelor de participare. Promo-LEX menționează că nici un anunț pentru misiunile internaționale evidențiate nu a fost publicat pe pagina web a Ministerului Afacerilor Interne, la compartimentul Cariere- Posturi vacante în misiuni și operații internaționale. Ultimul anunț a fost publicat la 29.05.2018.

*Luând în considerare cele menționate, se pare că există un mecanism prin care să fie asigurată participarea angajaților poliției la misiuni și operații internaționale, însă atât omisiunea publicării anunțurilor privind oportunitatea participării cât și neparticiparea angajaților poliției în asemenea misiuni și operații denotă faptul că mecanismul nu a fost implementat nici în anul 2019. Astfel, Asociația Promo-LEX apreciază **subacțiunea 1.7.2 drept realizată parțial** și reiterează recomandarea privind implementarea eficientă a mecanismului privind asigurarea misiunilor internaționale și operațiunilor Uniunii Europene de management al crizelor, care ar trebui să aibă drept efect participarea poliției în cadrul misiunilor.*

1.7.3. Elaborarea și aprobarea curriculumului de instruire a personalului selectat pentru participare la misiuni internaționale

Indicatori de performanță: Curriculum aprobat; instruiți organizate și desfășurate

Termen de realizare: 2016–2017

Potrivit Raportului privind implementarea SDP, în anul 2019, angajații MAI au participat la următoarele cursuri în domeniul de referință:

- curs PSAC, 25-29 noiembrie, Torino, Italia – Reforma Sectorului de Securitate, inclusiv modulul privind participarea la misiuni internaționale – 2 persoane;
- cursul de instruire în domeniul aplicării legii și misiunilor internaționale pentru consolidarea capacităților „LET4CAP”, 17-23 februarie 2019, în Vicenza, Italia – 2 persoane;
- curs de instruire „Analiza conflictelor în domeniul politicii de securitate și apărare comună (PSAC)”, 31 martie – 5 aprilie 2019, Erevan, Republica Armenia – 1 persoană.

Asociația Promo-LEX evidențiază că în 2018 a fost elaborat și aprobat Curriculumul de pregătire de bază a carabinierilor, însă un curriculum de instruire a polițiștilor cu același scop lipsește și în anul 2019. Luând în considerare atât subacțiunea, cât și indicatorii de referință inclusiv privind organizarea și desfășurarea instruirilor în vederea participării poliției la misiunile internaționale,

apreciem **subacțiunea 1.7.3 în continuare drept nerealizată**. Totodată, reiterăm recomandarea privind implementarea tuturor activităților planificate, chiar dacă termenul de realizare a expirat.

Pe baza Matricei de politici

A. 1.1. Îmbunătățirea sistemului de resurse umane pentru a asigura proceduri de selecție, evaluare și promovare transparente bazate pe merit

Indicator 2019: Toate unitățile regionale de MRU aplică procedura unică de gestionare a resurselor umane

Pe pagina web a poliției a fost publicat Raportul aprobat de MAI²⁷, care include informații privind versiunea finală a Manualului unic de management al resurselor umane (MRU) pentru Poliție și instruirile organizate pentru informarea angajaților privind prevederile și conținutul manualului.

Potrivit raportului, în anul 2019 au fost realizate următoarele:

- A fost elaborat Manualul unic de resurse umane²⁸ și aprobat prin Ordinul MAI nr. 646 din 09.10.2019.
- Au fost organizate două sesiuni de instruire pentru angajații delegați din cadrul serviciilor resurse umane, fiind instruiți 100 de angajați din cadrul a 38 de unități specializate și teritoriale.

Totodată, a fost acordat timp unităților de management al resurselor umane pentru studierea și aplicarea manualului la locul de muncă, iar pentru evaluarea modului și nivelului de înțelegere și aplicare, vor fi organizate deplasări în unele subdiviziuni ale poliției pentru evaluarea procedurii unice de gestionare a resurselor umane, a procesului de recrutare și acordarea ajutorului metodico-practic.

Menționăm că în conformitate cu criteriul de performanță stabilit pentru 2018, unitățile de resurse umane trebuiau regionalizate, iar ulterior, în 2019, trebuia să fie asigurată aplicarea unică a managementului resurselor umane în cinci unități regionale, lucru care nu s-a întâmplat. Din acest motiv, asigurarea aplicării unice a managementului resurselor umane în anul 2019 de către toate subdiviziunile teritoriale este dificilă.

Monitorii Promo-LEX au desfășurat interviuri cu reprezentanți ai serviciilor de resurse umane din cadrul subdiviziunilor teritoriale ale poliției. Conform rezultatelor interviurilor desfășurate²⁹, au fost la seminarul privind Manualul unic de management al resurselor umane, în anul 2019

Tabelul nr. 3. Persoane instruite privind Manualul unic de MRU

Numărul persoanelor din cadrul serviciilor resurse umane ale IP care au fost la seminar	Numărul inspectoratelor de poliție	Lista inspectoratelor de poliție
0 persoane	4	Briceni, Criuleni, Dondușeni, Sângerei
1 persoană	7	Bender, Cimișlia, Drochia, Edineț, Leova, Taraclia, Telenești
2 persoane	10	Basarabeasca, Cahul, Florești, Hâncești, Orhei, Rezina, Râșcani, Soroca, Ștefan Vodă, Strășeni

²⁷ <https://bit.ly/3dle38g>

²⁸ <https://bit.ly/2UDaokl>

²⁹ Cu excepția inspectoratelor de poliție din subordinea Direcțiilor de Poliție Chișinău și UTAG. Acestea nu dispun de servicii resurse umane.

3 persoane	9	Anenii Noi, Călărași, Cantemir, Căușeni, Fălești, Glodeni, Ocnița, Șoldănești, Ungheni
4 persoane	2	Ialoveni, Nisporeni
5 persoane	1	Bălți
Nu cunoaște	1	Dubăsari
Total: cel puțin 67 de persoane instruite din cadrul IP (68,9%) , din totalul de 137 de funcții din cadrul serviciilor resurse umane, conform statelor de personal		

La întrebarea dacă procedura managementului unic al resurselor umane a început să fie aplicată, 31 dintre intervievați au răspuns afirmativ, 2 – negativ, o persoană a răspuns că nu cunoaște.

Totodată, la întrebarea privind data începerii aplicării procedurii unice de management al resurselor umane, intervievații au răspuns în mod diferit:

- din 2013” (o persoană);
- „din 2017”/„mai 2017”/„conform Ordinului IGP nr. 451 din 13.11.2017” (3 persoane);
- „2019, din momentul instituirii procedurii unice” (3 persoane);
- „mai 2019” (o persoană);
- „octombrie 2019”/„de la instituirea ghidului”/„din momentul adoptării”/„09.10.2019” (5 persoane);
- noiembrie-decembrie 2019”/„imediat după instruire”/„sfârșitul 2019” (6 persoane);
- „ianuarie 2020”/„2020” (5 persoane);
- februarie 2020” (o persoană);
- „Nu știe”/„nu-și amintește” (3 persoane).

Deși marea majoritate a intervievaților au menționat că au început aplicarea procedurii unice de gestionare a resurselor umane în perioada 2019–2020 (75%), Promo-LEX constată că nu există o percepție unică asupra procedurii managementului unic de resurse umane și a termenului efectiv de aplicare.

*Luând în considerare cele menționate supra, constatăm că **procedura unică de gestionare a resurselor umane a început să fie aplicată parțial în anul 2019**, însă aplicarea acesteia este legată de adoptarea manualului unic de management al resurselor umane, care a fost aprobată în octombrie 2019, iar seminarele de instruire având loc în noiembrie-decembrie 2019.*

Cu referire la indicatorul stabilit pentru anul 2020 în cadrul acțiunii A.1.1 privind raportul 40% ofițeri/60 % subofițeri, la întrebarea adresată responsabililor serviciului resurse umane din cadrul inspectoratelor de poliție dacă cunosc despre inversarea piramidei posturilor, 33 de persoane au declarat că cunosc și doar o persoană a răspuns că nu cunoaște. În același timp, la întrebarea dacă în opinia lor este posibilă atingerea raportului 40% ofițeri și 60% subofițeri, 11 (32,35%) respondenți au răspuns afirmativ, 17 (50%) negativ, 4 (11,76%) au menționat că nu cunosc, 2 respondenți au evitat să răspundă la această întrebare.

Totodată, potrivit răspunsului IGP nr. 34/57-844 din 26 martie 2020, conform prevederilor art. 12¹ din Legea nr. 288/2016, modalitatea de transfer din ofițer în subofițer urma să fie aprobată prin hotărâre de guvern, fapt ce nu s-a întâmplat, deși proiectul HG a fost avizat de către Direcția de resurse umane a IGP în luna mai 2019. Prin urmare, IGP este în imposibilitatea inversării piramidei posturilor și atingerii cotei de 40% ofițeri/60% subofițeri fără o reglementare aprobată în acest sens.

Diferit de această poziție, potrivit Ministerului Afacerilor Interne cadrul normativ de transfer este asigurat prin pct. 37¹ introdus în anul 2018 în Regulamentul cu privire la evoluția în carieră

a funcționarilor publici cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne³⁰. Această normă prevede că funcționarul public cu statut special își păstrează gradul special deținut în cazul transferului, (...) indiferent de nivelul ierarhic profesional în care se angajează. La calcularea termenului pentru acordarea următorului grad special se va lua în calcul termenul în gradul special sau militar precedent pînă la încetarea serviciului în Ministerul Afacerilor Interne ori în alte organe ale apărării naționale, securității statului sau ordinii publice.

Totuși, mecanismul de transfer din funcția de ofițeri în funcția de subofițeri, prevăzut la art. 12¹ din Legea nr. 288/2016, se pare că nu a fost aplicat, inversarea funcțiilor avînd loc doar din contul funcțiilor vacante.

La întrebarea adresată subdiviziunilor teritoriale ale Poliției dacă în anul 2019 a avut loc transferul din funcția de ofițeri în funcția de subofițeri, 18 subdiviziuni au răspuns negativ, iar trei inspectorate de poliție (IP Cantemir, IP Taraclia, IP Rezina) au indicat că a avut loc transferul a câte o persoană din funcția de ofițer în funcția de subofițer. Totodată, în răspunsul recepționat de la IP Bălți și IP Ungheni s-a menționat că în anul 2019 au fost inversate 10 funcții de ofițeri în funcții de subofițeri, în timp ce au devenit vacante, și în cadrul IP Ungheni au fost inversate patru funcții.

Evaluând posibilitatea atingerii către anul 2020 a indicatorului privind cota de 40% ofițeri/60% subofițeri, Promo-LEX atrage atenția asupra riscului nerealizării acestui indicator. În acest sens, luând în considerare cele menționate, dar și numărul mare de funcții vacante de subofițeri și moratoriul instituit asupra funcțiilor vacante înregistrate inclusiv în cadrul IGP, recomandăm instituțiilor implementatoare identificarea soluțiilor optime care să asigure atât inversarea piramidei posturilor și apropierea cât mai mult de cota stabilită în Matricea de politici, cât și ocuparea funcțiilor vacante.

A.1.2. Creșterea participării femeilor în Poliție

Indicator 2019: Ponderea în ansamblu a femeilor în Poliție a crescut la 18%

Potrivit Raportului pentru implementarea Programului de suport bugetar, în anul 2019, printre principalele realizări în cadrul acestei acțiuni au fost enumerate următoarele:

- la finele anului 2019, numărul de femei angajate în Poliție este de 1772 (21,31%), inclusiv femeile care se află în concediu de îngrijire a copilului (2,38%);
- numărul femeilor ofițeri constituie 21,73%, dintre care în concediu de îngrijire a copilului 2,85%;
- numărul femeilor promovate în funcții de conducere este 102 (adică 10,94% din numărul total de funcții de conducere ocupate: 932).

Considerăm că, metodologic, ponderea femeilor în Poliție ar trebui calculată din numărul persoanelor angajate și aflate în funcție efectiv, fără numărul persoanelor al căror contract de muncă este suspendat din varii motive (inclusiv persoanele aflate în concediu de maternitate/paternitate/de îngrijire a copilului). În locul persoanelor aflate în aceste concedii, în mod obișnuit se angajează alte persoane pe perioadă determinată, iar sumarea acestor două categorii duce la distorsionarea cifrelor privind reprezentarea femeilor în Poliție.

Mai mult, potrivit Codului european de etică al poliției (Memorandumul explicativ)³¹, „este o realitate că femeile în general sunt mult subreprezentate în poliție în statele membre ale UE, și aceasta este mult mai vizibil în pozițiile de conducere și de rang înalt decât în pozițiile de bază. O situație similară poate fi în general descrisă pentru grupurile minoritare, inclusiv grupurile etnice minoritare, în statele membre. **Se apreciază că relațiile dintre poliție și societate vor**

³⁰ Aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 460 din 22.06.2017

³¹ The European Code of Police Ethics, Recommendation Rex (2001) 10 adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe on 19 September 2001 and explanatory memorandum.

beneficia de compoziția poliției, care o va reflecta pe cea a societății”.

Astfel, considerăm că limita procentuală minimă stabilită pentru femeile din Poliție trebuie să fie reprezentativă și vizibilă în societate. Din acest motiv, este important ca femeile să fie reprezentate corespunzător, inclusiv în structurile teritoriale ale Poliției.

La solicitarea de informații adresată IGP, au fost prezentate următoarele cifre ale compoziției instituției:

Tabelul nr. 4. Structura personalului din cadrul subdiviziunilor teritoriale și specializate ale IGP, la situația din 31.12.2019, fără persoanele aflate în concediu de maternitate/paternitate/îngrijire a copilului³²

Numărul total de angajați		Numărul de ofițeri		Numărul de subofițeri		Numărul persoanelor în funcție de conducere	
Femei	Bărbați	Femei	Bărbați	Femei	Bărbați	Femei	Bărbați
1244	6138	813	3892	360	2246	87	646
7382		4705		2606		733	

Astfel, constatăm că ponderea în ansamblu a femeilor în subdiviziunile teritoriale și specializate ale Poliției la situația din 31.12.2019 este de 16,85%, iar **ponderea femeilor ofițeri este 17,28%.**

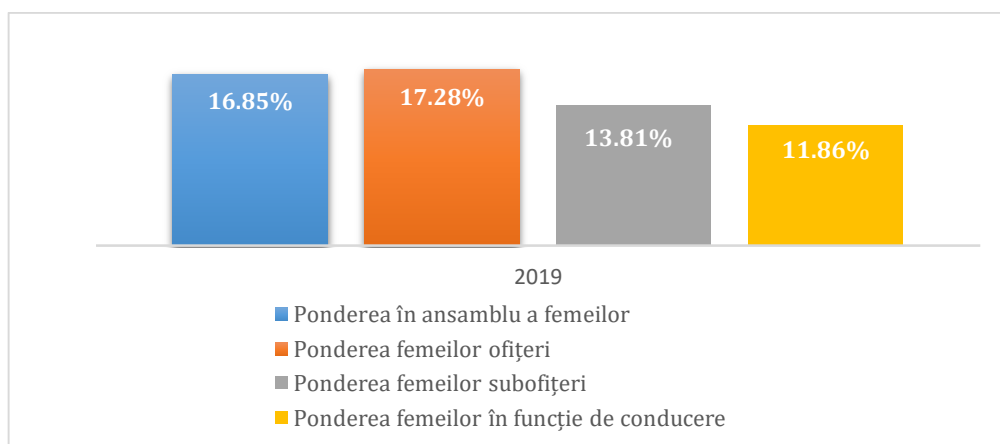
Potrivit IGP, în ponderea femeilor în Poliție trebuie să fie incluse nu doar femeile din subdiviziunile teritoriale și specializate, dar să fie incluse și femeile din unitatea centrală de administrare și control al Poliției (unde circa 50 % din totalul angajaților sunt femei) care în funcție de necesitate sunt implicate în toate activitățile polițienești.

Pornind de la efectivul limită al aparatului central al IGP în anul 2019- 111 unități³³, dar și luând în considerare cele evidențiate de IGP, constatăm că ponderea femeilor în poliție, la situația din 31.12.2019 este de **17.34%**

³² Conform datelor furnizate de IGP.

³³ Noua structură a IGP a fost pusă în aplicare prin ord. MAI nr. 83 din 17 februarie 2020 cu privire la statul de organizare al IGP.

Graficul nr. 11. Ponderea femeilor în subdiviziunile teritoriale și specializate ale Poliției în anul 2019

În ceea ce privește reprezentarea femeilor în subdiviziunile teritoriale și specializate ale Poliției, menționăm că cea mică reprezentare la situația din 31.12.2019, în raport procentual, este în cadrul subdiviziunilor BPDS Fulger, IP Edineț, IP Dubăsari, IP Florești, cu valori între 3% și 8%, iar cea mai mare reprezentare este în cadrul IP Cahul, IP Buiucani, DGUP, CTCEJ, DCPI, cu valori între 30% și 52% (Anexa nr. 4).

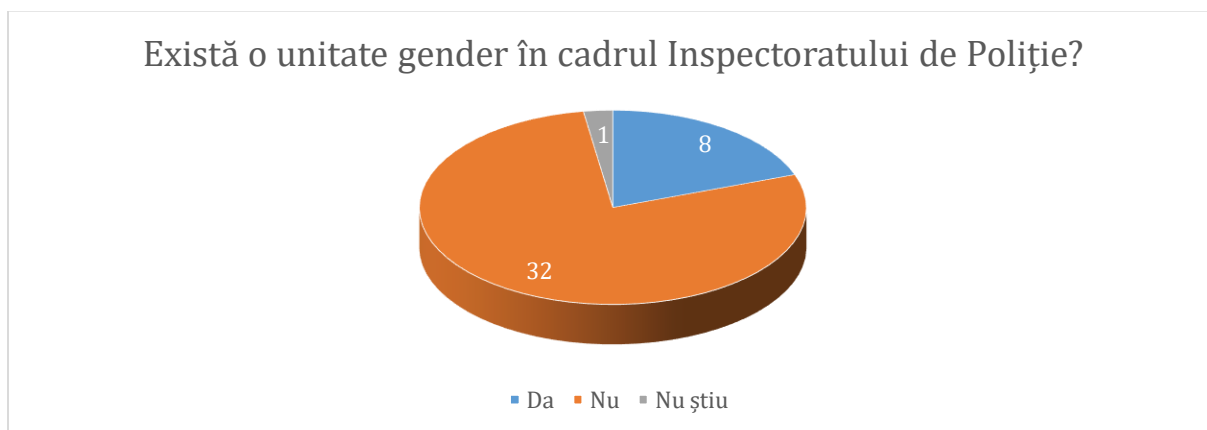
*Luând în considerare cele menționate supra, Asociația Promo-LEX constată că în anul 2019 eforturile de angajare a femeilor în poliție au fost considerabile, iar ponderea femeilor în poliție este apropiată indicatorului de performanță stabilit în Matricea de Politici. Totuși, pornind de la minimumul femeilor în poliție indicat în cadrul Obiectivului A.1.2, constatăm că **criteriul de performanță stabilit pentru anul 2019 nu a fost întrunit**. În raport cu indicatorul stabilit pentru anul 2020 – „minimum 15% din ofițeri sunt femei”, constatăm că în anul 2019 acest indicator deja a fost atins. În acest sens, recomandăm instituțiilor implementatoare asigurarea pentru anul 2020 a creșterii numărului de femei care efectiv lucrează în Poliție, astfel încât să ajungă la ponderea de 20%, cu asigurarea ponderii reprezentative inclusiv în subdiviziunile teritoriale ale Poliției.*

Totodată, menționăm că pe pagina web a Poliției au fost publicate atât Raportul de progres privind realizarea Planului de acțiuni al Poliției privind creșterea ponderii și rolului femeilor în Poliție pentru anul 2019³⁴, cât și Avizul Asociației Femeilor din Poliție asupra realizării în 2019 a Planului de acțiuni al IGP privind creșterea ponderii și rolului femeilor în Poliție pentru perioada 2018–2020³⁵.

Menționăm că, potrivit acțiunii nr. 2.2 din Raportul de progres menționat, au fost desemnate prin ordine interne 48 de unități gender în subdiviziunile teritoriale ale Poliției și unele subdiviziuni specializate, care vor asigura promovarea egalității între femei și bărbați în instituția în care activează. Potrivit IGP, pe parcursul lunii septembrie au fost create aceste unități de gen (câte 1 persoană), 1/3 dintre care au beneficiat de unele instruiri, privind egalitatea de gen. Monitorii Promo-LEX au desfășurat interviuri cu conducerea inspectoratelor de poliție, și la întrebarea dacă există în cadrul inspectoratului de poliție o unitate gender, 32 de persoane (78%) din cadrul conducerii inspectoratelor de poliție au răspuns negativ, și doar opt (19,5%) – afirmativ, iar o persoană (2,43%) a răspuns că nu cunoaște.

³⁴ <https://bit.ly/3aBU8pH>

³⁵ <https://bit.ly/2wZYloL>

Potrivit IGP, necunoașterea de către conducătorii inspectoratelor de poliție despre existența unităților de gen, se datorează și fluctuației de cadre la nivelul managementului unităților Poliției, care au avut loc în cadrul unor subdiviziunilor teritoriale, dar și nivelului de pregătire a unităților de gen, pentru care atribuțiile de promovare a egalității de gen constituie încă o provocare și necesită a fi consolidate.

Totodată, dintre persoanele care au răspuns afirmativ la întrebările suplimentare privind data creării, numărul femeilor și bărbaților din unitatea gender, activitățile desfășurate în anul 2019 de către unitate, trei dintre intervievați au afirmat că nu cunosc detalii, o persoană a declarat că toți angajații inspectoratului de poliție sunt parte a unității gender, iar alte două persoane au susținut că a fost desemnată câte o persoană în cadrul inspectoratului de poliție. Cât privește activitățile desfășurate de unitatea gender în anul 2019, două persoane au menționat că reprezentanții unității au participat la seminare sau instruiți în acest domeniu.

La întrebarea dacă în opinia lor este necesară/benefică existența unității gender în cadrul IP, 18 (43,9%) din persoanele interviuate au răspuns afirmativ, 16 (39%) – negativ, 7 (17%) au răspuns că nu știu.

În acest sens, Promo-LEX concluzionează că unitățile gender au fost instituite printr-un act normativ intern, însă conducerea inspectoratelor de poliție, în mare parte, nu este la curent cu existența și scopul unității, iar jumătate dintre cei intervievați nu consideră sau nu cunosc dacă este necesară sau benefică existența acesteia în cadrul inspectoratului de poliție.

A. 1.3. Îmbunătățirea capacităților de pregătire inițială și continuă, cu accent pe drepturile omului, tehnici moderne de management și anticorupție

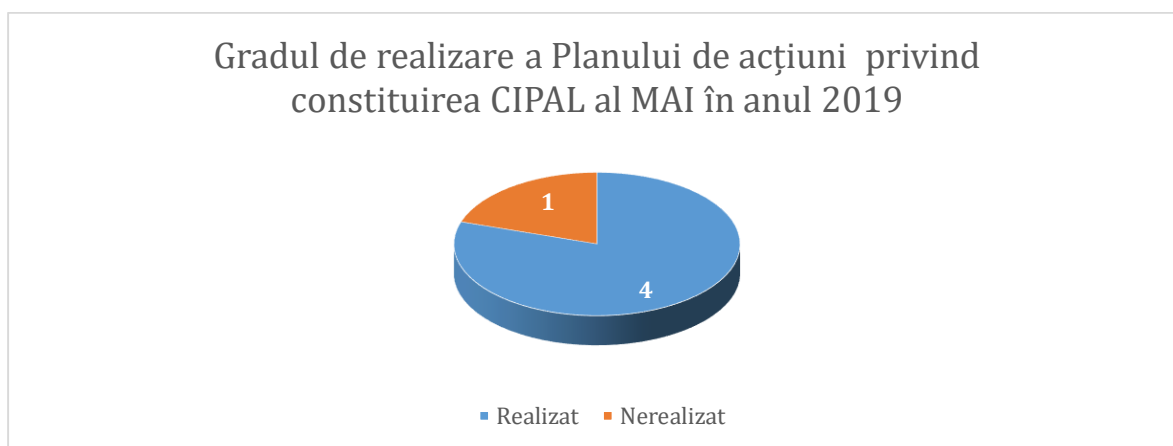
Indicator 2019: Planul de acțiuni este executat în conformitate cu indicatorii anuali stabiliți, iar Cursul de instruire inițială de 16 săptămâni pentru subofițeri (minimum 50 de participanți) este desfășurat.

Raportul de progres privind realizarea în 2019 a Planului de acțiuni privind constituirea Centrului Integrat de Pregătire pentru Aplicarea Legii (CIPAL) al Ministerului Afacerilor Interne a fost publicat pe pagina web a poliției³⁶.

Gradul de realizare al planului de acțiuni menționat, conform raportului de progres publicat, este prezentat în graficul de mai jos.

³⁶ <https://bit.ly/2ynueaZ>

Graficul nr. 13. Gradul de realizare al Planului de acțiuni privind constituirea CIPAL al MAI în anul 2019, potrivit raportului de progres

Potrivit Raportului privind implementarea Programului de suport bugetar, principalele realizări ale anului 2019 în cazul acțiunii A. 1.3 sunt următoarele:

- aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Centrului Integrat de Pregătire pentru Aplicarea Legii al Ministerului Afacerilor Interne și a Programului de dezvoltare strategică a Centrului Integrat de Pregătire pentru Aplicarea Legii pentru perioada 2019–2021;
- desfășurarea primului curs de formare profesională a subofițerilor de poliție debutanți și instruirea a 56 de subofițeri de poliție în perioada 12.08.2019 – 6.12.2019;
- desfășurarea cursului de instruire continuă pentru 378 de angajați ai Poliției;
- inițierea procedurii repetate privind achiziționarea lucrărilor de construcție a obiectivului CIPAL.

*Luând în considerare cele menționate supra, dar și atestarea faptului de desfășurare a cursului de instruire inițială de 16 săptămâni pentru 56 de subofițeri, Promo-LEX apreciază că **indicatorii de performanță stabiliți pentru anul 2019 au fost atinși**.*

Potrivit răspunsului IGP la solicitarea de informații adresată de Promo-LEX, subofițerii instruiți de CIPAL în perioada august – decembrie 2019 activează în cadrul Direcției de Poliție a mun. Chișinău, IP Botanica, IP Buiucani, IP Centru, IP Ceadâr-Lunga, IP Comrat, IP Briceni, IP Cahul, IP Cantemir, IP Cimișlia, IP Dondușeni, IP Drochia, IP Florești, IP Ialoveni, IP Orhei, IP Rezina, IP Râșcani, IP Soroca, IP Strășeni, IP Șoldănești, IP Ștefan Vodă, IP Taraclia, IP Telenești, INP.

Totodată, monitorii Promo-LEX au desfășurat interviuri cu conducerea inspectoratelor de poliție și la întrebarea dacă există în cadrul inspectoratului de poliție sau al sectoarelor de poliție din subordine subofițeri instruiți de Centrul Integrat de Pregătire pentru Aplicarea Legii (CIPAL), 28 (68,3%) au răspuns afirmativ, 11 (26,8%) au răspuns negativ, iar două persoane (4,87%) au menționat că nu cunosc despre acest fapt. Totodată, dintre cei care au răspuns afirmativ, șase au declarat că nu cunosc numărul subofițerilor instruiți de CIPAL în cadrul IP sau al sectoarelor de poliție.

Din 28 de respondenți, 13 (46,42%) au opinat că pregătirea subofițerilor instruiți de CIPAL este aceeași în raport cu instruirea subofițerilor de la Academia de Poliție „Ștefan cel Mare”, 8 (28,57%) au declarat că este mai bună, iar 7 (25%) – că este inferioară.

Promo-LEX atrage atenția asupra riscului de neatingere a indicatorului stabilit pentru anul 2020, și anume „operaționalizarea CIPAL în componentele sale 2, 3, 4a, 4b, 4c, 5a, 5b, 6, 8a, 8b (care corespund cu camere de clasă, săli de studiu, auditorii, dormitoare și facilități de igienă)”, or, până la sfârșitul anului 2019 nu a fost finalizată procedura de achiziții publice de executare a lucrărilor

și, respectiv, nu a fost selectat operatorul economic. Considerăm că lipsa infrastructurii CIPAL are și un impact asupra calității cursurilor de instruire desfășurate și recomandăm autorităților implementatoare depunerea eforturilor necesare în vederea atribuirii contractului de prestare a serviciilor de construcție, dar și a supravegherii începerii lucrărilor în termene proximale, sau identificarea unor soluții agreeate cu partenerii de dezvoltare pentru modificarea condițiilor de implementare a obiectivului stabilit.

OBIECTIVUL 2: Aplicarea echitabilă, eficientă și eficace a legislației bazate pe drepturile omului în activitatea Poliției

Obiectivul 2, de asemenea, are drept scop primordial sporirea accesului la servicii polițienesci mai calitative, dar deja plasând accentul pe respectarea drepturilor omului în activitatea Poliției. Cantitativ, obiectivul conține practic cele mai puține acțiuni (2) și subacțiuni (8).

Conform metodologiei, pornind de la conținutul Planului de acțiuni privind implementarea SDP, au fost analizate șase subacțiuni, dintre care: două au fost încheiate anterior, fiind calificate ca nerealizate, iar patru sunt în proces de realizare. Pentru anul 2019 nu a fost preconizată finalizarea vreunei subacțiuni din acest obiectiv. Ambele subacțiuni finalizate anterior anului 2019 au rămas nerealizate și pe parcursul anului de referință.

Matricea de politici a inclus o singură acțiune în cadrul Obiectivului 2 cu indicatori de performanță ce trebuiau atinși în 2019, care au fost apreciați ca atinși parțial.

Pe baza Strategiei de Dezvoltare a Poliției

2.1. Eliminarea tuturor formelor de rele tratamente, abuz și discriminare în activitatea Poliției

2.1.1. Crearea condițiilor pentru desfășurarea procedurilor în cadrul urmăririi penale în conformitate cu prevederile legale

Indicatori de performanță: Condiții create

Termen de realizare: 2017–2020

Potrivit Raportului de progres privind implementarea SDP în anul 2019, în contextul proceselor de modernizare capitală demarate în cadrul IP Telenesti, la 28.05.2019, de către grupul de lucru pentru achiziții a fost acceptată solicitarea de alocare a mijloacelor financiare necesare pentru modernizarea și amenajarea, conform normelor minime existente, a șapte încăperi: trei celule de tranzit, o cameră de prezentare spre recunoaștere a persoanei în cadrul procesului penal, o cameră de audieri și întrevederi în condiții de confidențialitate între bănuț/invinuit cu apărătorul. La 30.06.2019, în baza Ordinului IGP nr. 193 din 30.05.2019, a fost sistată activitatea IDP al IP Telenesti pentru efectuarea reparației capitale pentru o perioadă determinată și a fost lansată procedura de contractare a lucrărilor de reparație a încăperilor necesare a fi utilizate în cadrul procesului penal.

Potrivit IGP, direcția generală urmărire penală elaborează proiectul ordinului IGP cu privire la Cerințele minime obligatorii pentru camerele de audiere, de prezentare spre recunoaștere a persoanei și de întrevedere confidențială între persoanele bănuțe și apărător din cadrul subdiviziunilor teritoriale ale Poliției.

Asociația Promo-LEX reiterează că în lipsa unui studiu privind necesitățile sau condițiile care trebuie create pentru desfășurarea procedurilor în cadrul urmăririi penale, este dificil a aprecia în ce măsură eforturile instituțiilor implementatoare, și anume cele legate de achiziționarea unor bunuri, sunt suficiente pentru realizarea indicatorilor stabiliți. Totodată, Promo-LEX recomandă continuarea eforturilor pentru modernizarea și amenajarea, în cadrul fiecărui inspectorat de poliție, a celulelor, camerelor de audiere/camerelor de prezentare spre recunoaștere.

2.1.2. Îmbunătățirea condițiilor în locurile de detenție provizorie ale Poliției în conformitate cu standardele Uniunii Europene

Indicatori de performanță: Raport de evaluare elaborat; condiții îmbunătățite

Termen de realizare: 2017–2020

Potrivit Raportului de progres privind implementarea SDP, în anul 2019 au fost date în exploatare, după renovare, nouă IDP în cadrul IP Hâncești; IP Orhei; IP Cimișlia; IP Ungheni; IP Căușeni; IP Edineț, IP Sângerei, IP Râșcani și IP Cahul, izolatoarele corespunzând Normelor minime obligatorii pentru spațiile de detenție din cadrul Poliției, dispunând de următoarele dotări: sisteme de monitorizare video, comunicare internă cu celula (de tip interfon), radioficare, iluminare, securitate antiincendiară, elemente de orientare destinate respectării convingerilor religioase, dar și alte condiții care garantează respectarea drepturilor, securității și siguranței persoanelor private de libertate pe perioada aflării în detenție.

Pentru a putea constata asupra îmbunătățirii condițiilor de detenție în cadrul izolatoarelor de detenție provizorie (IDP), monitorii Promo-LEX au vizitat opt izolatoare de detenție provizorie (IP Sângerei, IP Căușeni, IP Edineț, DP Chișinău, IP Orhei, IP Cimișlia, IP Cahul, IP Râșcani) din 10, având în calitate de repere Normele minime obligatorii pentru spațiile de detenție din cadrul Poliției, aprobate prin Ordinul IGP nr. 527 din 28.12.2017. Constatările detaliate sunt reflectate în cadrul acțiunii A.2.1³⁷ (Matricea de politici) și nu vor fi reluate în cadrul acestei subacțiuni.

În urma observărilor efectuate, Promo-LEX constată că izolatoarele de detenție provizorie inspectate corespund, în mare parte, condițiilor minime de detenție și recomandă continuarea eforturilor de îmbunătățire a condițiilor în locurile de detenție provizorie, prin renovarea și punerea în activitate a celorlalte cinci izolatoare de detenție provizorie. Totodată, Asociația Promo-LEX recomandă identificarea soluțiilor unice în cadrul tuturor IDP privind asigurarea serviciilor de curățenie a IDP, angajarea a cel puțin două femei în cadrul Serviciului detenție și escortă, pentru asigurarea respectării procedurilor de efectuare a controlului corporal al femeilor, asigurarea cu apă și alimente a deținuților în timpul escortării și instituirea normelor/procedurilor operaționale exprese care să reglementeze modul de înregistrare video, stocare și utilizare a înregistrărilor efectuate în IDP și limita de acces al angajaților la înregistrările efectuate în cadrul încăperilor de detenție a persoanelor.

2.1.3. Îmbunătățirea condițiilor de transportare a persoanelor reținute/arestate în procesul urmăririi penale

Indicatori de performanță: Unități de transport și echipament necesar achiziționat

Termen de realizare: 2018–2020

Potrivit Raportului de progres privind implementarea SDP, în anul 2019 s-a reușit finalizarea procesului demarat, de achiziționare și reutilizare, conform normelor aprobate, a 25 de mijloace de transport pentru transportarea deținuților.

Aceste autospeciale au fost transmise unităților teritoriale ale Poliției la 12.02.2018 și 15.01.2019. Toate autospecialele sunt dotate cu sisteme moderne de monitorizare video, climatizare, ventilare, iluminare artificială adaptate la suprafața boxelor, centuri de siguranță etc., pentru a asigura respectarea garanțiilor persoanelor private de libertate în procesul transportării acestora. Astfel, au fost îmbunătățite substanțial atât condițiile de transportare a deținuților, cu asigurarea securității și siguranței acestora, cât și condițiile de muncă pentru polițiștii implicați în misiuni de escortare.

³⁷ A se vedea p. 45-51

Evidențiem că monitorii Promo-LEX au supus observării 28 de autospeciale care transportă sau au transportat deținuții pe parcursul anului 2019 (Anexa nr. 5), autospeciale atât achiziționate în cadrul Programului de Suport Bugetar cât și cele care au intrat în posesia IGP până în anul 2017. În calitate de repere pentru observarea autospeciilor au fost utilizate Normele minime de dotare și utilare a autospeciilor destinate transportării persoanelor deținute aflate în custodia Poliției, aprobate prin Ordinul IGP nr. 527 din 28.12.2017. Menționăm că constatările detaliate efectuate în timpul observării au fost incluse în cadrul Anexei nr. 7 și al acțiunii A.2.1³⁸ (Matricea de politici) și nu vor fi reluate în cadrul acestei subacțiuni.

În urma observărilor efectuate, Promo-LEX concluzionează că autospeciile care au fost dotate și reutilate, în mare parte, corespund criteriilor minime conform Ordinului IGP nr. 527/2017, fiind îmbunătățite substanțial condițiile de transportare a persoanelor reținute și arestate. Totuși, cu referire la normele de dotare și reutilare, am constatat că doar o autospecială din cele monitorizate (gestionată de IP Râșcani) corespunde tuturor criteriilor evaluate de monitori. Zece autospeciale (DP Chișinău (4), IP Cahul, IP Căușeni, IP Strășeni, IP Cimișlia, IP Edineț, IP Orhei) nu întrunesc doar câte un criteriu din cele evaluate (fie nu au montat sistem de monitorizare video – 3, fie pe suprafața banchetelor nu este aplicată bandă rezistentă antialunecare – 1, fie geamurile din compartimentul destinat deținuților nu sunt umbrite – 6), șase autospeciale nu întrunesc doar câte două criterii din cele evaluate, șapte autospeciale nu corespund la câte trei sau patru criterii, iar patru autospeciale nu corespund la câte 8-11 criterii din cele evaluate.

Luând în considerare cele evidențiate *supra*, Asociația Promo-LEX *apreciază eforturile de îmbunătățire a condițiilor de transportare a persoanelor reținute și recomandă continuarea implementării acestei subacțiuni.*

2.1.4. Asigurarea respectării standardelor internaționale în domeniul drepturilor omului în efectuarea reținerii și a altor măsuri operative

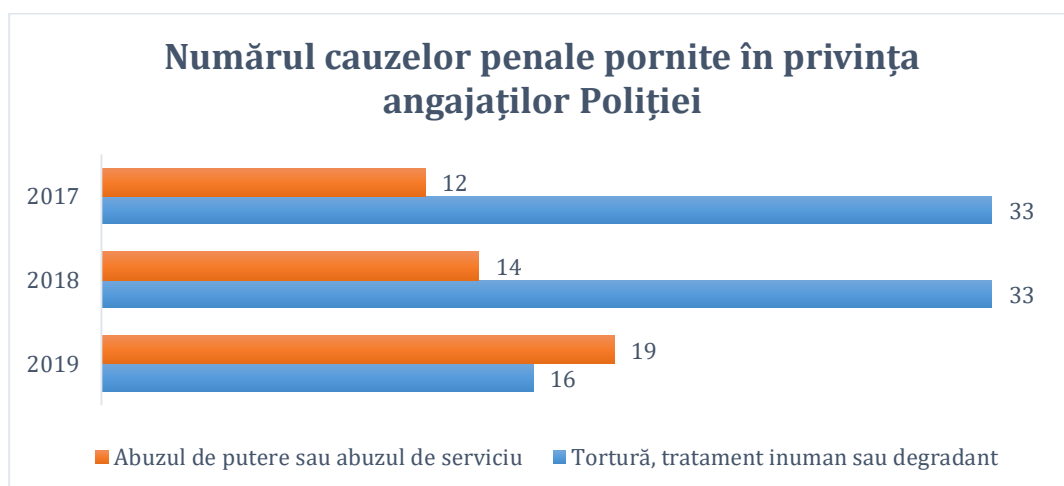
Indicator de performanță: Numărul plângerilor referitoare la acțiunile de abuz din partea polițiștilor în descreștere cu 20% până în 2020

Termen de realizare: 2017–2020

Potrivit Raportului de progres privind implementarea SDP, în 12 luni ale anului 2019 în privința angajaților Poliției au fost pornite 16 cauze penale pentru tortură, tratament inuman sau degradant și 19 cauze penale pentru abuz de putere sau abuz de serviciu.

³⁸ A se vedea p. 45-51.

Graficul nr. 14. Numărul cauzelor penale pornite în privința angajaților Poliției, potrivit rapoartelor de activitate ale Procuraturii Generale pentru anii 2017–2019

Astfel, potrivit graficului nr. 14, se atestă o înjumătățire a numărului cauzelor penale de tortură, tratament inuman sau degradant pornite în anul 2019 în raport cu anii 2018 și 2017 (-51,5%). În schimb, numărul cauzelor penale de abuz de putere sau abuz de serviciu este în creștere (+35,7%).

Totodată, coform Raportului Procuraturii Generale, În anul 2019 au fost trimise în judecată 29 cauze penale în privința colaboratorilor de poliție (18 în 2018) ³⁹.

În plus, în anul 2019 în baza art.166¹ (Tortura, tratament inuman și degradant) din Codul penal de către instanțele de fond au fost pronunțate două sentințe de condamnare în privința la trei polițiști fiind aplicată sancțiunea închisoare cu suspendarea executării pedepsei și privarea de dreptul de a ocupa funcții deținute în timpul comiterii faptei.⁴⁰

În plus, conform Raportului de activitate al MAI pentru anul 2019 și Raportul privind activitatea Poliției pentru anul 2019, pentru comportamentul neadecvat al polițiștilor în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu și relația cu cetățeanul au fost aplicate sancțiuni disciplinare față de 119 angajați ai Poliției, numărul angajaților sancționați disciplinar diminuându-se cu 21,19% față de anul 2018. Astfel, au fost sancționați disciplinar cu avertisment 43 de angajați, cu mustrare 35 de angajați, cu concedierea – 22, cu mustrare aspră 13 angajați, câte trei angajați au fost sancționați cu retrogradarea în gradul special și retrogradarea în funcție. Potrivit răspunsului IGP din 26 martie 2020 la solicitarea de informație adresată de Promo-LEX privind numărul de plângeri de abuz din partea polițiștilor, pe parcursul anului 2019 au fost înregistrate **17 plângeri** cu referire la acțiunile de abuz din partea polițiștilor (maltratarea persoanelor civile).

³⁹ Raport privind activitatea procuraturii pentru anul 2019, p.28 <https://bit.ly/2Ws9aIX>

⁴⁰ Raport privind activitatea procuraturii pentru anul 2019, p. 87-88 <https://bit.ly/2Ws9aIX>

Tabelul nr. 5. Statistica plângerilor de abuz din partea polițiștilor

Plângeri de abuz din partea polițiștilor	Rezultatul examinării plângerilor
4 plângeri de maltratare, efectuată în timpul serviciului	✓ 8 cazuri nu s-au adeverit ✓ 1 caz – remis Procuraturii, nu au fost vizați angajații Poliției ✓ 2 polițiști – atenționați ✓ 3 sancțiuni disciplinare aplicate
13 plângeri de maltratare, efectuată în afara serviciului	✓ 1 polițist a demisionat ✓ 2 cauze penale pornite (art. 287 Cod penal – <i>Huliganism</i>, art. 151 Cod penal – <i>Vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății</i>)

Asociația Promo-LEX apreciază faptul reducerii numărului de cauze penale pornite privind tortura, tratamentul inuman și degradant, însă este îngrijorată de creșterea numărului de cauze penale privind abuzul de putere sau abuzul de serviciu. Totodată, Promo-LEX *condamnă abuzurile polițiștilor față de persoanele reținute și reiterează recomandarea adresată managementului instituțiilor implementatoare de asigurare a reacționării prompte la toate alegerile privind cazurile de tortură, tratamente inumane sau degradante ori orice alte abuzuri comise de către angajați ai Poliției*. De asemenea, Promo-LEX recomandă continuarea eforturilor în vederea asigurării respectării standardelor internaționale în domeniul drepturilor omului la efectuarea reținerii sau a altor măsuri operative.

2.2. Revizuirea statutului ofițerilor de investigații și ofițerilor de urmărire penală

2.2.1. Stabilirea rolului, locului și atribuțiilor subdiviziunilor de urmărire penală din cadrul Poliției în contextul reformei sectorului judiciar

Indicatori de performanță: Grup de lucru comun creat; concept elaborat și recomandări formulate

Termen de realizare: 2016–2017

În Raportul de progres privind implementarea SDP în anul 2019, realizarea acestei acțiuni nu a fost reflectată.

Reamintim că, potrivit Raportului de progres privind implementarea SDP, în anul 2016 a fost instituit un grup de lucru interinstituțional, cu scopul de a elabora conceptul cu genericul „Stabilirea rolului, locului și atribuțiilor subdiviziunilor de urmărire penală din cadrul Poliției în contextul reformei sectorului judiciar”. În cadrul unei ședințe, s-a constatat că acțiunea propusă este derivată dintr-o activitate a Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011–2016 și că realizarea ei este posibilă doar după o activitate desfășurată în acest sens la nivel interministerial, în conformitate cu Strategia de reformă a sectorului justiției. În definitiv, s-a ajuns la concluzia că activitatea grupului de lucru instituit era inoportună în acel moment.

*Luând în considerare faptul că nici pe parcursul anului 2019 nu a fost reluată realizarea activității analizate și nu a fost modificat Planul de acțiuni pentru implementarea SDP, Asociația Promo-LEX apreciază în continuare subacțiunea nr. 2.2.1 drept **nerealizată**.*

2.2.3. Adaptarea cadrului legal privind activitatea specială de investigații la standardele comunitare

Indicator de performanță: Proiect de lege elaborat și înaintat spre aprobare

Termen de realizare: 2016–2018

Deși activitatea nu a fost realizată în termenul stabilit de Planul de acțiuni, în Raportul de progres privind implementarea SDP în anul 2019, realizarea acestei acțiuni nu a fost reflectată.

Reamintim că la 31.07.2017 un proiect de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea instituțiilor financiare nr. 550-XIII din 21.07.1995, Codul de procedură penală al Republicii Moldova, Legea nr. 59 din 29.03.2012 privind activitatea specială de investigații), elaborat de un grup de lucru interministerial⁴¹, a fost înaintat de Ministerul Justiției pentru consultări publice, grupul interministerial încetându-și activitatea în august 2017.

Potrivit instituțiilor implementatoare, la 27 iunie 2019, Ministerul Afacerilor Interne a adresat în mod repetat, Ministerului Justiției o solicitare de examinare a unor amendamente și inițierea procesului de adoptare a acestora. Amendamentele propuse vizează modificări inclusive la Codul de Procedură Penală și Legea nr. 59/2012 privind activitatea special de investigații. Amendamentele propuse urmăresc anticiparea eventualelor impedimente pentru urmărirea și atragerea la răspundere penală a făptuitorilor; concentrarea eforturilor organelor de urmărire penală în vederea investigării infracțiunilor cu grad de pericol social sporit; evitarea neconstituționalității unor norme; asigurarea protecției drepturilor și libertăților fundamentale prin instituirea unor garanții suplimentare; înlăturarea unor lacune existente în legislație; precum și alte obiective cu scopul armonizării legislației. Totuși, pe parcursul anului 2019, modificările propuse prin respectivul proiect de lege nu au fost aprobate.

Astfel, Promo-LEX constată tergiversarea promovării amendamentelor legale privind activitatea specială de investigații de către Ministerul Justiției și apreciază această subacțiune în continuare drept nerealizată. În acest sens, recomandăm autorităților Republicii Moldova desfășurarea acțiunilor necesare în vederea aprobării în termene proximale a amendamentelor ce au drept scop adaptarea cadrului legal privind activitatea specială de investigații la standardele comunitare.

Pe baza Matricei de politici

A.2.1. Reducerea relexelor tratamente, abuzului și discriminării persoanelor aflate în custodia poliției

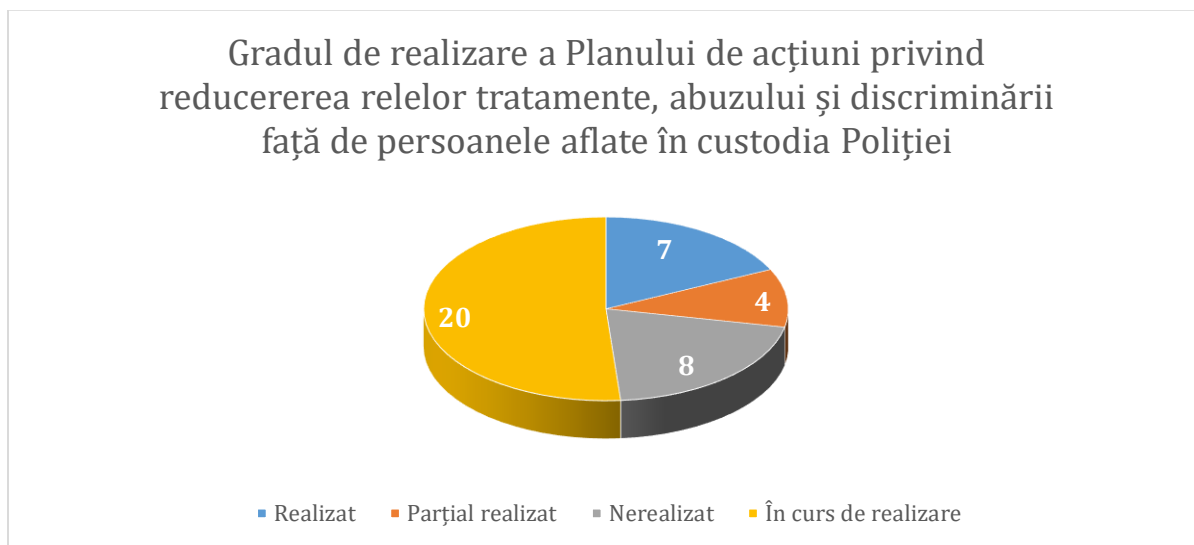
Indicator 2019: Planul de acțiuni executat conform indicatorilor anuali de referință; minimum 15 IDP și 100 de facilități (celule/camere de audiere/camere de prezentare spre recunoaștere) din cadrul Poliției operaționale; o instruire privind custodia Poliției cu cel puțin 250 de participanți instruiți; minimum 25 unități specializate pentru transportarea persoanelor din custodia Poliției livrate

Raportul de progres privind implementarea, în anul 2019, a Planului de acțiuni pentru reducerea relexelor tratamente, abuzului și discriminării față de persoanele aflate în custodia Poliției a fost publicat pe pagina web a Poliției⁴².

⁴¹ Proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (privind activitatea specială de investigație). Vezi: <https://bit.ly/2YFxsZu>

⁴² <https://bit.ly/3aBpVqP>

Graficul nr. 15. Gradul de realizare a Planului de acțiuni privind reducerea relor tratamente, abuzului și discriminării față de persoanele aflate în custodia Poliției

Potrivit Raportului privind implementarea Programului de suport bugetar, principalele realizări ale anului 2019 în legătură cu obiectivul 2.1. sunt următoarele:

- aprobarea mai multor acte departamentale necesare domeniului: Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea Secției/Serviciului detenție și escortă ale subdiviziunilor teritoriale ale Inspectoratului General al Poliției, „Instrucțiunea de activitate a Secției/Serviciului detenție și escortă în timpul escortării și transportării persoanelor aflate în custodia Poliției”, „Instrucțiunile privind organizarea și funcționarea izolatoarelor de detenție preventivă”;
- elaborarea și aprobarea procedurilor standard de operare privind mecanismul de asigurare a asistenței medicale persoanelor reținute și aflate în detenție provizorie și privind asigurarea dreptului la interpret sau traducător în timpul reținerii, pazei, escortării și transportării persoanelor reținute/deținute;
- relansarea activității a 10 izolatoare de detenție provizorie (IDP) ce activează conform principiului regional (*Edineț, Râșcani, Sângerei, Orhei, Ungheni, Hâncești, Chișinău, Căușeni, Cimișlia și Cahul*), fiind sistată integral activitatea a 26 IDP;
- acceptarea solicitării de alocare a mijloacelor financiare necesare pentru modernizarea și amenajarea în cadrul IP Telenеști, conform normelor minime existente, a șapte încăperi din cele 100 prevăzute de Matricea de politici: camere de prezentare spre recunoaștere, întrevedere cu apărătorul, camere de audiere, celule de tranzit;
- începând cu anul 2017, s-a reușit achiziționarea și reutilizarea, conform normelor aprobate, a 25 de mijloace de transport pentru transportarea deținuților⁴³, care au fost transmise unităților teritoriale ale Poliției la 12.02.2018 și 15.01.2019;
- realizarea a șase sesiuni de instruire pentru angajații serviciilor detenție și escortă, la care au participat 104 salariați.

În tabelul nr. 6 sunt prezentate datele obținute în cadrul interviurilor desfășurate cu reprezentanții secțiilor/serviciilor detenție și escortă privind izolatoarele de detenție provizorie renovate în anul 2019 și regionalizate, capacitatea lor de cazare, structura personalului din cadrul Serviciului detenție și escortă respectiv.

⁴³ Potrivit IGP din cele 25 autospeciale achiziționate, 15 au fost dotate cu sistem de monitorizare video

Tabelul nr. 6. Izolatoarele de detenție provizorie renovate

IDP din cadrul IP/DP	Data dării în exploatare a IDP	Data începerii deținerii persoanelor în IDP	IP din cadrul cărora sunt aduși deținuții	Numărul funcțiilor din cadrul SDE ⁴⁴ , conform statelor de personal	Persoane angajate în cadrul SDE		Funcții vacante în cadrul SDE	Numărul maxim de locuri pentru persoane deținute
					Femei	Bărbați		
IP Edineț	16.12.2019	18.12.2020	Ocnița, Edineț, Briceni, Dondușeni	22	3	19	0	19
IP Râșcani	01.01.2020	03.01.2020	Râșcani, Drochia, Glodeni	21	0	15	6	10
IP Căușeni	11.11.2019	01.03.2020	Căușeni, Ștefan Vodă	10	0	10	0	13
IP Orhei	31.10.2019	02.12.2019	Rezina, Șoldănești, Telenești, Orhei	20	1	10	9	14
DP mun. Chișinău⁴⁵	nu cunoaște exact	2013	Botanica, Râșcani, Ciocana, Centru, Buiucani, Bender, Criuleni, Anenii Noi, Dubăsari, periodic – Ialoveni	103	4	66	34	76
IP Sângerei	16.12.2019	Nu a început să funcționeze	-	5	0	5	0	18
IP Cimișlia	13.11.2019	25.11.2019	Cimișlia, Leova, Basarabeasca	16	0	10	6	10
IP Cahul	26.12.2019	01.01.2020	Cahul, Cantemir, Taraclia, Vulcănești	23	5	14	4	13
IP Hâncești	20.10.2019	24.10.2019	Ialoveni, Hâncești	19	3	14	2	13
IP Ungheni	21.11.2019	26.11.2019	Nisporeni și Ungheni	15	2	12	1	13

Operaționalizarea izolatoarelor de detenție provizorie și structura Secției/Serviciului detenție și escortă

Izolatoarele de detenție provizorie renovate funcționează în regim regionalizat, în cadrul acestora fiind aduse persoane deținute din 2-4 unități administrativ-teritoriale. Totuși, analizând datele din tabelul nr. 6, nu este clar unde sunt aduși deținuții din Inspectoratele de Poliție Bălți, Fălești, Soroca, Sângerei, Florești, Strășeni, Călărași, Comrat, Ceadâr-Lunga, or, potrivit Raportului pentru implementarea programului de Suport Bugetar, activitatea a 26 IDP este sistată.

În ultimul trimestru al anului 2019 au fost date în exploatare opt izolatoare de detenție provizorie, IDP al Direcției de Poliție Chișinău funcționând din 2013, iar IDP al IP Râșcani fiind dat în exploatare la 1 ianuarie 2020. Totodată, cinci IDP (Hâncești, Cimișlia, Ungheni, Orhei, Edineț) au reluat activitatea de deținere a persoanelor în anul 2019, trei (Cahul, Râșcani, Căușeni) au reluat activitatea de deținere în primul trimestru al anului 2020, iar IDP Sângerei încă nu a început să asigure detenția persoanelor.

Promo-LEX constată un raport extrem de diferit dintre numărul maxim de persoane care pot fi deținute în izolator și numărul funcțiilor din cadrul Secției/Serviciului detenție și escortă, conform statelor de personal. Dacă în cazul IDP Căușeni 10 persoane din cadrul Serviciului de detenție și escortă (SDE) trebuie să asigure detenția și escorta a 13 persoane deținute, atunci în

⁴⁴ Serviciul detenție și escortă.

⁴⁵ Datele pentru numărul funcțiilor și al persoanelor angajate se referă atât la Izolatorul de Detenție Provizorie, cât și la Batalionul de Escortă din Chișinău.

cazul IDP Râșcani, 21 de angajați ai SDE trebuie să asigure detenția și escorta a 10 persoane deținute. Astfel, *Promo-LEX recomandă examinarea oportunității de revizuire periodică a numărului persoanelor din cadrul serviciilor de detenție și escortă, în vederea uniformizării și ajustării, în caz de necesitate, a acestor servicii.*

Infrastructura izolatoarelor de detenție provizorie

Pentru a putea constata asupra îmbunătățirii condițiilor de detenție în cadrul izolatoarelor de detenție provizorie (IDP), monitorii Promo-LEX au vizitat opt izolatoare de detenție provizorie (IP Sângerei, IP Căușeni, IP Edineț, DP Chișinău, IP Orhei, IP Cimișlia, IP Cahul, IP Râșcani) din 10, având în calitate de repere Normele minime obligatorii pentru spațiile de detenție din cadrul Poliției, aprobate prin Ordinul IGP nr. 527 din 28.12.2017.

Luând în considerare constatările monitorilor Promo-LEX asupra corespunderii izolatoarelor de detenție provizorie Normelor minime obligatorii pentru spațiile de detenție din cadrul Poliției, aprobate prin Ordinul IGP nr. 527 din 28.12.2017 (Anexa nr. 6), concluzionăm că izolatoarele de detenție provizorie observate corespund, în mare parte, condițiilor minime de detenție și, respectiv, Normelor minime obligatorii pentru spațiile de detenție.

Atragem atenția că dacă izolatoarele de detenție provizorie asigură condiții minime atât deținuților, cât și condiții de muncă angajaților Serviciului detenție și escortă, atunci în cadrul Batalionului de Escortă din Chișinău nu sunt asigurate condiții minime de muncă, fiind constatată lipsa vestiarului, a condițiilor minime de igienă, dar și a spațiilor destinate activităților igienico-sanitare pentru angajați.

Totodată, reprezentanților Serviciului detenție și escortă le-au fost adresate câteva întrebări suplimentare, inclusiv reprezentanților celor două IDP care nu au fost vizitate din cauza instituirii stării de urgență (IDP Hâncești, IDP Ungheni)⁴⁶.

Serviciile de curățenie

Potrivit respondenților, în cadrul a nouă IDP din zece există servicii de întreținere a curățeniei. Totuși, se pare că nu există o decizie uniformă privind modul de asigurare a serviciilor de întreținere a curățeniei în cadrul izolatoarelor. Unul dintre respondenți a menționat că curățenia este asigurată de angajații izolatorului, în alte două cazuri respondenții au precizat că persoana angajată în cadrul inspectoratului de poliție pentru a menține curățenia prestează servicii de întreținere a curățeniei și în cadrul izolatorului.

Efectuarea controlului corporal al femeilor

Potrivit răspunsurilor persoanelor intervievate, în cadrul a șase izolatoare (Ungheni, Edineț, mun. Chișinău, Hâncești, Cahul, Orhei) sunt angajate femei, care în caz de necesitate ar putea efectua controlul corporal al deținuților. În același timp, în cadrul a patru izolatoare de detenție provizorie (Căușeni, Cimișlia, Sângerei, Râșcani), nu sunt angajate femei în Serviciul detenție și escortă, iar conform răspunsurilor a doi intervievați, controlul corporal al deținuților este desfășurat de către angajatele Inspectoratului de Poliție corespunzător, Secția urmărire penală.

Asigurarea alimentației deținuților în timpul detenției și escortării

Potrivit respondenților, în timpul detenției, deținuții din IDP sunt asigurați cu alimentație de trei ori pe zi, fiind încheiate contracte de prestări servicii cu agenții economici în cazul a nouă izolatoare de detenție provizorie și cu spitalul raional în cazul IDP Sângerei.

Totodată, deși unii dintre respondenți au afirmat că în timpul escortării deținuții sunt asigurați cu hrană, în cadrul detaliilor oferite, monitorii Promo-LEX au constatat că hrana pentru deținuți în timpul escortării nu este asigurată. Potrivit respondenților, asigurarea alimentației nu ar fi

⁴⁶ A se vedea compartimentul Metodologia monitorizării civice.

necesară, deoarece timpul escortării este scurt (ex. până la două ore), deținuților le este asigurată alimentația în izolator înaintea escortării, hrana s-ar putea altera în timpul escortării, sau alimentația și apa potabilă sunt asigurate de către rudele deținutului. Totodată, cel puțin în cadrul a două IDP le este asigurată apă potabilă deținuților în timpul escortării.

Instruirea angajaților Serviciului detenție și escortă

Potrivit respondenților, în cadrul celor 10 IDP au fost instruite în domeniul privind custodia Poliției 71 de persoane (36,78%), din totalul celor 193 de angajați ai IDP, la momentul desfășurării interviurilor. Totodată, toți angajații din cadrul IDP Edineț, Râșcani și Sângerei au fost instruiți, iar la polul opus – niciun angajat al IDP Cahul și IDP Cimișlia nu a beneficiat de instruire privind custodia Poliției. Potrivit IGP, în perioada 2017 – 2019, au fost instruite 446 persoane în domeniul detenției și escortării, ultimele instruiți, fiind realizate în luna mai 2019. Respectiv, pentru unitățile IDP Cimișlia (redeschis la 18.11.19) și IDP Cahul (redeschis la 26.12.2019), doar cei care au rămas să activeze în acest serviciu au participat la sesiuni de formare organizate cu suportul partenerilor. Prin urmare, având în vedere aprobarea recentă a cadrului de reglementare și a selectării recente a candidaților în aceste poziții, aceștia urmează să fie incluși în procesul de formare.

Luând în considerare cele evidențiate dar și faptul redeschiderii a șapte IDP în ultimul trimestru al anului 2019, Promo-LEX admite că o mare parte din persoanele instruite în perioada 2017-2019, nu mai activează în cadrul IDP, drept urmare a sistării activității a 26 IDP. Astfel, este recomandabilă instruirea în termene proximale a angajaților serviciului/ secției detenție și escortă care activează în cadrul IDP redeschise, dar și planificarea desfășurării instruirilor angajaților, înaintea începerii deținerii persoanelor în IDP care urmează a fi redeschise. Totodată, menționăm că sustenabilitatea activităților desfășurate, inclusiv a instruirilor desfășurate în procesul de reformă, trebuie să fie asigurată.

Camerele de înregistrare video în camerele de cazare

Potrivit monitorilor Promo-LEX, în cadrul tuturor IDP vizitate, în camerele de deținere a persoanelor au fost observate camere de înregistrare video, în vizorul cărora intră întregul spațiu de cazare, cu excepția spațiului igienico-sanitar. Luând în considerare dreptul la viața privată a persoanelor, dar și necesitatea asigurării securității și disciplinei în spațiile de detenție din cadrul IDP, Promo-LEX recomandă elaborarea unor norme/proceduri operaționale exprese care să reglementeze modul de înregistrare video, stocare și utilizare a înregistrărilor și limita de acces al angajaților la înregistrările efectuate în cadrul încăperilor de detenție a persoanelor.

Autospecialele deținute de IDP

Din totalul de 25 de autospeciale deținute de către IDP redeschise, 21 sunt reutilitate și dotate. Toate cheltuielile legate de întreținerea autospeciilor pentru escortarea persoanelor sunt suportate de inspectoratele de poliție corespunzătoare sau de direcția de poliție respectivă.

Tabelul nr. 7. Date statistice privind autospeciile deținute de IDP

IDP din cadrul:	Numărul maxim de locuri pentru persoane deținute	Autospeciale deținute de IP	Autospeciale reutilate și dotate	Autospeciale suplimentare necesare, în viziunea SDE
IP Edineț	19	3	3	0
IP Râșcani	10	1	1	2
IP Căușeni	13	2	2	0
IP Orhei	14	3	3	1 ⁴⁷
DP mun. Chișinău (IDP și Batalionul de Escortă din Chișinău)	76	7	7	2 ⁴⁸
IP Sângerei	18	2	2	0
IP Cimișlia	10	2	1	3
IP Cahul	13	2	2	3
IP Hâncești	13	1	0	1 ⁴⁹
IP Ungheni	13	2	0	1 ⁵⁰
Total:	-	25	21	13

Potrivit persoanelor intervievate, în cadrul a trei IDP (Râșcani, Cimișlia, Cahul) autospeciile care sunt în dotare nu sunt suficiente pentru desfășurarea activităților de escortare corespunzătoare, în cadrul a trei IDP (Orhei, Hâncești și Ungheni) ar mai fi necesară acordarea a câte o autospecială de dimensiuni mai mici, care să permită escortarea doar a unei sau a două persoane, și în același timp ar fi un consum mai mic de combustibil, iar în cadrul Batalionului de Escortă Chișinău ar mai fi necesare două autospeciale pentru persoane cu nevoi speciale.

Potrivit IGP, numărul autospeciilor raportat la numărul unităților de detenție, aplicând aceleași procese de lucru, acoperă necesitățile în proporție de 65-70%.

Condițiile de transportare a persoanelor aflate în custodia Poliției

Pentru a putea constata asupra îmbunătățirii condițiilor de transportare a persoanelor aflate în custodia Poliției, monitorii Promo-LEX au supus observării 28 de autospeciale care transportă deținuții sau au transportat deținuții pe parcursul anului 2019 (Anexa nr. 5), autospeciale care au fost achiziționate în cadrul Programului de Suport Bugetar cât și cele care au intrat în posesia IGP până în anul 2017. Autospeciile observate sunt gestionate atât de către IP în cadrul cărora există IDP, cât și de către IP unde nu există IDP. Autospeciile au fost examinate având în calitate de repere Normele minime de dotare și utilare a autospeciilor destinate transportării persoanelor deținute, aflate în custodia Poliției, aprobate prin Ordinul IGP nr. 527 din 28.12.2017.

Detaliile observațiilor directe ale monitorilor Promo-LEX sunt prezentate în Anexa 7. Unele date generalizatoare pot fi vizualizate în baza graficelor 16 și 17.

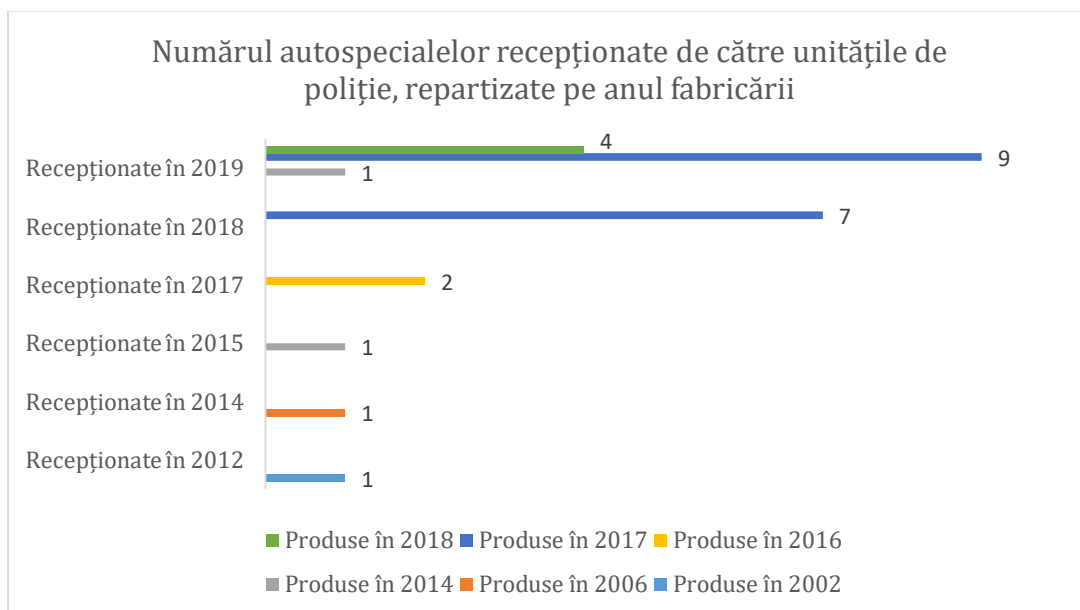
⁴⁷ Ar mai fi necesară o autospecială mai mică, pentru 1-2 deținuți, pentru a economisi timp, combustibil, dar și pentru deplasări mai operative.

⁴⁸ Ar fi necesară dotarea cu mașini speciale pentru persoanele cu dizabilități, aceasta ar ușura munca și nu ar fi plângeri pentru condițiile de transportare a persoanelor cu nevoi speciale.

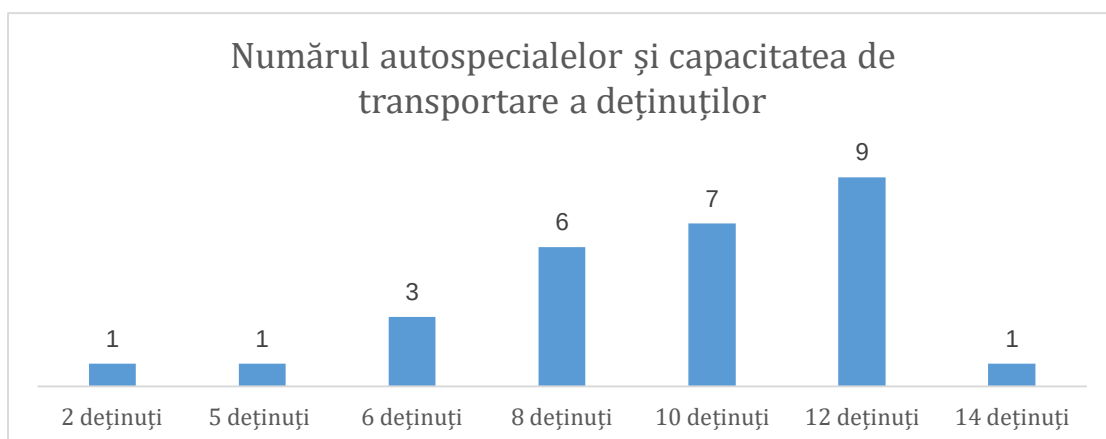
⁴⁹ Ar fi necesară o mașină mai mică pentru escortarea unei singure persoane.

⁵⁰ Ar fi foarte bine să mai fie și un automobil pentru escortarea unei singure persoane.

Graficul nr. 16. Numărul autospeciilor recepționate în perioada 2012–2019

Graficul nr. 17. Numărul autospeciilor și capacitatea de transportare a deținuților

Luând în considerare constatările monitorilor Promo-LEX asupra corespunderii autospeciilor Normelor minime de dotare și utilizare a autospeciilor destinate transportării persoanelor deținute aflate în custodia Poliției (Anexa nr. 7), Promo-LEX concluzionează că deși autospeciile au fost dotate și reutilate și în mare parte corespund criteriilor minime de dotare și utilizare, doar o autospecială, gestionată de IP Râșcani, corespunde tuturor criteriilor evaluate de monitori. Zece autospeciale (DP Chișinău (4), IP Cahul, IP Căușeni, IP Strășeni, IP Cimișlia, IP Edineț, IP Orhei) nu întrunesc doar câte un criteriu din cele evaluate (fie nu au montat sistem de monitorizare video – 3, fie pe suprafața banchetelor nu este aplicată bandă rezistentă antialunecare – 1, fie geamurile din compartimentul destinat deținuților nu sunt umbrite – 6), iar șase autospeciale nu întrunesc doar câte două criterii din cele evaluate. De asemenea, Promo-LEX recomandă instituirea unei proceduri clare privind scopul și modul de utilizare a echipamentului de monitorizare video, locul și termenul stocării informației și limita de acces al angajaților la înregistrările efectuate. Asemenea proceduri sunt necesare și în cazul echipamentului de monitorizare a locului aflării și direcției de deplasare a autospeciei (GPS trackere). Totodată, Asociația Promo-LEX recomandă și instruirea angajaților privind utilizarea echipamentului respectiv.

Facilitățile (celule, camere de audiere, camere de prezentare spre recunoaștere, întrevedere cu avocatul) din cadrul Poliției

Potrivit Raportului de progres privind implementarea în anul 2019, a planului de acțiuni privind reducerea relelor tratamente, abuzului și discriminării față de persoanele aflate în custodia Poliției pentru anii 2017-2020, în contextul proceselor de modernizare capitală al IP Telenești, la 28.05.2019, de către grupul de lucru pentru achiziții a fost acceptată solicitarea de alocare a mijloacelor financiare necesare pentru modernizarea și amenajarea, conform normelor minime existente, a **șapte încăperi** din cele 100 prevăzute de Matricea de politici. Către finele anului 2019, a fost finalizată reconstrucția acestor încăperi, urmând a fi renovate alte 93 spații din cadrul unităților teritoriale ale Poliției cu implementare până la finele anului 2020.⁵¹

Totuși, conform IGP, în anul 2019, suplimentar celor șapte spații din cadrul IP Telenești, au fost operaționalizate următoarele facilități:

- în cele 10 IDP, sunt create câte o cameră de audiere și câte una de întrevederi confidențiale cu apărătorul, astfel, în total fiind operaționalizate **20 încăperi**;
- în cadrul celor 17 sectoare de poliție modernizate, au fost create spații de audiere în condiții de confidențialitate în toate sectoarele reconstruite. Prin urmare la etapa actuală, spațiile de audiere există în **17** sectoare de poliție inaugurate.

Promo-LEX atrage atenția instituțiilor implementatoare asupra diferențelor reflectate în rapoarte și/sau poziții ale IGP și recomandă utilizarea acelorși informații. Astfel, Promo-LEX consideră că cele 100 de facilități ce urmau să fie operaționale până la finele anului 2019, se referă la încăperile din cadrul unităților teritoriale ale poliției, așa cum a fost reflectat în rapoartele publice elaborate de IGP, inclusiv în Raportul privind implementarea Programului de Suport Bugetar în anul 2019. Cu referire la cele șapte încăperi din cadrul IP Telenești, apreciem că deși lucrările de modernizare au fost finalizate, darea în exploatare a sediului IP Telenești nu a avut loc pe parcursul anului 2019, respectiv încăperile nu pot fi considerate drept operaționale.

Menționăm că proiectul ordinului IGP cu privire la Cerințele minime obligatorii pentru camerele de audiere, de prezentare spre recunoaștere a persoanei și de întrevedere confidențială între persoanele bănuite și apărător din cadrul sub diviziunilor teritoriale ale Poliției este la etapa de elaborare.

*Pornind de la indicatorii de referință stabiliți în cadrul acțiunii A.4.1 pentru anul 2019 și evaluând condițiile de detenție și cele de transportare a deținuților, Promo-LEX concluzionează că criteriile de performanță **au fost întrunite parțial**, fiind renovate cu cinci IDP mai puțin și nu este operațională niciuna din cele 100 de facilități preconizate (celule/camere de audiere/camere de prezentare spre recunoaștere).*

⁵¹ Raportul de progres privind implementarea în anul 2019, a Planului de acțiuni privind reducerea relelor tratamente, abuzului și discriminării față de persoanele aflate în custodia Poliției pentru anii 2017-2020, Vedeti: pct. 2.2.7 <https://bit.ly/3dijwLCs>

OBIECTIVUL 3: Consolidarea capacităților Poliției de combatere a crimei organizate, traficului de ființe umane, criminalității cibernetice, violenței, inclusiv a infracțiunilor din motive de gen, drogurilor și contrabandei cu armament, falsificarea și spălarea banilor

Obiectivul 3 vine să asigure capacități sporite ale Poliției în combaterea criminalității și asigurarea securității publice. Conține două acțiuni și 12 subacțiuni. Potrivit observațiilor Promo-LEX, zece dintre subacțiuni (83,3%) au fost planificate pentru perioada 2016–2019.

Referitor la gradul de realizare a activităților preconizate, Promo-LEX a identificat că din 10 subacțiuni, realizate pot fi considerate doar trei (30%), o subacțiune (10%) este nerealizată, trei (30%) – parțial realizate, iar alte trei subacțiuni (30%) – dificil de apreciat.

Doar două subacțiuni au expirat în anul 2019, ambele fiind imposibil de apreciat, având indicatori nemăsurabili. O subacțiune și-a schimbat calificativul din nerealizat în realizat.

În privința Matricei de politici, indicatorii stabiliți pentru acțiunea A.3.1 au fost parțial atinși.

Pe baza Strategiei de Dezvoltare a Poliției

3.1. Dezvoltarea capacităților structurilor responsabile de combaterea criminalității organizate și transfrontaliere

3.1.1. Achiziționarea de echipament și tehnică specială pentru investigarea de calitate a tuturor categoriilor de infracțiuni

Indicator de performanță: Echipament achiziționat

Termen de realizare: 2017–2019

Potrivit Raportului de progres privind implementarea SDP, în decursul lunii noiembrie 2019, pentru realizarea de calitate a investigațiilor demarate, au fost livrate 90 de telefoane (de tip smartphone) și 20 de powerbankuri.

Menționăm că atât în cadrul acestei subacțiuni, cât și în cadrul subacțiunii 4.2.8 a fost raportată achiziționarea acelorași bunuri. În acest sens, reamintim că în cadrul Raportului nr. 1 de monitorizare civică a Reformei Poliției, Promo-LEX a menționat că este recomandabilă evitarea acestei practici sau modificarea indicatorilor de performanță, în sensul menționării specifice a domeniului de achiziție a bunurilor.

La întrebarea adresată de către Promo-LEX subdiviziunilor teritoriale în cadrul solicitării de informații privind dotarea acestora cu echipament și tehnică specială pentru investigarea de calitate a tuturor categoriilor de infracțiuni în perioada 2017-2019, 12 inspectorate de poliție au enumerat un șir de dotări cu care au fost asigurate. În acest sens, majoritatea dintre dotările subdiviziunilor teritoriale se referă la laboratoare, truse și rechizite criminalistice, mijloace de transport și unități de calcul. Totuși, IP Nisporeni și IP Leova au remarcat că în această perioadă subdiviziunile nu au beneficiat de dotări cu echipament și tehnică specială pentru investigarea infracțiunilor⁵².

De asemenea, cel puțin șase inspectorate de poliție (IP Bălți, IP Edineț, IP Leova, IP Nisporeni, IP Vulcănești, IP Ștefan Vodă) au menționat că există în continuare necesități de dotare a subdiviziunilor cu echipament și tehnică specială, printre acestea fiind menționate:

⁵² Potrivit IGP, atât IP Nisporeni cât și IP Leova au fost dotate cu mijloace de transport, unități de calcul, centuri, cătușe. IP Leova a fost dotată și cu terminale TETRA portabile mobile și fixe.

- ✓ tehnică specializată ce ar permite efectuarea măsurilor speciale investigative de la distanță sau în teritoriu (telefoane mobile, calculatoare portative) conectate la bazele de date, inclusiv mijloace de transport dotate cu tehnică performantă. Subdiviziunea are nevoie de dotarea inclusiv cu aparate „DRAGER” (IP Edineț);
- ✓ două GPS (urmărire auto), două dictafoane, două microcamere video (instalate în încăpere, auto) (IP Leova);
- ✓ camere video, echipament de înregistrare audio-video (IP Vulcănești);
- ✓ tehnica necesară pentru efectuarea măsurilor/cercetărilor operativ-investigative (IP Ștefan Vodă).

*Luând în considerare cele evidențiate supra, Asociația Promo-LEX constată că în perioada de implementare a acestei subacțiuni a avut loc achiziționarea echipamentului și a tehnicii speciale pentru investigarea infracțiunilor, însă **nu se poate pronunța asupra gradului de realizare a activității nr. 3.1.1** în legătură cu stabilirea în cadrul acestei subacțiuni a unui indicator nemăsurabil. Totodată, Promo-LEX recomandă instituțiilor implementatoare continuarea eforturilor de dotare a subdiviziunilor Poliției conform necesităților acestora, iar în cadrul rapoartelor de activitate anuale – prezentarea valorii procentuale a dotării cu echipament și tehnică specială pentru investigarea de calitate a tuturor categoriilor de infracțiuni, în toate subdiviziunile IGP.*

3.1.3. Consolidarea capacităților subdiviziunilor tehnico-criminalistice și de investigații la nivel regional

Indicatori de performanță: Condiții de activitate create în conformitate cu standardele UE; capacități consolidate

Termen de realizare: 2018–2020

Potrivit Raportului de progres privind implementarea SDP, în anul 2019 a fost recepționat laboratorul mobil de model „Ford Tranzit”, cu echipament pentru cercetarea la fața locului cu materiale CBRN, fiind înmatriculat la 06.02.2019. De asemenea, în vederea utilizării echipamentului mobil CBRN recepționat, a avut loc instruirea a trei experți pe acest segment.

Suplimentar, a fost recepționat echipament de protecție de clasa A, B și C (6); truse criminalistice pentru cercetarea locului faptei la CBRN (6), containere de evacuare a substanțelor CBRN (4 din plastic și 1 din plumb), sisteme de alimentare cu aer oxigenat (6), măști de protecție (6).

Totodată, au fost achiziționate truse criminalistice pentru necesitățile poliției de colectare a urmelor la locul infracțiunii.

În cadrul interviurilor desfășurate cu conducerea inspectoratelor de poliție, toți respondenții au declarat că în cadrul inspectoratului există cel puțin un autolaborator criminalistic, dotat cu truse criminalistice destinate fixării, relevării și ridicării de urme și mijloace materiale de probă ce pot fi găsite la fața locului. Iar la întrebarea dacă au fost instruiți angajații privind utilizarea echipamentului și a tehnicii speciale recepționate în anii 2017–2019, 38 (92,68%) au răspuns afirmativ, iar trei (7,31%) au răspuns negativ. Totodată, dintre cei care au răspuns afirmativ, 34 de persoane au indicat că au fost instruite toate persoanele direct implicate în utilizarea echipamentului și a tehnicii speciale, iar două persoane au declarat că au fost instruiți 50% și, respectiv, 70% din cei implicați.

Potrivit IGP, cel puțin câte un reprezentat al serviciului criminalistic și câte un ofițer de urmărire penală din cadrul fiecărei subdiviziuni teritoriale au fost instruiți și familiarizați cu metodele de utilizare a echipamentelor din dotare și a autolaboratoarelor criminalistice mobile.

Astfel, inclusiv în contextul fluxului de personal, Asociația Promo-LEX recomandă continuarea desfășurării instruirilor periodice privind utilizarea echipamentului achiziționat și distribuit și reiterează că regionalizarea structurilor din subordinea IGP trebuie să aibă loc în termene

proxime, or, implementarea eficientă a acestei subacțiuni este incertă. Menționăm că, în vederea regionalizării structurilor teritoriale ale Poliției, este necesară modificarea Legii nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, însă, până la finele anului 2019, nu a fost publicat pentru consultări publice niciun proiect de lege în acest sens.

3.1.5. Perfecționarea aplicației privind registrul electronic de evidență a armelor

Indicator de performanță: Program specializat procurat și instalat

Termen de realizare: 2017–2018

Potrivit Raportului privind implementarea SDP, în anul 2019 a fost desfășurată procedura de achiziție publică a serviciilor de elaborare a sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al armelor”, la 14.08.2019 fiind semnat contractul de achiziție a serviciilor cu operatorul economic.

Potrivit Raportului Guvernului pentru 100 de zile⁵³, la 13.11.2019 a fost definitivată sarcina tehnică a softului SIA „Registrul de stat al armelor” – livrabil pentru faza I de implementare a proiectului, elaborarea Sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al armelor” urmând să fie finalizată la 8 aprilie 2020.

Menționăm că în Raportul nr. 2 de monitorizare a civică a reformei Poliției în Republica Moldova, drept urmare a interviurilor desfășurate cu conducerea inspectoratelor de poliție, Promo-LEX a evidențiat un șir de modificări sau deficiențe care se așteaptă a fi înlăturate în urma perfecționării aplicației Registrul de Stat⁵⁴.

*Luând în considerare cele evidențiate supra, Asociația Promo-LEX constată că **subacțiunea nr. 3.1.5 a fost realizată parțial**, urmând să fie livrate serviciile achiziționate, dar și să fie instalat sistemul respectiv. Deși termenul a expirat, recomandăm continuarea eforturilor de acordare a asistenței necesare operatorului economic pentru elaborarea sistemului informațional, recepționarea sistemului elaborat, inclusiv cu asigurarea că deficiențele constatate de utilizatori sunt înlăturate, dar și asigurarea instalării acestuia.*

3.1.7 Îmbunătățirea capacităților de intervenție ale Brigăzii de Poliție cu Destinație Specială „Fulger” în combaterea formelor de crimă organizată, terorism și extremism conform competențelor specifice

Indicatori de performanță: Instruiri organizate; echipament achiziționat; infrastructură creată și dezvoltată

Termen de realizare: 2018–2019

Potrivit Raportului de progres privind implementarea SDP, în anul 2019 angajații Brigăzii de Poliție cu Destinație Specială „Fulger” au participat la 482 de antrenamente, șase stagii de instruire, vizite de studio și de lucru, fiind achiziționate și mijloace speciale.

⁵³ Vezi p. 2, <https://bit.ly/394x6WR>

⁵⁴ Raportul nr. 2 de monitorizare civică a reformei Poliției în Republica Moldova, p. 14-16. Vezi: <https://bit.ly/2yrgVXf>

Tabelul nr. 8. Activități de îmbunătățire a capacităților de intervenție

2019	Exerciții/ antrenament	- 482 de antrenamente conform semnalelor capacității de luptă: „Alarmă”, „Tunet”, „Uragan”, „Sirena”, „Atac asupra sediului”, „Exerciții și aplicații complexe cu grupul de alpiniști”, „Exerciții antiteroriste” etc.; - desfășurarea a 21 de ședințe de trageri în TIR-ul Brigăzii, în TIR-ul interactiv - 33 și la alte poligoane - 37 de trageri practice; - desfășurarea exercițiului de simulare „Negocieri în situații de criză”, de eliberare a ostaticilor, acaparați de către teroriști, desfășurat în comun cu instructorii din Israel; - participarea în grupuri antitero la măsurile organizate pe parcursul desfășurării meciului de fotbal între echipele naționale Moldova – Franța, în cadrul Campionatului European de Fotbal din 2020; - 105 verificări ale capacității de luptă cu simulări; - 10 ședințe de alpinism; - 12 marșuri în forță cu obstacole; - 5 exerciții de respingere a atacului asupra sediului; - 3 exerciții practice sniper elite; - 12 exerciții de trageri din pistol; - 3 exerciții de trageri la Dănceni; - 1 ședință practică de cercetare și dezamorsare a substanțelor explozibile.
	Instruiri/vizite de studiu	- vizită de lucru în cadrul Campaniei nr. II „Tactici de bază”, or. Stockholm, Suedia; - cursul de formare tehnicieni de trecere operațională, județul Dâmbovița, România; - workshop: activitate de pregătire profesională și schimb de experiență, județul Harghita, România; - vizită de studiu în cadrul Centrului de instruire polițienească din Legionovo, Polonia; - stagiul de instruire „Formarea cadrelor cu privire la decizia tactică și comanda operațiunilor”, or. Rennes, Franța; - vizită de studiu în domeniul anticorupție, dezvoltare economică și reacție rapidă, or. München, Rep. Federală Germania.
	Mijloace speciale achiziționate	- spray lacrimogen 200 ml (Police) - spray lacrimogen 400 ml (Police) - grenade lacrimogene 48 mm - grenade fumigene 48 mm - grenade audiovizuale 48 mm - grenade audiogaze 48 mm - cătușe de unică folosință - baston electroșoc (lanternă) - pistol electroșoc (Taser) - cartușe de rezervă pentru TASER

Menționăm că atât în 2018, cât și în 2019 au fost desfășurate exerciții și antrenamente, angajații au participat la vizite de studio și instruiri, fiind achiziționat echipament și mijloace speciale. Totodată, evidențiem că deși termenul de realizare a subacțiunii a fost anii 2018-2019, în 2017 au fost efectuate lucrări de modernizare a infrastructurii BPDS „Fulger” (a fost modernizată și amenajată sala de sport și a fost creat birou de consiliere psihologică și unității i-a fost donat un centru virtual de simulare a tragerilor). *Luând în considerare cele evidențiate supra, dar și faptul că indicatorii prevăzuți pentru această subacțiune sunt generali și nu prevăd numărul sau tipul echipamentului achiziționat, al instruirilor desfășurate și infrastructura creată, Asociația Promo-*

LEX nu se poate pronunța asupra gradului de realizare a acestei subacțiuni. Reiterăm că în vederea evaluării capacităților de intervenție a BDPS „Fulger”, ca urmare a măsurilor întreprinse în sensul îmbunătățirii acestora, era oportună elaborarea unui studiu de evaluare a capacităților de intervenție ale Brigăzii și, respectiv, a necesităților acesteia.

3.1.8. Îmbunătățirea calității formării profesionale a ofițerilor de investigații prin identificarea unui grup de formatori din cadrul subdiviziunilor subordonate și asigurarea instruirii acestora conform standardelor internaționale

Indicatori de performanță: Formatori identificați și instruiți

Termen de realizare: 2017–2020

Potrivit rapoartelor pentru implementarea SDP, în anul 2016 au fost identificați 15 angajați în calitate de formatori. În perioada 11.04. – 15.04.2016 a fost efectuată testarea formatorilor. Astfel, pe parcursul anului 2019 de către 11 formatori instruiți au fost organizate și desfășurate șase cursuri de instruire a 117 ofițeri de investigații.

Tabelul nr. 9. Date statistice privind instruirea ofițerilor de investigații

Anul	Cursuri desfășurate	Ofițeri de investigații instruiți
2017	15	199
2018	7	113
2019	6	117

Asociația Promo-LEX apreciază continuitatea desfășurării cursurilor de instruire a ofițerilor de investigații, totuși în vederea constatării îmbunătățirii calității formării profesionale a ofițerilor de investigații, reiterează recomandarea privind evaluarea anuală a nivelului de pregătire a ofițerilor de investigații instruiți de către formatorii identificați și publicarea datelor statistice privind rezultatele acestor evaluări.

3.2. Extinderea competențelor Poliției în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor proveniți din activități de criminalitate organizată

3.2.1 Elaborarea și aprobarea proiectelor pentru amendarea cadrului legislativ și normativ în vederea reglementării competențelor Poliției în prevenirea și combaterea fenomenului spălării banilor

Indicator de performanță: Cadrul legislativ-normativ armonizat

Termen de realizare: Semestrul II, 2016

La 22.12.2017 a fost aprobată o nouă Lege cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului, în vigoare din 23.02.2018.

Proiectul elaborat de către IGP privind acordarea competențelor Poliției în prevenirea și combaterea fenomenului spălării banilor pentru crimele aflate în competența MAI, fără imixtiunea în împuternicirile și competențele existente de recepționare și operare a informațiilor prezentate de entitățile raportoare deținute de Serviciul de prevenire și combatere a spălării banilor din cadrul CNA, a fost avizat negativ de CNA, astfel nefiind aprobate modificările la cadrul legislativ și normativ.

Potrivit IGP, prin scrisoarea emisă de INI a IGP din 26.07.2019 a fost inițiată, din nou⁵⁵, procedura de modificare a prevederilor art.269 Cod Procedură Penală, cu privire la excluderea

⁵⁵ În 2018, INI a IGP a expediat spre examinare și avizare proiectul legii pentru modificarea Codului de procedură penală și anume alin.(1) art.269 Cod Procedură penală, însă la inițiativa Direcției Juridice a IGP, proiectul a fost retras.

art.243 (Spălarea banilor) Cod Penal din competența exclusivă a Centrului Național Anticorupție, care însă, de asemenea, nu a avut finalitate.

Potrivit Raportului de progres privind implementarea SDP în anul 2019, la data de 09.04.2019, prin Ordinul Procurorului General nr. 18/11, a fost aprobată și remisă spre organizarea executării Instrucțiunea metodologică „Ghid privind efectuarea investigațiilor financiare paralele”, de care Secția prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului se ghidează în activitatea sa. Menționăm că ghidul este elaborat în scopul asigurării aplicării corecte și uniforme a legislației, eficientizării procesului de prevenire și combatere a activităților infracționale generatoare de venituri ilicite, asigurării recuperării bunurilor infracționale, precum și în scopul realizării politicii punitive prin aplicarea eficientă a măsurilor de siguranță a confiscării speciale și a confiscării extinse, însă documentul nu reglementează competențele Poliției în prevenirea și combaterea fenomenului spălării banilor.

*Luând în considerare cele menționate, lipsa aprobării unor modificări la cadrul legislativ-normativ, lipsa modificărilor în Planul de acțiuni privind implementarea SDP, Asociația Promo-LEX constată în continuare că subacțiunea privind modificarea cadrului legislativ și normativ **nu a fost realizată**. Astfel, reiterăm recomandarea privind reexaminarea necesității de a extinde competențele Poliției pe acest segment.*

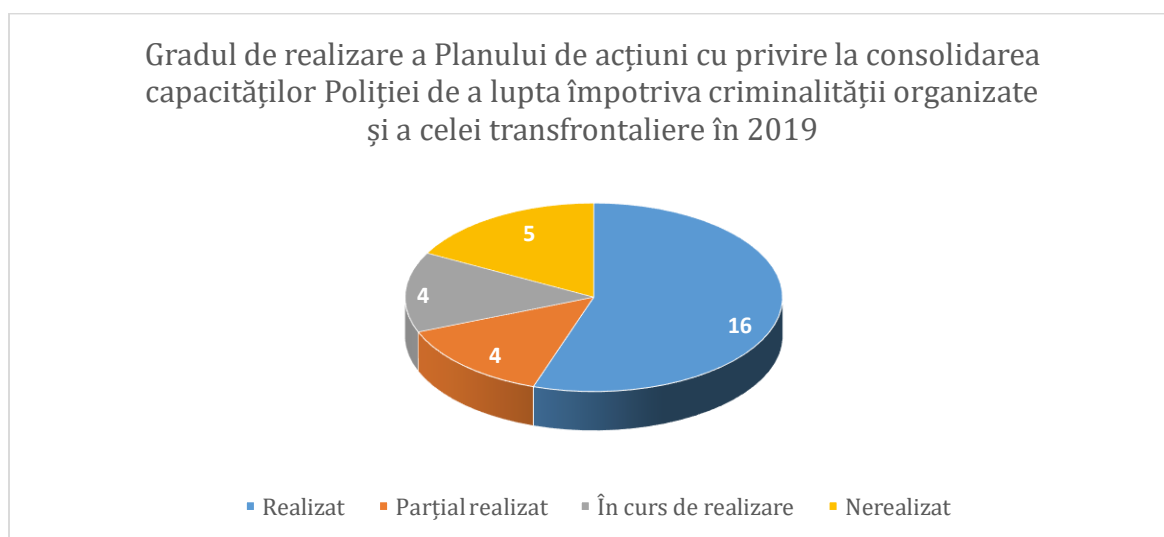
Pe baza Matricei de politici

A.3.1. Dezvoltarea capacităților în lupta împotriva criminalității organizate și a celei transfrontaliere, inclusiv prin creșterea capacităților de cercetare la fața locului

Indicator 2019: Planul de acțiuni este executat în conformitate cu indicatorii de referință; sediile a cinci unități regionale de investigații sunt renovate și complet operaționale

Raportul de progres privind realizarea în anul 2019 a Planului de acțiuni cu privire la consolidarea capacităților Poliției de a lupta împotriva criminalității organizate și a celei transfrontaliere, pentru anii 2017–2020, a fost publicat pe pagina web a Poliției⁵⁶.

Graficul nr. 18. *Gradul de realizare a Planului de acțiuni cu privire la consolidarea capacităților Poliției de a lupta împotriva criminalității organizate și a celei transfrontaliere în 2019, conform Raportului de progres*

⁵⁶ <https://bit.ly/342OhYj>

De asemenea, pe pagina web a Poliției a fost publicat Raportul de evaluare a unităților regionale de investigații⁵⁷. Potrivit acestui document, toate cele cinci unități regionale de investigații sunt operaționale, doar că unitățile regionale de investigații Nord și Sud rămân a fi amplasate în continuare în sediile deținute anterior, până la finalizarea lucrărilor de modernizare a noilor sedii. În plus, este menționat că pentru dislocarea celor cinci unități de investigații regionale au fost identificate sediile de amplasare după cum urmează:

- a) mun. Bălți, str. Moscovei, nr. 15 – Direcția „Nord” a INI (regiunea nord);
- b) or. Cahul, str. Ioan Vodă cel Cumplit, nr. 79 – Direcția „Sud” a INI (regiunea sud);
- c) mun. Chișinău, str. Bucuriei, nr. 14 – INI (regiunea centru) și Secția „Est” a INI (regiunea est);
- d) mun. Chișinău, str. Tighina, nr. 6 – Secția combatere a infracțiunilor grave și a criminalității organizate (regiunea mun. Chișinău);
- e) mun. Comrat, str. Comsomolului, nr. 22 – Secția coordonare a activității de investigații (regiunea UTA Găgăuzia).

Menționăm că în perioada 5-18 martie au fost desfășurate vizite în cadrul unităților de investigație regională din cadrul Direcției de Poliție a mun. Chișinău și Direcției de Poliție a UTAG, la Direcția Nord a INI, Direcția Sud a INI. Suplimentar a fost efectuată o vizită și în cadrul Inspectoratului Național de Investigații și a fost efectuată și o tentativă de identificare a sediului Secției Est a INI.

În cadrul vizitei efectuate la Unitatea de Investigație Regională Sud (Direcția Sud a INI), la 18.03.2020, de către monitorul Promo-LEX, conducerea Direcției Sud a INI a refuzat să răspundă la întrebările adresate în cadrul interviului, motivând că nu a fost anunțată de conducerea sa. Ulterior, la sugestia interviueatului a fost contactat șeful INI, însă și acesta a refuzat să ofere răspunsuri pentru Unitatea de Investigații Sud, motivând că această informație a fost deja comunicată unui monitor Promo-LEX pentru toate unitățile de investigații regionale și este deschis pentru oferirea răspunsurilor în cadrul unui interviu la Chișinău.

Informația privind Secția Est a INI, la fel, nu a fost obținută, din cauza imposibilității desfășurării interviului cu șeful acestei subdiviziuni, din motive obiective (participarea acestuia la cursuri de instruire). Tentativele de reluare a comunicării privind desfășurarea interviului după finalizarea cursurilor de instruire au fost supuse eșecului. Menționăm că nu a fost desemnată o altă persoană pentru desfășurarea acestui interviu, iar sediul Secției Est a INI nu a putut fi identificat⁵⁸.

Tabelul nr. 10. Unitățile de investigații regionale, conform informațiilor obținute în cadrul interviurilor

Regiunea	Unitatea de Investigații	Competența teritorială de responsabilitate	Angajați, state de personal	Persoane angajate, la 31.12.2019	Mijloace de transport
Nord	Direcția Nord a INI	Bălți, Fălești, Glodeni, Dondușeni, Briceni, Ocnița, Edineț, Soroca, Sângerei, Râșcani, Drochia, Florești	20	19	8
Est	Secția Est a INI	Criuleni, Dubăsari, Rezina, Căușeni, Ștefan Vodă	10 ⁵⁹	-	-
Chișinău	Secția combatere a infracțiunilor grave și a criminalității	Mun. Chișinău (Botanica, Ciocana, Râșcani, Centru, Buiucani)	45	45	11

⁵⁷ <https://bit.ly/2UPWGde>

⁵⁸ Conform informațiilor furnizate de IGP, ulterior efectuării vizitelor, angajații Secției Est sunt dislocați în incinta IP Criuleni (1 birou) și sediul central al INI (1 birou).

⁵⁹ Conform informațiilor furnizate de IGP, ulterior efectuării vizitelor.

	organizate a Direcției de Poliție Chișinău				
Sud	Direcția Sud a INI	-	-	-	-
UTA Găgăuzia	Secția coordonare a activității de investigații a Direcției de Poliție UTAG	Comrat, Ceadâr-Lunga, Vulcănești	8	7	3

Infrastructura și dotările angajaților

Potrivit răspunsurilor oferite în cadrul interviurilor desfășurate, într-o unitate de investigații au fost efectuate lucrări de renovare a sălii de ședințe (UTAG), iar în altele două sunt efectuate lucrări de renovare/construcție (Direcția Nord a INI, Direcția Sud a INI). În același timp, darea în exploatare a noului sediu al Direcției Nord a INI este preconizată pentru 1.12.2020.

Totodată, la întrebarea dacă sunt asigurate condițiile de muncă pentru fiecare angajat și dacă este asigurat un spațiu de cel puțin 6 m² fiecărui polițist, respondenții din cadrul unităților de investigații UTAG și mun. Chișinău au răspuns afirmativ. Potrivit interviuatului din cadrul unității de investigații Nord, angajaților din această unitate nu le sunt asigurate condițiile de muncă, lipsind tehnica de calcul, încăperea pentru alimentație, sala de ședințe, fiind insuficiente grupuri sanitare, iar mobilierul – învechit.

De asemenea, săli de instruire există în cadrul unităților de investigații UTAG și mun. Chișinău și lipsesc în cadrul unității de investigații Nord.

Potrivit răspunsurilor persoanelor intervievate, interconectarea la sistemele informaționale-analitice disponibile, necesare documentării infracțiunilor de criminalitate organizată, este asigurată în cadrul celor trei unități de investigații regionale. Totodată, un respondent a remarcat că ar fi necesară interconectarea bazelor de date, în prezent acestea funcționând independent una de alta.

De asemenea, doi respondenți au declarat că polițiștii din cadrul unității de investigații UTAG și a mun. Chișinău sunt dotați corespunzător, inclusiv cu stații de emisie-recepție, lanternă tactică multifuncțională etc.), iar un alt respondent a afirmat că polițiștii din cadrul Unității de Investigații Nord nu sunt asigurați cu echipamentele necesare.

Pornind de la răspunsurile persoanelor intervievate, constatăm că atât infrastructura, cât și dotarea corespunzătoare a angajaților este asigurată în unitățile de investigații din cadrul direcțiilor de poliție, și nu este asigurată în unitatea de investigații a Direcției Nord a INI.

Structura organizatorică și cadrul normativ-departamental

Menționăm că structurile organizatorice ale unităților de investigații regionale nu sunt uniforme nici prin prisma numărului de personal raportat la competența teritorială atribuită, nici ca subdiviziuni care intră în componența unității de investigații (ex. Unitatea de Investigații din mun. Chișinău este compusă din Secția coordonare a activității de investigații, Secția crime grave, Secția furt transport public, iar Unitatea de Investigații Nord este compusă din Secția fraude economice și Secția poliție criminală), nici prin prisma autorității căreia i se subordonează.

Potrivit răspunsurilor furnizate, în cadrul unităților de investigații din mun. Chișinău și UTAG există formațiuni de urmărire penală, iar în Unitatea de Investigații Nord această formațiune lipsește.

La întrebarea dacă a fost aprobat un Regulament intern privind organizarea și funcționarea unității de investigații și dacă au fost aprobate sau modificate fișele de post ale angajaților în

contextul regionalizării, după 26.12.2018⁶⁰, doi respondenți au răspuns afirmativ, iar unul – negativ. Totodată, unul dintre respondenți a menționat că ofițerul de investigații ar avea nevoie de mai multe împuterniciri.

La întrebarea privind activitățile necesare pentru operaționalizarea completă a unităților de investigații regionale, în opinia intervievaților, au fost menționate următoarele:

- ✓ Mărirea salariilor ofițerilor de investigații.
- ✓ Desemnarea unui organ de urmărire penală care să conlucreze nemijlocit cu unitatea de investigații.
- ✓ Lărgirea ariei de atribuții ale ofițerului de investigații.

Luând în considerare cele evidențiate supra, Asociația Promo-LEX constată următoarele:

- ✓ *două unități de investigații regionale reprezintă secții din cadrul Direcțiilor de Poliție, respectiv, funcționează în cadrul acelorași sedii. În cadrul interviurilor, a fost menționat de mai multe ori că acestea nu sunt structuri ale INI;*
- ✓ *două unități de investigații se subordonează Inspectoratului Național de Investigații și funcționează în regim regionalizat, însă sediile acestora nu au fost renovate și nu sunt complet operaționale;*
- ✓ *pentru regiunea Centru a fost creată, în februarie 2019, secția Est a INI cu patru posturi de personal, al cărei sediu nu a putut fi identificat, anterior aflându-se în sediul IP Anenii Noi, IP Criuleni.*

*Astfel, Promo-LEX concluzionează că criteriile de performanță pentru această acțiune au fost **parțial atinse**, deoarece indicatorul de performanță privind renovarea și operaționalizarea sediilor a cinci unități regionale de investigații **nu a fost atins**, iar planul de acțiuni **este în mare parte realizat** conform indicatorilor stabiliți. Recomandăm, în virtutea celor constatate, examinarea posibilității uniformizării structurilor unităților de investigații regionale și acordarea aceluiași statut tuturor unităților de investigații regionale.*

⁶⁰ Ordinul IGP nr. 566 din 26.12.2018 – Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea unităților de investigații.

OBIECTIVUL 4: Crearea unui serviciu polițienesc modern în conformitate cu cele mai bune standarde și practici ale Uniunii Europene și internaționale, în măsură să răspundă proactiv și în mod egal la nevoile cetățenilor și ale societății în ansamblu

Obiectivul 4 conține subacțiuni orientate spre modernizarea serviciului polițienesc conform standardelor europene și internaționale. Este un obiectiv general, ce conține trei acțiuni și 20 de subacțiuni. Potrivit observațiilor Promo-LEX, 11 subacțiuni urmau a fi implementate în perioada 2016–2019. Din cele 11 subacțiuni considerăm că două (18,2%) au fost realizate, una (9%) a rămas nerealizată. Altele șase (54,5%) au fost calificate drept parțial realizate, iar în cazul a două activități Promo-LEX nu a putut oferi calificative în virtutea incertitudinilor depistate. Totodată, evidențiem că alte două subacțiuni (4.1.1 și 4.1.2) au fost implementate înainte de expirarea termenului.

Două subacțiuni au expirat în 2019, una dintre care a fost considerată nerealizată, iar în cazul alteia Asociația nu s-a putut pronunța pe motiv că aceasta este formulată general sau indicatorul nu este măsurabil. Patru subacțiuni au fost recalificate din nerealizate în parțial realizate.

Un risc considerabil de nerealizare prezintă subacțiunea nr. 4.2.10 – Dezvoltarea sistemului informatic integrat al Poliției.

În privința celor trei acțiuni stabilite de Matricea de politici, Promo-LEX a calificat criteriile de performanță pentru 2019 drept atinse pentru două acțiuni, iar pentru o acțiune drept atinsă parțial.

Pe baza Strategiei de Dezvoltare a Poliției

4.1. Implementarea Conceptului de poliție comunitară în cadrul structurilor Inspectoratului General al Poliției

4.1.3. Stabilirea clară a competențelor ofițerilor de sector

Indicatori de performanță: Cadru normativ intern ajustat

Termen de realizare: Semestrul II, 2016 – semestrul I, 2017

În anul 2019, în Raportul de progres privind implementarea SDP nu au fost reflectate activități care să ducă la stabilirea clară a competențelor ofițerilor de sector.

Totodată, Promo-LEX a reflectat în Raportul nr. 2 de monitorizare civică a reformei Poliției în Republica Moldova rezultatele interviurilor, realizate în perioada 10-25 noiembrie cu conducerea inspectoratelor de poliție și a sectoarelor de poliție, privind competențele ofițerilor de sector⁶¹.

Potrivit persoanelor intervievate, sarcinile nespecifice funcției unui ofițer de sector, dar care continuă să fie realizate de către acesta, sunt:

- aducerea silită;
- menținerea ordinii publice în cadrul evenimentelor;
- executarea hotărârilor judecătorești și căutarea debitorilor;
- examinarea petițiilor și plângerilor ce nu țin de competența ofițerului de sector;

⁶¹ Raportul nr. 2 de monitorizare civică a reformei Poliției în Republica Moldova, p. 17-20. Vezi: <https://bit.ly/2JslAuc>

- efectuarea serviciului de gardă;
- descoperirea infracțiunilor;
- implicarea în activități de asistență socială (de exemplu, în situația copiilor lăsați în primejdie de părinții în stare de ebrietate, a bătrânilor care nu au lemne de foc; consilierea psihologică a cazurilor de violență în familie) etc.

Menționăm că potrivit IGP, prin aprobarea noilor fișe de post ale ofițerilor de sector în anul 2018, din competența ofițerilor de sector au fost excluse următoarele sarcini improprii:

- planificarea activității gărzilor populare;
- primirea și înregistrarea sesizărilor despre infracțiuni;
- primirea și înregistrarea petițiilor;
- cercetarea infracțiunilor;
- stabilirea și lichidarea locurilor de preparare, desfacere și stocare a substanțelor cu efect stupefiant;
- combaterea construcțiilor ilicite;
- activitatea de protecție a mediului ambiant;
- evidența persoanelor eliberate din locurile de reclusiune;
- restabilirea ordinii publice. Această atribuție este exercitată de subdiviziunile de patrulare (INP), BPDS "Fulger" și IGC, urmând a fi transmisă total, în anul 2021 din competența Poliției, în competența IGC, conform art. 37 alin. (3) din Legea 219/2018 cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri;
- aducerea silită la solicitarea medicilor (psihic bolnavi, TBC). Totuși, aceste atribuții sunt executate în calitate de sarcină de menținere a ordinii publice la solicitarea medicilor în caul în care viața și sănătatea acestora sunt supuse riscului.

De asemenea, au suportat modificări următoarele atribuții:

- „descoperirea a infracțiunilor” a fost înlocuită cu „descoperirea infracțiunilor flagrante și participarea la descoperirea infracțiunilor fierbinți”;
- „depistarea și stabilire a persoanelor anunțate în urmărirea penală , dispărute fără veste, debitorilor de stat” a fost înlocuită cu sarcina de “contribuire la depistarea persoanelor anunțate în urmărirea penală, dispărute fără veste, debitorilor de stat”;
- “salubritizarea teritoriului deservit” a fost exclusă parțial;
- “asigurarea ordinii publice” a fost exclusă parțial, ofițerii de sector implicându-se la evenimentele de amploare la nivel local sau național, când alte forte sunt insuficiente. Această sarcină este în competența subdiviziunilor de patrulare (INP) și trupelor de carabinieri (IGC);
- “reacționare la apelurile de urgență a cetățenilor” a fost exclusă parțial, fiind create echipele de reacționare urgentă.

Totodată a fost păstrată în noua fișă a postului atribuția de executare a mandatelor de aducere silită, conform art. 22 din Legea nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului. Atribuțiile privind aducerea silită urmau să fie preluate de Ministerul Justiției conform Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016.

*Luând în considerare cele evidențiate, Asociația Promo-LEX apreciază că, prin excluderea unor atribuții improprii, **subacțiunea nr. 4.1.3** a fost **realizată parțial**. Totuși, recomandăm autorităților supravegherea respectării fișelor de post dar și identificarea unor soluții eficiente în vederea excluderii tuturor atribuțiilor improprii ofițerilor de sector și delimitarea clară a atribuțiilor acestora în raport cu structurile de investigații, patrulare-reacționare, cu poliția judecătorească și cu structuri subordonate altor ministere.*

4.1.4. Consolidarea capacităților de comunicare ale ofițerilor de sector

Indicatori de performanță: Instruiri desfășurate

Termen de realizare: 2017–2020

Potrivit Raportului de progres privind implementarea SDP, pe parcursul anului 2019, în domeniul activității polițienești comunitare a fost instruit următorul număr de persoane:

Tabelul nr. 11. Date statistice privind persoanele instruite

Organizatorul	Numărul persoanelor instruite
Academia de Poliție „Ștefan cel Mare”	29 de angajați (24 angajați ai sectoarelor de poliție și 5 angajați cu funcții de dirijare a sectoarelor de poliție)
Programul suedez de suport al reformei Poliției	93 de angajați ai sectoarelor de poliție pilot
Formatori naționali conform curriculumului „Activitatea polițienească comunitară”	240 de angajați din cadrul sectoarelor de poliție

Astfel, în 2019 au beneficiat de instruiri **362 de persoane**. Menționăm că prin ordinul IGP nr. 289 din 17.08.2019 a fost aprobat curriculumul în domeniul „Activității polițienești comunitare”. În acest curriculum, „Comunicarea” este unul dintre cele opt subiecte abordate, în cadrul cursului fiindu-i acordate 120 de minute. La finalizarea instruirii, celor 240 de angajați le-au fost testate cunoștințele, iar rezultatele au fost consemnate în Nota informativă nr. 2/954 din 06.12.2019.

În baza celor menționate, dar și a instruirilor desfășurate în anii precedenți, Promo-LEX relevă că, potrivit subacțiunii 4.1.4, instruirile trebuie să aibă în calitate de obiectiv consolidarea capacității de comunicare a ofițerilor de sector. În acest sens, așteptările vizează organizarea unor instruiri specifice consacrate abilităților de comunicare ale ofițerilor de sector. De asemenea, Asociația Promo-LEX reiterează recomandarea privind evaluarea periodică a capacității de comunicare a ofițerilor de sector și a impactului instruirilor realizate.

4.1.5. Dezvoltarea infrastructurii sediilor sectoarelor de poliție și ale inspectoratelor de poliție, conform standardelor în domeniu

Indicator de performanță: Infrastructură modernizată, conform modelului standard

Termen de realizare: 2017–2020

Subacțiunea 4.1.5 din Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de Dezvoltare a Poliției coincide în partea de dezvoltare a infrastructurii sectoarelor de poliție cu obiectivul A.4.1 din cadrul Matricei de politici pentru implementarea suportului bugetar. De aceea analiza gradului de realizare a acțiunilor pe acest segment este reflectată în cadrul obiectivului A.4.1⁶² și nu va fi reluată aici.

Menționăm că, spre deosebire de sectoarele de poliție, pentru inspectoratele de poliție până în anul 2019 nu a fost aprobat un model standard de modernizare a infrastructurii.

În interviurile cu conducerea subdiviziunilor teritoriale ale IGP, la întrebarea privind lucrările de modernizare inițiate sau efectuate în anul 2019, respondenții au declarat că au fost inițiate

⁶²A se vedea p. 73-75.

sau efectuate lucrări de modernizare în sediile a 13 (31,7%) inspectorate de poliție⁶³, respectiv, în 28 (68,29%) de inspectorate de poliție nu au fost efectuate lucrări de modernizare.

Printre lucrările de modernizare efectuate în anul 2019 au fost menționate următoarele:

- renovarea sălii de festivități în cadrul IP Ceadâr-Lunga;
- instalarea barei de acces automatizate la intrarea în sediul IP Ocnița;
- renovarea acoperișului și schimbarea geamurilor vechi în cadrul IP Edineț;
- modernizarea unor birouri de serviciu în cadrul IP Soroca;
- reparația unui etaj din clădirea administrativă a IP Anenii Noi;
- renovarea acoperișului, renovarea parțială a unor birouri, procurarea mobilierului în cadrul IP Rezina;
- reparația sălii de ședințe în cadrul IP Bender;
- reparația și adaptarea intrării pentru persoanele cu dizabilități în cadrul IP Cahul;
- renovarea încăperii serviciului de gardă în cadrul IP Taraclia.

Pe lângă acestea, conform Raportului de activitate a Poliției pentru anul 2019, două dintre principalele realizări ale instituției sunt inaugurarea noului sediu al Inspectoratului de Poliție Criuleni, edificiu construit din temelie cu banii alocați din bugetul de stat și dotat cu mobilier și tehnică de ultimă generație, precum și terminarea reparației capitale, cu banii alocați din bugetul de stat, în sediul Inspectoratului de Poliție Telenești.

Luând în considerare cele evidențiate supra, Promo-LEX recomandă elaborarea unei viziuni sau concepții de modernizare a infrastructurii inspectoratelor de poliție cu aprobarea listei lucrărilor de modernizare propuse a fi efectuate în următoarea perioadă, dar și a calendarului de executare a lucrărilor.

4.1.7 Organizarea activității de prevenire în conformitate cu riscurile și tendințele criminalității

Indicatori de performanță: Măsuri de prevenire desfășurate; Rapoarte de analiză a riscului elaborate

Termen de realizare: 2017–2020

Pentru a aprecia cum a evoluat implementarea subacțiunii nr. 4.1.7, vom face referință la măsurile de prevenire desfășurate în anul 2019, care ar trebui să corespundă tendințelor criminalității atestate în 2018. Astfel, potrivit Notei informative privind activitatea în domeniul prevenirii criminalității și evoluția fenomenului pe parcursul a 12 luni ale anului 2018⁶⁴, conform gradului de creștere sau scădere a stării infracționale, un nivel infracțional ridicat s-a atestat pentru următoarele categorii:

- infracțiuni contra libertății (286);
- trafic de ființe umane (143);
- violență sexuală (328);
- șantaj (95);
- răpiri de mijloace de transport (367);
- scoatere ilegală a copiilor din țară (22);
- infracțiuni contra sănătății publice (1 421);
- infracțiuni legate de droguri (1 296);
- contrabandă (39);
- corupere pasivă (26);

⁶³ Fără lucrările de modernizare a sectoarelor de poliție sau a izolatoarelor de detenție provizorie care se află în același sediu.

⁶⁴ <https://bit.ly/2w0MrKG>

- trecerea ilegală a frontierei (287);
- infracțiuni militare (101).

Potrivit Raportului de activitate a Poliției, în anul 2019 s-au desfășurat 18 campanii, **2 955 de activități** de sensibilizare și au fost informați peste **180 de mii de cetățeni**. Majoritatea campaniilor desfășurate au fost organizate în parteneriat cu organizațiile nonguvernamentale.

Tabelul nr. 12. Campanii de sensibilizare și informare

Scopul campaniilor	Campaniile și operațiunile desfășurate în 2019 pentru prevenirea criminalității
Prevenirea violenței în familie	1. Campania Internațională cu genericul „16 zile de activism împotriva violenței în bază de gen” 2. Campanie de sensibilizare a societății civile privind pericolul generat de conflictele din sfera relațiilor familiale
Siguranța și protecția copiilor – prevenirea delincvenței juvenile, reducerea nivelului de victimizare	1. „Copil+stradă – libertate sau iluzie?” 2. „Copil școlarizat – copil protejat” 3. „O jucărie pentru zâmbetul copiilor” 4. Operațiunea „Grija”
Siguranța în trafic	1. „Hai la drum, dar nu oricum” 2. Campania de sensibilizare a minorilor privind respectarea regulilor de circulație <i>Operațiuni speciale:</i> 3. „Viteza” 4. „Nopți Albe” 5. „Zero grade” 6. „Combaterea cazurilor de transportare ilicită a călătorilor (Taxi)” 7. „CUMC al INP verifică șoferii cu amenzi neachitate” 8. „Pietonul” 9. „Girofarul” 10. „Umbrăș” 11. „Fii altfel – prudent și responsabil” 12. „Reduceți viteza – Fiecare viață contează” 13. „Transportă copilul tău în siguranță” 14. „Autobuz” 15. „Căruțașii” 16. „Xenon” 17. „RADAR” 18. „Pasaj feroviar” 19. „Darea și luarea de mită se pedepsește cu închisoare”
Prevenirea jafurilor și tâlhăriilor	„Siguranța ta contează!”
Reducerea consumului de droguri și diminuarea riscurilor HIV	1. „Antidrog” 2. „MAC-2019”
Supravegherea circulației armelor cu destinație civilă – prevenirea incidentelor cu folosirea și aplicarea armelor de foc	1. „Acum este momentul, predă armamentul!” 2. „Ajută Republica Moldova să devină o țară mai sigură”
Îmbunătățirea dialogului cu cetățenii, Poliție comunitară, creșterea responsabilității civice	1. „Din culisele Poliției”, 2. Programul „Supraveghere de Vecinătate” 3. „La o cafea cu un polițist” 4. „Bunicii grijului” 5. „Aleea Siguranței” 6. Campania de informare despre obiectivele și realizările reformei Poliției

Prevenirea corupției în poliție	1. „NU acceptăm corupția în Poliție” 2. „Polițiști integri – cetățeni protejați”
Altele	1. Campania națională de binefacere „Caravana de Crăciun” 2. Operațiunea „Cascada” 3. Operațiunea „Căutarea” 4. Operațiunea „Cerșit” 5. Operațiunea privind combaterea traficului de mărfuri peste frontierele Republicii Moldova pe segmentul transnistrian „Nistru 2019”

De asemenea, în perioada de raport, angajații Poliției au desfășurat circa **7 200 de razii** în contextul diferitor programe și proiecte, urmărind să descurajeze comportamentul delincvent prin prezența masivă a polițiștilor și prin realizarea unor activități de prevenire și combatere a fenomenului infracțional, precum și prin restabilirea gradului de siguranță în comunitate.

În tabelul ce urmează sunt prezentate: numărul activităților de informare și sensibilizare, al pliantelor distribuite, al beneficiarilor și al publicațiilor în presă, pe parcursul anului 2019:

Tabelul nr. 13. Numărul activităților de informare și sensibilizare

Scopul activităților desfășurate	Activități de informare și sensibilizare	Numărul beneficiarilor	Numărul pliantelor distribuite	Publicații în presă (scrisă, TV, radio)
Siguranța și protecția copiilor – prevenirea delincvenței juvenile, reducerea nivelului de victimizare	9 367	422 435	215 005	1 336
Prevenirea violenței în familie	24 767	104 546	59 190	267
Promovarea politicii antitutun	15 622	63 300	21 974	145
Prevenirea consumului de alcool și diminuarea consecințelor acestuia	4021	48 256	27 814	266
Supravegherea circulației armelor cu destinație civilă – prevenirea incidentelor cu folosirea și aplicarea armelor de foc	2 269	29 402	25 652	137
Reducerea consumului de droguri și diminuarea riscurilor HIV	3 607	35 289	16 074	181

Din tabelul nr. 13 și în conformitate cu activitatea de prevenire a criminalității conform riscurilor și tendinței criminalității, putem concluziona că cel mai mare risc al criminalității în anul 2019, ca și în anii precedenți, a fost delincvența juvenilă, fiind necesar a se asigura securitatea și protecția copiilor. Potrivit IGP, pe parcursul anului 2019, de către minori și cu participarea minorilor au fost săvârșite 664 infracțiuni, ceea ce constituie o descreștere cu -3,49%, față de perioada analogică a anului 2018 (688 infracțiuni).

Totodată, potrivit Notei informative privind activitatea în domeniul prevenirii criminalității și evoluția fenomenului pe parcursul a 12 luni ale anului 2019⁶⁵, la nivel local au fost inițiate 33 de campanii de informare de către 15 subdiviziuni teritoriale ale Poliției.

Asociația Promo-LEX salută desfășurarea campaniilor locale de prevenire a criminalității în conformitate cu nivelul infracționalității în regiune. Recomandăm în continuare instituțiilor implementatoare organizarea și desfășurarea unor campanii de prevenire a infracționalității de

⁶⁵ <https://bit.ly/33YoC2Q>

lungă durată, independente de cele organizate împreună cu societatea civilă, precum și evaluarea obiectivă a rezultatelor activităților de prevenire desfășurate. În plus, Promo-LEX atrage atenția asupra necesității de a se indica în cadrul acestei subacțiuni numărul și timpul rapoartelor de analiză a riscului elaborate.

4.2 Dezvoltarea Conceptului de activitate polițienească bazată pe informații (Intelligence-led policing) și extinderea acestuia pe întreg teritoriul republicii

4.2.2. Participarea la implementarea proiectelor twinning (înfrățire instituțională) privind implementarea Conceptului de activitate polițienească bazată pe informații

Indicatori de performanță: Proiecte elaborate și implementate

Termen de realizare: 2017–2019

Conform Raportului de progres privind implementarea SDP, la această activitate nu s-a raportat nimic nici în anul 2019.

Potrivit răspunsului din 26 martie 2020 la solicitarea de informații adresată de Promo-LEX despre activitățile desfășurate pentru implementarea subacțiunii 4.2.2, IGP a indicat că în februarie 2019, prin intermediul Proiectului de asistență tehnică din partea UE, a fost contractat un expert internațional în vederea elaborării raportului de evaluare a necesităților privind implementarea Conceptului ILP la nivel național. Raportul a fost elaborat și aprobat. Totodată, faza a doua a misiunii privind descrierea parametrilor tehnici ai echipamentului necesar implementării ILP a fost amânată, din cauza unor circumstanțe obiective intervenite în agenda expertului.

În plus, potrivit IGP, pe perioada implementării Programului de suport bugetar, Programul este sprijinit de Proiectul de Asistență tehnică și Proiectul Twinning. Domeniul privind ILP urma să fie parte a Programului, care a fost aprobat ulterior aprobării Strategiei de dezvoltare a Poliției, însă nu s-a regăsit în lista priorităților de top, fiindcă a constituit componentă a Proiectului de asistență tehnică.

Astfel, proiectul twinning (înfrățire instituțională) privind implementarea Conceptului de activitate polițienească bazată pe informații nu a fost acceptat sau semnat de către părți.

*Astfel, Asociația Promo-LEX constată **nerealizarea acestei subacțiuni** și recomandă instituțiilor implementatoare continuarea eforturilor de dezvoltare a conceptului Intelligence-led policing, inclusiv extinderea acestuia pe întregul teritoriu al țării.*

4.2.3. Reorganizarea structurilor de analiză a informației

Indicatori de performanță: Centrul de Analiză a Informației reorganizat ca unitate centrală în subordinea Inspectoratului General al Poliției; structuri regionale create și operaționalizate

Termen de realizare: 2017

Potrivit Raportului de progres al implementării SDP, prin Hotărârea Guvernului nr. 547 din 12.11.2019 privind organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției, au fost aprobate structura IGP, Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea IGP, lista subdiviziunilor teritoriale ale Poliției subordonate IGP și organigrama IGP.

Noua organigramă a IGP include structuri noi la nivelul unității centrale de administrare și control al Poliției, printre care și Direcția analiză a informațiilor.

Potrivit răspunsului IGP din 26 martie 2020 la solicitarea de informații adresată de Promo-LEX, în urma avizării statului de personal al IGP la Cancelaria de Stat, noua structură a fost pusă în aplicare prin Ordinul MAI nr. 83 din 17 februarie 2020 cu privire la statul de organizare al IGP. Conform structurii nou-aprobate, Direcția analiză a informațiilor din cadrul IGP este subdiviziunea responsabilă de asigurarea analizei datelor și informațiilor privind criminalitatea pe paliera strategică.

Potrivit IGP, Direcția analiză a informațiilor nu a fost creată prin reorganizarea Centrului de analiză a informațiilor din cadrul INI, acesta din urmă fiind în continuare responsabil de realizarea analizei informațiilor, dar direcționată spre fundamentarea și realizarea deciziilor pe termen scurt, cu impact imediat prin exploatarea datelor și informațiilor. Activitatea CAI presupune identificarea și combaterea activităților ilegale, prin suportul oferit subdiviziunilor structurale ale INI, direcțiilor regionale și subdiviziunilor de investigații teritoriale.

În sensul subacțiunii 4.2.3 și indicatorilor de performanță stabiliți, Asociația Promo-LEX evidențiază că, prin aprobarea noii structuri a IGP, a fost creată o unitate centrală în subordinea IGP în domeniul analizei informațiilor, însă nu prin reorganizarea CAI al INI, mod prevăzut de indicatorul de performanță. Din acest motiv dar și din cauza omisiunii creării și operaționalizării structurilor regionale de analiză a informațiilor, subacțiunea 4.2.3 nu ar putea fi apreciată drept realizată integral. Menționăm că structuri de analiză a informațiilor au fost constituite la nivelul fiecărui inspectorat de poliție încă în anul 2013. Totuși până în prezent aceste structuri nu au suportat modificări, în sensul regionalizării acestora. *Luând în considerare cele expuse supra, Asociația Promo-LEX apreciază **subacțiunea nr. 4.2.3 drept realizată parțial** și recomandă Inspectoratului General al Poliției operaționalizarea noii structuri de analiza a informațiilor și crearea structurilor regionale respective.*

4.2.4. Consolidarea capacităților de analiză a riscurilor

Indicator de performanță: Structură specializată creată și operaționalizată

Termen de realizare: 2017–2018

Prin Hotărârea Guvernului nr. 547 din 12.11.2019 privind organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției, în cadrul Direcției management operațional al IGP a fost creată Secția analiza riscurilor și management informațional. Potrivit IGP, aceasta este responsabilă de monitorizarea permanentă și analiza complexă a fenomenului infracțional și evenimentelor publice, identificarea riscurilor și înaintarea propunerilor pentru planificarea eficientă a măsurilor de reacționare și fundamentarea deciziilor conducerii Inspectoratului General al Poliției.

Luând în considerare faptul că noua structură a IGP, inclusiv Secția analiza riscurilor, a fost pusă în aplicare în februarie 2020 prin Ordinul MAI nr. 83 cu privire la statul de organizare al IGP, constatăm faptul că prin aprobarea noii structuri a IGP, a fost creată structură specializată de analiza riscurilor, însă operaționalizarea structurii de analiză a riscurilor în anul 2019 nu a avut loc. Cu atât mai mult, capacitățile acesteia de analiză a riscurilor nu au putut fi consolidate. *Astfel, Asociația Promo-LEX apreciază **subacțiunea nr. 4.2.4 ca realizată parțial**.*

4.2.5. Îmbunătățirea capacităților de analiză operațională și tactică

Indicatori de performanță: Instruiri organizate și desfășurate; echipament specializat achiziționat și aplicații informaționale dedicate implementate; proceduri operaționale standard instituite privind colectarea informațiilor

Termen de realizare: 2019–2020

Potrivit Raportului de progres privind implementarea SDP, în anul 2019 au fost organizate și desfășurate mai multe instruiri în domeniul analizei de risc, operaționale și tactice:

- cursul de perfecționare „Managementul subdiviziunilor polițienești”, organizat la Academia „Ștefan cel Mare” a MAI. Conform Planului de instruire, 20 de angajați din cadrul serviciilor management operațional au beneficiat de instruire în domeniul: „Planificarea strategică și operațională. Analiza de risc, operațională și tactică”;
- două instruirii, la care au participat 30 de angajați, cu tematica „Analiza informațiilor. Evoluție și actualitate. Necesitatea și eficiența implementării acestui domeniu în activitate”;
- o instruire, la care au participat 50 de angajați, cu tematica „Analiza informațiilor. Evoluție și actualitate. Necesitatea și eficiența implementării acestui domeniu în activitate”;
- o instruire „Sisteme de management al riscurilor în domeniul ordinii publice”, la care au participat nouă angajați din cadrul subdiviziunilor INI și BPDS „Fulger” a IGP.

Pe parcursul anului 2019 au fost organizate și desfășurate șase cursuri de instruire a ofițerilor de investigații, pe care le-au urmat 117 angajați.

Menționăm că prin Ordinul IGP nr. 265 din 08.06.2018 a fost aprobat Conceptul de semnalare a amenințărilor și vulnerabilităților la adresa ordinii publice și siguranței comunitare **„Harta amenințărilor”**⁶⁶. Din data lansării (22.08.2018) și până la finele anului 2018 au fost raportate în total **775** de semnalări despre amenințări și vulnerabilități constatate de cetățeni, iar potrivit Raportului privind activitatea poliției, pe parcursul a 12 luni ale anului 2019 au fost înregistrate 661 de semnale din partea societății.

Potrivit rezultatelor interviurilor desfășurate cu conducerea inspectoratelor de poliție, 33 (80,5%) dintre respondenți au declarat că utilizează aplicația on-line „Harta amenințărilor”, iar opt (19,5%) respondenți au declarat că nu o utilizează, deoarece aplicația ar fi depășită, are o formă neatractivă, nu există necesitate și foarte puțini cetățeni cunosc această aplicație.

Dintre intervievații care au declarat că utilizează aplicația, 24 au arătat că aceasta este utilă, necesară sau o utilizează la necesitate, inclusiv pentru concentrarea patrulării, planificarea rațională a activității și orientarea spre direcții/acțiuni și sectoare concrete. Totuși, cel puțin patru respondenți din cei care au declarat-o utilă au menționat că cetățenii nu cunosc despre această aplicație, nu o folosesc sau o folosesc foarte puțin.

Totodată, opt respondenți dintre cei care au menționat că utilizează aplicația au declarat că utilitatea ei este limitată, că ea nu este utilă/relevantă, nu există puncte de amenințare reală, sunt introduse intenționat date eronate și cetățenii nu o utilizează.

Tabelul nr. 14. Rezultatele interviului privind utilizarea aplicației on-line „Harta amenințărilor”

Utilizarea aplicației on-line „Harta amenințărilor”		
O utilizează	33 (80,5%)	24 (utilă, eficientă), dintre care patru au menționat că cetățenii nu cunosc despre această aplicație
		8 (utilitate limitată, nerelevantă)
Nu o utilizează	8 (19,5%)	

Asociația Promo-LEX apreciază desfășurarea cursurilor de instruire în domeniul analizei de risc, operaționale și tactice. Totuși, luând în considerare termenul de realizare a subacțiunii, dar și a Planului de acțiuni privind implementarea SDP, recomandăm desfășurarea acțiunilor necesare în vederea atingerii tuturor indicatorilor, inclusiv a celor referitori la achiziționarea echipamentului specializat, la implementarea eficientă a aplicațiilor informaționale dedicate, la instituirea

⁶⁶ <https://bit.ly/2KxIPo1>

procedurilor operaționale standard privind colectarea informațiilor. În plus, Promo-LEX reiterează recomandarea de dezvoltare a „Hărții amenințărilor” și de promovare a acesteia, astfel încât cetățenii Republicii Moldova să o poată utiliza în mod eficient, iar semnalizările efectuate de către aceștia să corespundă așteptărilor cetățenilor și, respectiv, să crească siguranța comunitară.

4.2.8. Achiziționarea de echipament și tehnică specială

Indicatori de performanță: Echipament și tehnică specială achiziționată

Termen de realizare: 2017–2019

Potrivit Raportului de progres privind implementarea SDP, în vederea realizării acestei subacțiuni în anul 2019, către INI al IGP au fost livrate 90 de telefoane (de tip smartphone) și 20 de powerbankuri.

Menționăm că atât în cadrul subacțiunii respective, cât și în cadrul subacțiunii 3.1.1 a fost raportată achiziționarea aceluiași bunuri. În acest sens, reamintim că în Raportul nr. 1 de monitorizare civică a reformei poliției în Republica Moldova⁶⁷, Promo-LEX a recomandat evitarea acestor practici și s-a expus asupra reflect în cadrul acestei subacțiuni doar informații privind achiziționarea echipamentului și a tehnicii speciale care vine să realizeze acțiunea principală – dezvoltarea Conceptului de activitate polițienească bazată pe informații (Intelligence-led policing) și extinderea acestuia pe întregul teritoriu al republicii.

Astfel, la 27 iulie 2017 a fost aprobat Planul de acțiuni privind implementarea Conceptului de activitate polițienească bazată pe informații Intelligence-led policing (2017–2020), potrivit căruia, în materie de echipament și tehnică specială, erau preconizate:

- achiziția și implementarea serviciilor de elaborare a softului specializat pentru componenta Ordine și securitate publică, prin extinderea sistemului existent (INFOPOL) și crearea unei bănci de date unice IGP;
- achiziția și implementarea serviciilor de elaborare a softului specializat de evidență a persoanelor reținute de către poliție, prin extinderea sistemului existent (INFOPOL);
- evaluarea și achiziția echipamentelor tehnice (calculatoare, imprimante, elemente de conexiune etc.) pentru subdiviziunile de investigații și pentru cele care asigură ordinea și securitatea publică (inclusiv, la nivel local și regional);
- asigurarea dotării cu echipamente software specializate domeniului de analiză tactică (hotspoturi, comparații de caz), conectate la sistemele informaționale necesare;
- dezvoltarea unui sistem informațional de monitorizare a activităților și stabilirea sarcinilor directe de activitate.

Menționăm că Raportul de progres privind realizarea Planului de acțiuni nu este disponibil în spațiul public, iar la solicitarea de informații adresată IGP privind punerea la dispoziție a raportului respectiv, în cazul existenței acestuia, raportul nu a fost transmis.

În plus, Promo-LEX a depus, pe adresa inspectoratelor de poliție, cereri de solicitare a informațiilor, inclusiv privind echipamentul și tehnica specială achiziționată/repartizată în perioada 2017–2019 pentru dezvoltarea Conceptului de activitate polițienească bazată pe informații. Potrivit răspunsurilor recepționate, 12 inspectorate de poliție au achiziționat și/sau le-au fost repartizate calculatoare și imprimante. În plus, unele subdiviziuni au menționat și despre instalarea unor aplicații/sisteme informaționale necesare activității polițienești. Iar în privința solicitărilor în acest sens, unele subdiviziuni au indicat necesități de desfășurare a instruirilor privind utilizarea tehnicii investigative, inclusiv a softurilor performante.

⁶⁷ <https://bit.ly/2R2naXT>

Pornind de la faptul că indicatorul prevăzut în Planul de acțiuni pentru implementarea subacțiunii în cauză este unul general și nu prevede numărul și tipul echipamentului propus spre achiziție, Asociația Promo-LEX nu se poate pronunța asupra gradului de realizare a acestei subacțiuni.

4.2.9. Realizarea rețelei de comunicații voce-date a Poliției

Indicator de performanță: Rețea creată și operaționalizată

Termen de realizare: 2019–2020

Potrivit Raportului de progres privind implementarea SDP, în anul 2019 au fost realizate următoarele acțiuni în vederea creării și operaționalizării rețelei TETRA:

- au fost livrate toate echipamentele preconizate pentru anul 2019 și pentru anul 2020;
- a fost efectuat designul detaliat al amplasamentului în locațiile candidate nominalizate pentru instalarea stațiilor de bază și a legăturilor de radioreleu;
- au fost efectuate expertizele tehnice a 22 de locații candidate pentru anul 2019;
- au fost încheiate contracte de colocare și acorduri adiționale la contractele existente cu operatori naționali de telecomunicații pentru instalarea echipamentelor TETRA;
- au fost obținute autorizațiile necesare pentru instalațiile de stații de bază și ale legăturilor de radioreleu;
- au fost testate și rectificate erorile sistemului TETRA după instalarea și punerea în funcțiune a echipamentelor SwMI în configurație completă cu două zone georedundante în locația MSO-A și MSO-B;
- au fost instalate, configurate și operaționalizate 16 stații de bază TETRA și 14 legături de radioreleu.

Promo-LEX menționează că subacțiunea 4.2.9 din Planul de acțiuni privind implementarea SDP coincide cu obiectivul A.4.2 din Matricea de politici pentru implementarea suportului bugetar „Asigurarea unui sistem de comunicații fiabile și eficiente pentru scopuri operaționale în cadrul Poliției”. Astfel, gradul de realizare și concluziile corespunzătoare sunt formulate în cadrul acelui obiectiv și nu vor fi reluate aici.

Totuși, evidențiem că sunt apreciate activitățile desfășurate pentru implementarea sistemului TETRA, astfel, Promo-LEX recomandă continuarea eforturilor în vederea dotării subdiviziunilor IGP cu echipament TETRA, dar și instruirea corespunzătoare a persoanelor antrenate în activitățile de reacționare operative.

4.2.10 Dezvoltarea sistemului informatic integrat al Poliției

Indicator de performanță: Sistem dezvoltat

Termen de realizare: 2017–2020

Potrivit Raportului privind implementarea SDP, în anul 2017, cu suportul PNUD, în cadrul proiectului „Suport pentru reforma Poliției”, a fost realizată proiectarea rețelelor LAN pentru 44 de subdiviziuni teritoriale ale Poliției. În anul 2018, s-a reușit implementarea a două din cele 44 de proiecte de execuție a rețelei LAN în cadrul IP Criuleni și IP Telenesti.

Pe parcursul anului 2019 s-a reușit conectarea a 106 obiective aflate în evidența IGP sau a unităților din subordine la sistemul WAN al MAI. Acest lucru va permite interconectarea rețelelor LAN și asigurarea unui flux securizat al informațiilor, în special în procesul interpelării bazelor de date.

Totodată, pentru anul 2020, printr-un proiect de finanțare, este planificată implementarea a cel puțin nouă proiecte de execuție a rețelei LAN în inspectoratele de poliție amplasate în zona limitrofă râului Nistru.

În concluzie, Asociația Promo-LEX recomandă depunerea eforturilor necesare pentru implementarea proiectelor de execuție a rețelelor LAN în subdiviziunile Poliției. Totuși, atragem atenția asupra riscului de neatingere a indicatorului stabilit pentru realizarea subacțiunii 4.2.10 în anul 2020.

4.3. Consolidarea capacităților de patrulare, reacționare și intervenție ale Poliției la apelurile cetățenilor

4.3.1. Reorganizarea Inspectoratului Național de Patrulare prin desconcentrarea structurilor de patrulare

Indicator de performanță: Inspectoratul Național de Patrulare al Inspectoratului General al Poliției reorganizat

Termen de realizare: Semestrul II, 2016 – semestrul I, 2017

La 12.11.2019 a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 547 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției⁶⁸, intrată în vigoare la 22.12.2019. Potrivit pct. 3 din hotărâre, lista subdiviziunilor specializate ale Inspectoratului General al Poliției, efectivul-limită al acestora și al subdiviziunilor teritoriale se stabilesc de către ministrul afacerilor interne, în limitele bugetului aprobat și ale efectivului-limită. Menționăm că acordarea dreptului de modificare a structurilor specializate ale poliției ministrului afacerilor de interne, care este eminamente o persoană politică, ar putea supune riscului politizării Inspectoratul General al Poliției și subdiviziunile sale.

Potrivit Raportului de progres privind implementarea SDP, prin Ordinul MAI nr. 821 din 27.12.19, a fost aprobată lista subdiviziunilor specializate ale Inspectoratului General al Poliției. Prin acest document a fost creat și Inspectoratul Național de Securitate Publică ca subdiviziune cu competență teritorială generală a Inspectoratului General al Poliției care are personalitate juridică.

Potrivit răspunsului IGP din 26 martie 2020 la solicitarea de informații adresată de Promo-LEX, statul de personal al INSP se află în proces de analiză și ulterioară avizare la Cancelaria de Stat, iar până la aprobarea noii structuri, INP funcționează conform funcțiilor și competențelor specificate în Regulamentul de organizare și funcționare existent. De asemenea, IGP a menționat că pe parcursul anului 2019 au fost repartizate în subdiviziunile de patrulare teritoriale 149 de posturi de personal pentru fortificarea capacităților funcționale și asigurarea reacționării operative la apelurile de urgență ale cetățenilor.

Reamintim că, potrivit *Viziunii privind desconcentrarea activităților de ordine și securitate publică la nivelul subdiviziunilor teritoriale ale Poliției și constituirea, în cadrul Inspectoratului General al Poliției, a Inspectoratului Național de Securitate Publică*, elaborată în 2018, ordinea logică de realizare a acțiunilor este următoarea:

- 1) constituirea INSP în cadrul IGP, prin fuziunea INP cu DGSP;
- 2) desconcentrarea activităților de ordine și securitate publică prin punerea la dispoziția subdiviziunilor teritoriale ale Poliției a competențelor și efectivelor necesare gestionării situației la nivel local.

*Luând în considerare cele relevate, Asociația Promo-LEX apreciază această **subacțiune drept realizată parțial** și recomandă instituțiilor implementatoare să depună eforturile necesare în vederea desconcentrării activităților de ordine și securitate publică conform Viziunii menționate.*

⁶⁸ <https://bit.ly/3aA9Mlo>

4.3.3. Îmbunătățirea capacităților de comunicare ale personalului implicat în managementul integrat al apelurilor de urgență

Indicatori de performanță: Instruiri organizate și desfășurate

Termen de realizare: 2017–2020

Potrivit Raportului privind implementarea SDP, în anul 2019 au fost desfășurate câteva cursuri de instruire, la care au participat 89 de angajați:

- 1) curs de perfecționare „Intervenția angajaților Poliției la apelurile sau sesizările despre actele de violență”, organizat de Academia „Ștefan cel Mare” a MAI;
- 2) curs de instruire cu genericul „Managementul serviciilor publice”;
- 3) curs de perfecționare/specializare cu tematica „Managementul subdiviziunilor polițienești”;
- 4) curs de perfecționare/specializare cu tematica „Managementul operațional”;
- 5) curs de instruire cu genericul „Sisteme de management al documentelor și arhivelor”.

Luând în considerare cele relevate, dar și instruirile desfășurate în anii precedenți, Promo-LEX relevă că potrivit subacțiunii 4.3.3, instruirile organizate și desfășurate trebuie să aibă în calitate de obiectiv îmbunătățirea capacităților de comunicare ale personalului implicat în preluarea apelurilor de urgență. În acest sens, așteptările vizează organizarea și desfășurarea unor instruirii specifice consacrate abilităților de comunicare ale persoanelor implicate în managementul apelurilor de urgență. De asemenea, Asociația Promo-LEX reiterează recomandarea privind repetarea periodică a exercițiului desfășurat în 2016 de efectuare a apelurilor de control, în vederea evaluării reale a evoluției capacităților de comunicare ale personalului implicat în preluarea apelurilor de urgență și a impactului instruirilor desfășurate.

Pe baza Matricei de politici

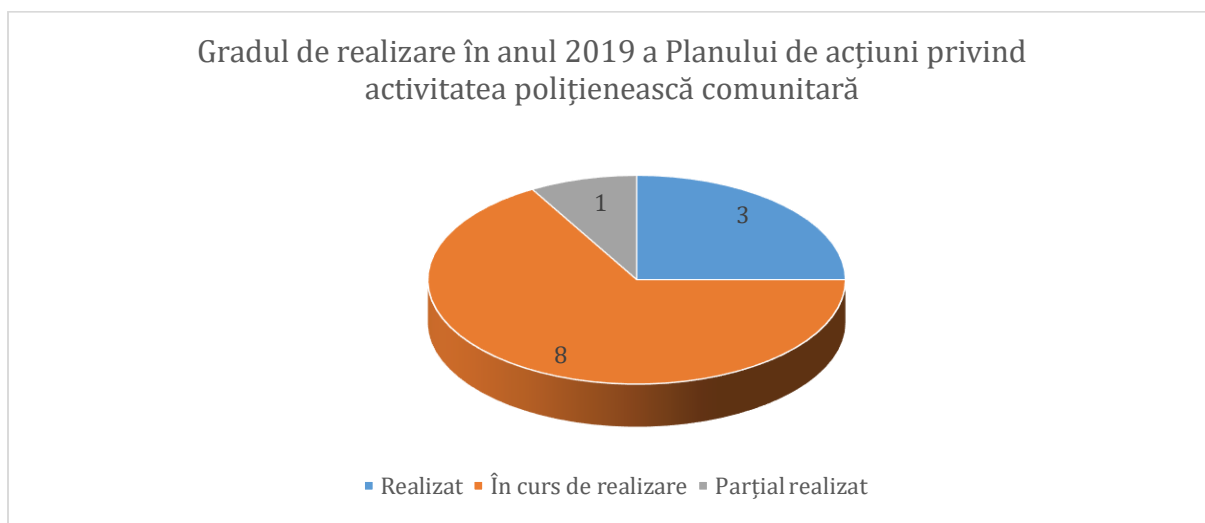
A.4.1. Implementarea Conceptului de activitate a Poliției comunitare, prin îmbunătățirea accesului fizic și informațional la servicii de calitate și egale ale Poliției în întreaga țară

Indicator 2019: Un minim de 200 de ofițeri de poliție instruiți în domeniul activității polițienești comunitare și o campanie de promovare publică pentru publicul larg desfășurată în toate cele 42 de inspectorate de poliție

Raportul anual de progres pentru implementarea Planului de acțiuni privind activitatea polițienească comunitară a fost publicat pe pagina politia.md⁶⁹, iar gradul de realizare a acestuia este prezentat în graficul de mai jos.

⁶⁹ <https://bit.ly/2R0ubs7>

Graficul nr. 19. Gradul de realizare în anul 2019 a Planului de acțiuni privind activitatea polițienească comunitară, potrivit raportului de progres

Potrivit Raportului pentru implementarea Programului de suport bugetar în anul 2019, principalele realizări sunt următoarele:

- ✓ Aprobarea curriculumului în domeniul activității polițienești comunitare și instruirea conform acestuia a 240 de angajați din cadrul sectoarelor de poliție.
- ✓ Desfășurarea campaniei de promovare publică a activității polițienești comunitare în toate cele 42 de inspectorate de poliție, fiind organizate 342 de evenimente de vizionare a filmului documentar despre activitatea polițienească comunitară, cu participarea a 12 237 de cetățeni din 754 de localități. De asemenea, au avut loc 933 de întruniri, la care au participat 22 491 de cetățeni pentru a fi familiarizați cu activitatea polițienească comunitară; au fost organizate 174 de evenimente „La o cafea cu un polițist”, cu participarea a 4 612 cetățeni.
- ✓ Participarea în cadrul a 27 de emisiuni publice a conducătorilor și angajaților subdiviziunilor teritoriale ale Poliției, privind activitatea polițienească comunitară. Menționăm că, potrivit informațiilor obținute din răspunsurile subdiviziunilor teritoriale la solicitarea de informație adresată de către Promo-LEX, conducerea a cel puțin 14 (33%) inspectorate de poliție nu a participat în 2019 la vreo emisiune radio sau TV locală cu informații privind activitatea polițienească comunitară, unul dintre motivele cele mai răspândite fiind lipsa posturilor radio/TV locale. Totodată, conducerea a cel puțin cinci inspectorate de poliție (IP Anenii Noi, IP Florești, IP Leova, IP Sângerei, IP Rezina) (11,9%) a participat la cel puțin o emisiune în acest sens.
- ✓ Contractarea de către inspectoratele de poliție a șase servicii de proiectare pentru reparația sectoarelor de poliție, în total fiind proiectate 63 de sectoare de poliție.
- ✓ Desfășurarea lucrărilor de reparație a 14 sectoare de poliție, iar la 12 sectoare de poliție a fost efectuată deschiderea oficială.

*Luând în considerare cele menționate supra, Promo-LEX apreciază eforturile de informare a cetățenilor privind activitatea polițienească comunitară, dar și de instruire corespunzătoare curriculumului a personalului polițienesc. Astfel, **concluzionăm asupra atingerii indicatorilor de performanță stabiliți pentru anul 2019 la acțiunea A.4.1.***

În plus, menționăm că în perioada noiembrie 2019 – martie 2020 sectoarele de poliție renovate în anul 2019 au fost vizitate de monitorii Promo-LEX, fiind evaluată conformitatea cu Concepția privind cerințele tehnice de funcționare a Sectorului de Poliție, aprobată prin Ordinul IGP nr. 286 din 22 iunie 2018.

Tabelul nr. 15. Sectoarele de poliție renovate pe parcursul anului 2019

Nr. Ord.	Inspectoratul de Poliție	Sectorul de poliție	Data dării în exploatare a sectorului de poliție	Suprafața totală a sediului (m ²)	Numărul total al angajaților conform statelor de personal	Numărul angajaților la momentul vizitei	Numărul mijloacelor de transport
1.	IP Râșcani (Chișinău)	nr. 4	13/02/2019	243	15	9	1
2.	IP Căușeni	nr. 1 Căușeni	04/04/2019	252	11	10	2
3.	IP Soroca	nr. 1 Soroca	18/04/2019	90	23	18	2
4.	IP Basarabeasca	nr. 1 Basarabeasca	22/08/2019	120	8	5	2
5.	IP Drochia	nr. 1 Drochia	18/09/2019	240	15	10	2
6.	IP Dondușeni	nr. 1 Dondușeni	18/09/2019	120	13	11	4
7.	IP Florești	nr. 1 Florești	01/10/2019	80	11	11	1
8.	IP Comrat	nr. 1 Comrat	03/10/2019	65	12	8	1
9.	IP Anenii Noi	nr. 5 Șerpeni	08/10/2019	117	8	4	2
10.	IP Telenești	nr. 1 Mândrești	10/10/2019	100	13	11	3
11.	IP Șoldănești	nr. 1 Șoldănești	31/10/2019	85	9	7	1
12.	IP Ialoveni	nr. 3 Costești	08/11/2019	96	11	7	3
13.	IP Fălești	nr. 1 Fălești	24/12/2019	272	10	9	1
14.	IP Cimișlia	nr. 1 Cimișlia	26/12/2019	100	9	4	1

Luând în considerare constatările monitorilor privind conformitatea sectoarelor de poliție cu cerințele tehnice de funcționare (Anexa 8), Promo-LEX concluzionează că sectoarele de poliție renovate asigură, în mare parte, condițiile de desfășurare a activității polițienești, inclusiv a celei comunitare, condițiile de muncă ale angajaților fiind îmbunătățite în mod substanțial. Totuși, prin raportare la cerințele tehnice de funcționare a Sectorului de Poliție, aprobate prin Ordinul IGP nr. 286 din 22 iunie 2018, constatăm că niciun sector de poliție nu corespunde complet cerințelor stabilite. Menționăm că sectoarele de poliție nr. 1 Fălești, nr. 3 Costești, Ialoveni, nr. 1 Șoldănești, nr. 1 Basarabeasca, nr. 1 Dondușeni nu corespund la câte două cerințe dintre cele evaluate de monitorii Promo-LEX. Este vorba de lipsa indicatoarelor rutiere cu referire la locul aflării sediului Sectorului de Poliție, lipsa panoului informativ sau necorespunderea limitelor de suprafață totală stabilită pentru sectoarele de poliție.

În plus, evidențiem că, deși eforturile de renovare a sectoarelor de poliție sunt mari, atingerea indicatorului privind renovarea a 90 de sectoare de poliție este supusă riscului. Promo-LEX recomandă, inter alia, examinarea posibilității de a organiza și a desfășura procedurile de achiziții privind serviciile de renovare a sectoarelor de poliție de către subdiviziunea teritorială în a cărei subordine se află sectorul (cel puțin în cazul sectoarelor de poliție din subordinea direcțiilor de poliție).

A.4.2. Asigurarea comunicațiilor fiabile și eficiente pentru scopuri operaționale în cadrul Poliției

Indicator 2019: Faza-pilot cu rețeaua selectată la cel puțin trei inspectorate de poliție este finalizată și evaluată

Indicator 2020: Sistemul securizat de comunicații implementat integral

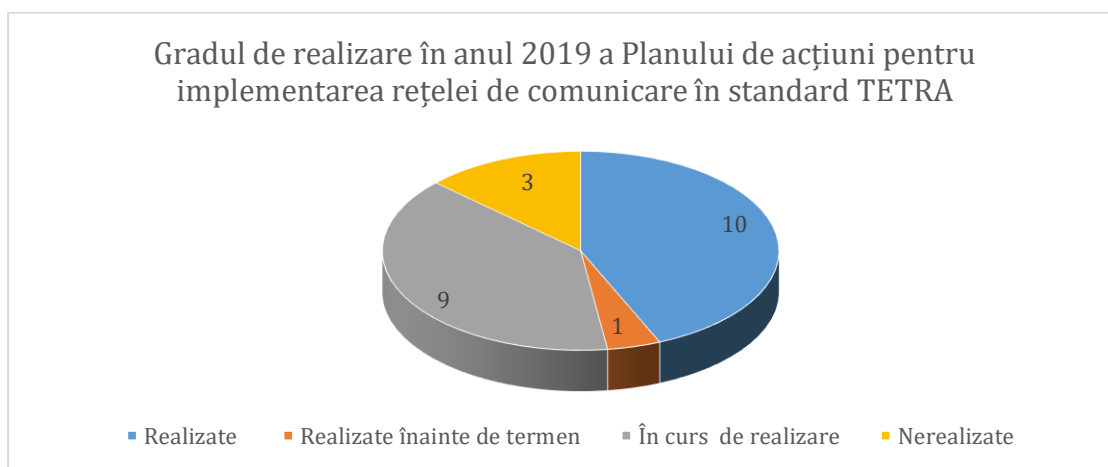
Raportul privind evaluarea fazei-pilot în cadrul proiectului „Asigurarea unui sistem de comunicații fiabil și eficient pentru scopuri operaționale în cadrul Poliției”⁷⁰ și Raportul de progres privind implementarea Planului de acțiuni al MAI privind implementarea rețelei de comunicații în standard TETRA în cadrul MAI⁷¹ au fost publicate pe pagina politia.md.

Potrivit Raportului privind evaluarea fazei-pilot, la sfârșitul anului 2019 sistemul TETRA este constituit din 87 de stații de bază care asigură o acoperire de aproximativ 60–65% la nivel de terminal portabil și 75% la nivel de terminal mobil și este utilizată în activitatea zilnică de mai multe inspectorate de poliție, cele mai importante fiind inspectoratele din mun. Chișinău, DP a mun. Chișinău, IP Bălți, IP Cahul. Evidențiem următoarele concluzii importante formulate în cadrul acestui raport:

- nivelul prezent de dotare cu echipament TETRA (917 unități) este insuficient, numărul necesar de terminale radio fiind de 2 950 de unități; la ora actuală, dotarea cu terminale TETRA în raport procentual cu cel necesar este de 31%;
- în cadrul IP care au fost dotate cu echipament TETRA timpul de comunicare dintre dispecer și echipa de reacționare a fost redus esențial;
- s-a atestat incapacitatea de utilizare deplină a terminalelor TETRA, din cauza insuficienței instruirilor;
- luând în considerare fluctuația de angajați din cadrul poliției, s-a constatat că instruirile ce urmează a fi efectuate pe parcursul anului 2020 nu sunt suficiente, fiind necesară efectuarea instruirii continue, în cadrul cursurilor de pregătire inițială;
- a fost atestată lipsa personalului tehnic capabil să gestioneze flota de terminale TETRA la nivel central, dar și regional, fapt care îngreunează modul de utilizare la capacitate maximă a rețelei TETRA.

Graficul nr. 20 prezintă gradul de realizare a Planului de acțiuni potrivit Raportului de progres al MAI privind implementarea rețelei de comunicații în standard TETRA în cadrul MAI.

Graficul nr. 20. Gradul de realizare în anul 2019 a Planului de acțiuni pentru implementarea rețelei de comunicare

⁷⁰ <https://bit.ly/2WWKtWT>

⁷¹ <https://bit.ly/39uiuR6>

Menționăm că sub aspect teritorial, potrivit Raportului privind evaluarea fazei-pilot, dispun de echipament TETRA 19 inspectorate de poliție sau 45,23%.

Totodată, potrivit intervievaților din cadrul inspectoratelor de poliție, 21 (51,2%) dintre subdiviziunile teritoriale ale IGP au recepționat echipament TETRA în perioada 2017–2019, iar altele 20 (48,78%) nu au recepționat echipament TETRA.

La întrebarea privind punerea în aplicare și măsura în care este utilizat echipamentul TETRA, avantajele/dezavantajele utilizării acestuia, cel puțin trei dintre intervievați au menționat că acesta nu este utilizat, inclusiv din cauza lipsei acoperirii de rețea.

Tabelul nr. 16. Avantajele/dezavantajele utilizării echipamentului TETRA

Avantaje	Dezavantaje
✓ Regim securizat de comunicare între angajați ✓ Mobilitate ridicată și durată de intervenție diminuată ✓ Mărire a vitezei de reacție ✓ Asigurare a unei legături permanente între angajați, inclusiv cu serviciul de gardă ✓ Utilizare a echipamentului în zonele neacoperite de rețeaua de telefonie mobilă ✓ Transmitere operativă și rapidă a informației ✓ Îmbunătățire a comunicării, prin recepționarea aceleiași informații de către cei implicați în serviciu ✓ Reducere a costurilor pentru serviciile de comunicare prin rețele de telefonie fixă și mobilă	✓ Capacitate scăzută a bateriilor de stocare a energiei⁷² ✓ Uzură preexistentă a echipamentelor livrate ✓ Lipsă a acoperirii rețelei TETRA în unele zone, în special în localitățile care se află în zona de frontieră

Majoritatea celor intervievați au apreciat echipamentul TETRA drept util în aplicare și funcțional. În ce privește utilizarea echipamentului, cel puțin patru intervievați au comunicat că utilizează echipamentul TETRA la necesitate.

Luând în considerare cele menționate, Asociația Promo-LEX constată că indicatorul de performanță a fost atins și apreciază eforturile depuse în vederea asigurării unui sistem de comunicații fiabil și eficient pentru scopuri operaționale în cadrul poliției. De asemenea, Promo-LEX recomandă continuarea eforturilor în vederea dotării subdiviziunilor IGP cu echipament TETRA, dar și instruirea corespunzătoare a persoanelor antrenate în activități de reacționare operative.

A.4.3. Îmbunătățirea capacităților de reacționare rapidă a echipelor de intervenție ale Poliției la apelurile de urgență

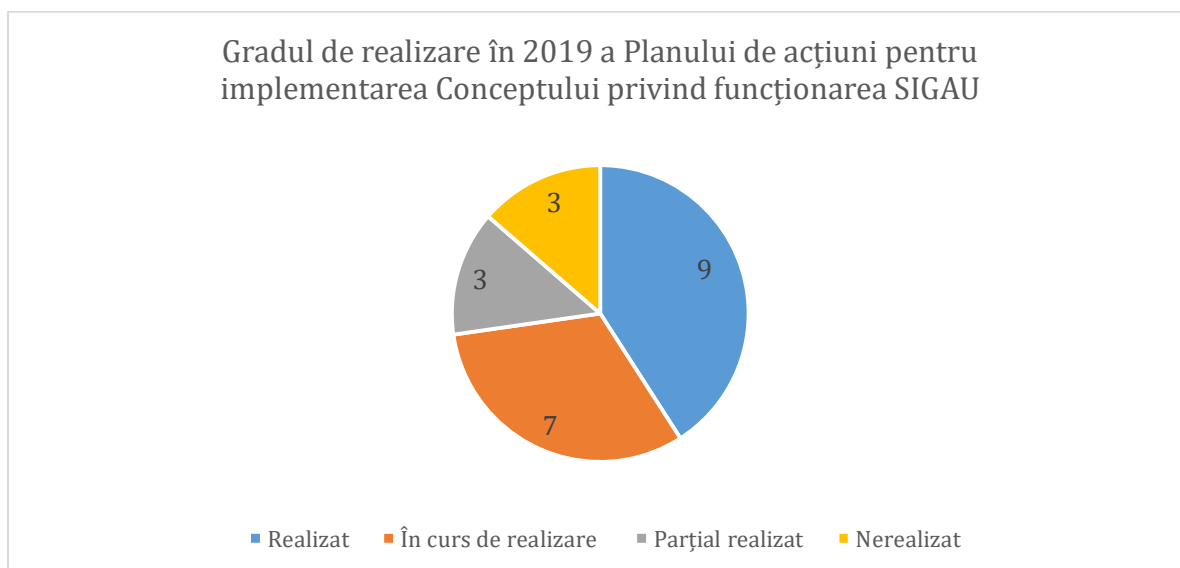
Indicator 2019: Planul de acțiuni este executat în conformitate cu indicatorii stabiliți, faza-pilot de șase luni pentru SIGAU în două centre urbane principale și două zone rurale este finalizată, inclusiv este evaluată formarea continuă privind SIGAU a personalului dispeceratelor

Raportul privind implementarea în anul 2019 a Proiectului 4.3. Îmbunătățirea capacităților de reacționare rapidă a echipelor de intervenție ale Poliției la apelurile de urgență a fost plasat pe pagina politia.md⁷³.

⁷² „Bateriile sunt slabe. Repede se descarcă.”

⁷³ <https://bit.ly/2lpoY99>

Graficul nr. 21. Gradul de realizare a Planului de acțiuni pentru implementarea Conceptului privind funcționarea SIGAU, conform Raportului de progres

Menționăm că nu a fost publicat vreun raport al instituțiilor implementatoare despre realizarea fazei-pilot de șase luni pentru SIGAU în două centre urbane principale și două zone rurale și nici referitor la evaluarea formării continue privind SIGAU a personalului dispeceratelor. La solicitarea de informații adresată IGP despre prezentarea raportului de evaluare a formării continue privind SIGAU și, respectiv, a Raportului de evaluare aprobat de MAI privind faza-pilot, în cazul în care acestea există, documentele nu au fost furnizate. Evidențiem că în raportul privind implementarea suportului bugetar pentru anul 2019, la fel, nu se găsesc concluzii referitoare la aspectele stabilite de indicatorul de performanță. ***Astfel, Promo-LEX constată că indicatorii de performanță stabiliți în Matricea de politici pentru acțiunea A.4.3 în anul 2019 au fost atinși parțial.***

Promo-LEX evidențiază că la 7 mai 2018, prin Ordinul IGP nr. 232, a fost aprobată Instrucțiunea cu privire la reacția primară la apelurile de urgență. Conform ordinului, șefii IP, cu excepția celor din mun. Chișinău, vor asigura:

- 1) constituirea a câte minimum două echipe de patrulare și reacționare operativă (una pentru acoperirea operativă a centrului raional), în regim 24/24 de ore, cu antrenarea mixtă a angajaților subdiviziunilor de patrulare și supraveghere accidente rutiere din subordine, corespunzător numărului disponibil de efectiv;
- 2) dotarea echipelor de patrulare și reacționare operativă prioritar cu automobile specializate transmise în gestiunea birourilor de patrulare ale secțiilor securitate publică ale IP;
- 3) revizuirea dotării cu uniforme de serviciu, potrivit sezonului, a angajaților serviciilor de patrulare și supraveghere accidente rutiere din subordine.

De asemenea, ordinul prevede organizarea echipelor mixte de patrulare și reacționare operativă pe teritoriul mun. Bălți și al Regimentului Nord al INP, prin utilizarea în activitatea de serviciu a mijloacelor de transport speciale ale Poliției din dotarea Serviciului patrulare al IP mun. Bălți.

Conform instrucțiunii, reacționarea operativă primară se va realiza pe principiul direcționării celei mai apropiate echipe de patrulare și reacționare operativă a Poliției sau a altor forte polițienești disponibile, amplasate cel mai aproape de locul comiterii evenimentului de urgență. În acest sens, echipajele Inspectoratului Național de Patrulare urmau a fi antrenate în calitate de echipe de patrulare și reacționare operativă, în perimetrul itinerarelor de patrulare stabilite

conform dislocației zilnice. Antrenarea angajaților sectoarelor de poliție în calitate de resursă pentru intervenție primară la apelurile de urgență trebuia realizată pe parcursul programului de activitate stabilit al acestora, cu luarea în calcul a capacităților de reacționare operativă a subdiviziunii. Totodată, principiile definite în instrucțiune vor fi aplicabile **în perioada de pre-pilotare și pilotare** a activității de dispecerizare a resurselor de reacționare operativă ale Poliției, cu ulterioara adaptare ca urmare a măsurilor de reorganizare sau folosire a aplicației informatice dedicate.

Pentru evaluarea rezultatelor aplicării principiilor unice de reacționare primară la apelurile de urgență pe parcursul anului 2019, monitorii Promo-LEX au efectuat interviuri cu conducerea subdiviziunilor teritoriale ale Poliției, precum și vizite și interviuri în cadrul dispeceratelor zonale. De asemenea, la 6 martie 2020, Promo-LEX a depus o cerere de solicitare a informației de la Serviciul 112 privind durata medie de reacționare a serviciilor polițienești la apelurile urgente ale cetățenilor în anul 2019 pentru fiecare unitate administrativ-teritorială (raion/municipiu), însă oferirea informațiilor a fost refuzată în mod nejustificat și contrar prevederilor legale⁷⁴.

Pilotarea conceptului unic de reacție primară la apelurile de urgență

La întrebarea adresată conducerii inspectoratelor de poliție privind avantajele și dezavantajele **pilotării conceptului unic de reacție primară la apelurile de urgență** și antrenarea echipajelor INP în calitate de echipe de patrulare și reacție operativă în perimetrul itinerarelor de patrulare au fost menționate următoarele:

Tabelul nr. 17. Avantaje/dezavantajele conceptului unic de reacție primară

Avantaje	Dezavantaje, neajunsuri
✓ Excluderea dublărilor de reacție ✓ Reacționare promptă și timp de reacționare redus ✓ Micșorarea cheltuielilor de transport ✓ Asigurarea neadmiterii distrugerii sau pierderii probelor în efectuarea acțiunilor necesare pentru urmărirea penală ✓ Colaborare bună și profesionistă între INP și IP ✓ Aflarea în teritoriu a angajaților INP 24/24 de ore ✓ Prezența poliției în teritoriu ✓ Mod de lucru mai profesionist	<i>Privind INP</i> ✓ Lipsa pregătirii profesionale a echipelor INP pentru documentarea probelor la fața locului a cazurilor de violență, furt, omor, pentru intervenția în cazuri operative ✓ Lipsa competențelor profesionale corespunzătoare ale echipelor INP în întreprinderea măsurilor operative, în descoperirea infracțiunilor ✓ Patrularea de către INP exclusiv a arterei principale din centrul raional și omiterea patrulării altor localități ✓ Documentarea deficitară sau incorectă a cazurilor de către INP, documentarea de către INP doar a accidentelor rutiere și a contravențiilor rutiere ✓ Antrenarea angajaților INP în activități în afara itinerarului de patrulare prestabilit ✓ Echipel INP nu desfășoară activitatea de patrulare 24 de ore <i>Privind Serviciul 112 și dispeceratele zonale ale Poliției</i> ✓ Completarea neclară a informației recepționate de la 112 sau transmitere de informații contrar competenței, de aici utilizarea ineficientă a timpului ✓ Distorsionarea informației furnizate, furnizarea informației eronate (inclusiv de adresă) sau lacunare, inclusiv din cauza necunoașterii limbilor minorităților etnice (găgăuza, bulgara) ✓ Pregătirea insuficientă a operatorilor ✓ Dublarea apelurilor, prin faptul că orice informație venită la 112 este înregistrată și la unitatea de gardă ✓ Existența apelurilor care nu ajung la 112/tergiversarea transmiterii informației de către serviciul 112 sau

⁷⁴ Vezi capitolul Aspecte metodologice din prezentul raport.

	dispeceratul zonal, iar drept rezultat, cetățenii apelează direct la IP Privind competențele echipelor de patrulare-reacționare ✓ Lipsa posibilității de a verifica veridicitatea informației primite din apelurile telefonice, ce are ca efect zădărnicierea deplasărilor și, respectiv, mărirea cheltuielilor pentru gestionare și transport
Sugestii	
✓ desconcentrarea INP la nivel de IP; ✓ pregătire mai bună a persoanelor de la dispeceratele zonale; ✓ instruire pentru reacționare a angajaților INP; ✓ instituirea procedurilor operaționale standard pentru dispeceratele zonale, Serviciul 112, care să reacționeze operativ și corect după situație; ✓ acordarea serviciilor de patrulă ale IP teritoriale a atribuțiilor de reacționare la apelurile de urgență.	

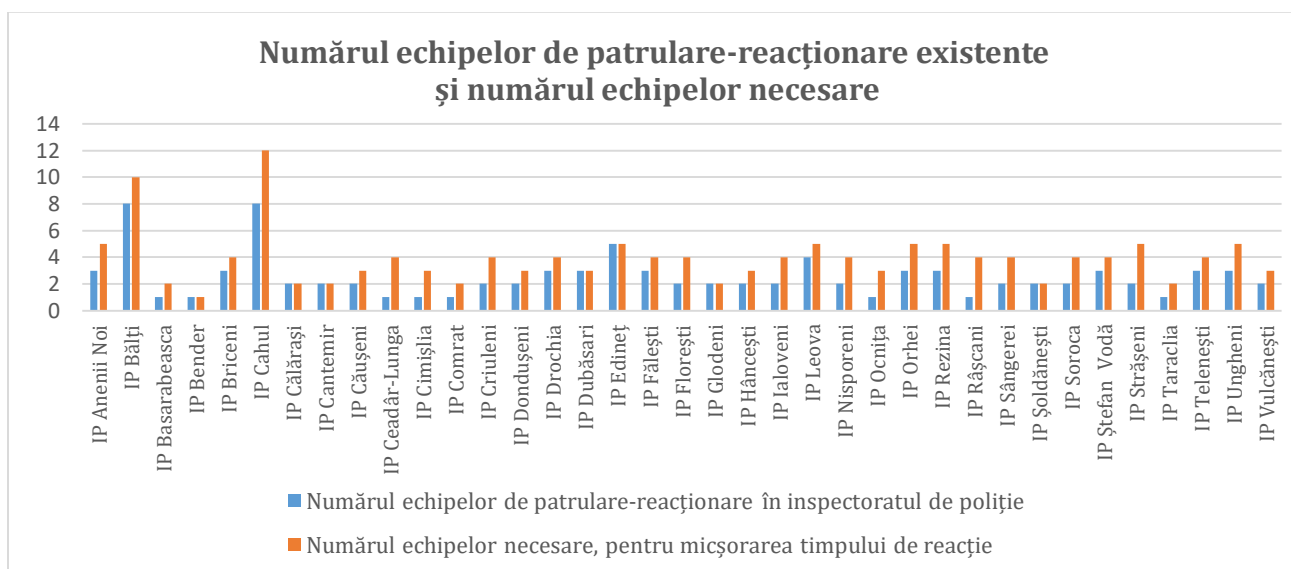
Menționăm că la 11 decembrie 2019, prin Ordinul IGP nr. 483, a fost aprobată procedura operațională standard privind reacționarea primară a echipelor de intervenție la apelurile de urgență, cu aplicarea acesteia din data intrării în vigoare a Hotărârii Guvernului nr. 547/2019 cu privire la organizarea și funcționarea IGP.

Numărul echipelor de reacționare-patrulare și timpul de reacționare la apelurile de urgență ale cetățenilor

Conform rezultatelor interviurilor desfășurate cu conducerea inspectoratelor de poliție, la întrebarea privind numărul echipelor de reacționare-patrulare existente și necesare, Promo-LEX a constatat următoarele:

- ✓ echipe de patrulare-reacționare suficiente sunt în inspectoratele de poliție Bender, Călărași, Cantemir, Dubăsari, Edineț, Glodeni și Șoldănești;
- ✓ necesită suplinire cu încă o echipă de patrulare-reacționare inspectoratele de poliție Basarabeasca, Briceni, Căușeni, Comrat, Dondușeni, Drochia, Fălești, Hâncești, Leova, Ștefan Vodă, Taraclia, Telenești, Vulcănești;
- ✓ necesită suplinire cu două echipe de patrulare-reacționare inspectoratele de poliție Anenii Noi, Bălți, Cimișlia, Criuleni, Florești, Ialoveni, Nisporeni, Ocnița, Orhei, Rezina, Sângerei, Soroca, Ungheni;
- ✓ necesită suplinire cu trei echipe de patrulare-reacționare inspectoratele de poliție Ceadâr-Lunga, Râșcani, Strășeni;
- ✓ necesită suplinire cu patru echipe de patrulare-reacționare IP Cahul.

Graficul nr. 22. Echipele de patrulare-reacționare existente și numărul echipelor necesare pentru micșorarea timpului de reacționare, conform conducerii IP

Totodată, în raport cu indicatorul fixat în Matricea de politici pentru anul 2020, Promo-LEX evidențiază că inspectoratele de poliție Bender, Basarabeasca, Comrat, Taraclia, Cimișlia, Ocnița, Ceadăr-Lunga, Râșcani continuă să aibă câte o echipă de patrulare-reacționare (Anexa nr. 9). Respectiv, în vederea atingerii indicatorului stabilit, cel puțin în privința acestora, instituțiile implementatoare ar trebui să opereze modificări pentru suplinirea numărului echipelor de patrulare-reacționare.

Potrivit raportului privind implementarea Programului de suport bugetar pentru reforma Poliției, termenul mediu de reacție la apelurile de urgență la nivel național este de 35 de minute. Promo-LEX apreciază că numărul echipelor de patrulare-reacționare în cadrul fiecărui IP influențează direct timpul mediu de intervenție a poliției. Astfel, recomandă instituțiilor implementatoare examinarea posibilității de a mări numărul de echipe de patrulare-reacționare și de a le dota în mod corespunzător, luând în considerare sugestiile propuse de conducerea inspectoratelor de poliție. Totodată, Promo-LEX atenționează asupra riscului de neatingere a indicatorului de performanță stabilit pentru anul 2020 – reducerea timpului de reacționare a poliției la 15 minute. Menționăm că toate echipele de patrulare-reacționare trebuie să aibă aceleași competențe materiale de intervenție și aceeași responsabilitate în cazurile sesizate de cetățeni, chiar dacă sunt formate echipe mixte și sunt antrenați angajații Inspectoratului Național de Patrulare. În caz contrar, reducerea timpului de intervenție nu va asigura îndeplinirea obiectivului „Crearea unui serviciu polițienesc modern, în conformitate cu cele mai bune standarde și practici ale Uniunii Europene și internaționale, în măsură să răspundă proactiv și în mod egal la nevoile cetățenilor și ale societății în ansamblu”.

Dotarea angajaților serviciilor de patrulare și reacționare operativă

În privința dotării corespunzătoare a angajaților serviciilor de patrulare și reacționare operativă (cu mijloace de transport și echipament special procurat pentru angajați, inclusiv cu terminale radio TETRA), majoritatea intervievaților – 28 de persoane (75%) – din conducerea inspectoratelor de poliție au declarat că sunt dotați corespunzător, opt (21%) au răspuns negativ, iar unul a menționat că nu cunoaște.

În privința necesităților de dotare, opt dintre respondenți au menționat că nu au solicitări de dotare pentru angajații serviciilor de patrulare și reacționare operativă, aceștia fiind asigurați cu toate cele necesare, alți nouă respondenți au declarat că angajații dispun de cele mai moderne

dotări, cu excepția echipamentului TETRA. Totodată, ceilalți respondenți au menționat următoarele necesități de dotare:

- ✓ echipament TETRA, inclusiv stații radio portative (7);
- ✓ body-camera/echipament video, inclusiv în automobil (7);
- ✓ spray lacrimogen⁷⁵ (4);
- ✓ dotarea automobilelor de serviciu cu echipament necesar pentru asigurarea accesului la sistemele informaționale pentru verificarea datelor cu caracter personal (4);
- ✓ centuri multifuncționale, veste antiglonț, arme sau dispozitive cu electroșoc (3);
- ✓ cătușe (2);
- ✓ bastoane, lanterne, tehnică de calcul; vitezometru; dronă;
- ✓ înnoirea automobilelor de patrulare;
- ✓ uniforme noi de serviciu – reducerea termenului de uzură a uniformei polițienești (la ora actuală fiind de doi ani), îmbunătățirea calității materialului uniformelor (3).

Suplimentar, cel puțin doi respondenți au remarcat necesitatea desfășurării instruirilor privind utilizarea corectă a tuturor echipamentelor speciale.

Promo-LEX apreciază eforturile de dotare a echipelor de patrulare și reacționare operativă și recomandă desfășurarea instruirilor necesare pentru asigurarea utilizării corespunzătoare a echipamentului furnizat, cu respectarea drepturilor omului.

Optimizarea serviciilor de gardă ale secțiilor de coordonare operațională

Potrivit Raportului pentru implementarea suportului bugetar, în anul 2019 au fost optimizate serviciile de gardă ale secțiilor de coordonare operațională din cadrul inspectoratelor de poliție, ca rezultat fiind transmise 60 de funcții pentru consolidarea serviciilor de patrulare la nivel teritorial. De asemenea, prin Ordinul IGP nr. 454 din 25.11.2019, a fost aprobat Regulamentul-tip privind organizarea și funcționarea serviciilor de gardă din cadrul subdiviziunilor Poliției, prin care au fost stabilite misiunea, domeniile de competență, funcțiile și drepturile serviciului, precum și organizarea activității acestuia. Ulterior, prin Ordinul IGP nr. 500 din 24.12.2019, a fost aprobată procedura operațională standard privind acțiunile efectivului serviciului de gardă în cazul parvenirii informațiilor despre infracțiuni și contravenții. Scopul procedurii operaționale este de a standardiza modul de intervenție al angajatului din cadrul serviciului de gardă în procesul prelucrării datelor și informațiilor despre infracțiuni și contravenții.

Astfel, în cadrul interviurilor, la întrebarea dacă **optimizarea serviciilor de gardă ale secțiilor de coordonare operațională** din cadrul IP și transmiterea funcțiilor pentru consolidarea serviciilor de patrulare la nivel teritorial are un efect benefic, 32 de intervievați (78%) au oferit un răspuns negativ, opt (19,5%) – afirmativ, un interviuat (2,43%) a menționat că nu știe.

Persoanele care au răspuns afirmativ la întrebarea privind necesitatea optimizării au declarat că aceasta a fost impusă din motiv că multe responsabilități se dublau și astfel aceste dublări au fost excluse, fiind mărită viteza de reacție, iar poliția a devenit mai prezentă în teritoriu. Totodată, dintre cei care au răspuns negativ la întrebarea privind necesitatea acestei optimizări majoritatea au declarat că optimizarea nu are un efect benefic, nu este necesară, este inoportună sau ineficientă, iar principala lor îngrijorare este legată de securitatea sediului inspectoratului de poliție și a persoanei la serviciul de gardă, în special în schimbul de noapte, luând în considerare faptul că în sediul IP se păstrează armament. De asemenea, unii respondenți consideră că serviciul de gardă trebuie să fie eficace timp de 24 de ore, 7 zile pe săptămână.

În același timp, unii respondenți au remarcat că au fost îmbunătățite și consolidate echipele de patrulare și au fost excluse unele dublări de competență. Ei au remarcat că optimizarea a fost necesară, însă personalul nu este instruit/pregătit corespunzător.

⁷⁵ Un respondent a menționat că termenul de valabilitate al acestuia este în mare parte expirat.

În acest sens, Promo-LEX constată o lipsă de comunicare internă a măsurilor de reorganizare care au loc, a necesității acestora, a etapelor ulterioare reorganizării și a efectelor așteptate în urma reorganizării în cauză. Considerăm că o reorganizare nu poate fi eficientă dacă părțile direct implicate în implementarea ei cel puțin nu conștientizează sau nu recunosc necesitatea, oportunitatea și/sau impactul ei, iar cel mult nu au fost consultate în această privință.

Structura organizatorică a dispeceratelor zonale și infrastructura acestora

În urma vizitelor și interviurilor desfășurate cu persoanele desemnate în cadrul dispeceratelor zonale Nord, Centru, Chișinău și Sud, constatăm că structura acestora este neuniformă, cauzată de omisiunea creării Centrului de Coordonare Misiuni al IGP. Dacă dispeceratele Centru și mun. Chișinău sunt parte a Direcției de Poliție Chișinău, fiind gestionate de o singură persoană, atunci dispeceratele Nord și Sud sunt structuri în subordinea inspectoratelor de poliție Bălți și, respectiv, Cahul.

La întrebarea adresată în cadrul interviurilor desfășurate cu reprezentanții dispeceratelor zonale Nord și Sud privind necesitatea reorganizării dispeceratului, astfel încât acestea să nu mai fie parte a inspectoratelor de poliție, un respondent a menționat că ar fi benefică separarea dispeceratului de IP, pentru a-i fi asigurată independența decizională. Cel de-al doilea interviuat a declarat că nu consideră necesară reorganizarea dispeceratului zonal.

Tabelul nr. 18. Dispeceratele zonale

Dispeceratul zonal	Unitățile administrativ-teritoriale deservite de dispeceratul zonal	Numărul populației deservite ⁷⁶	Numărul personalului dispeceratului conform statelor de personal	Numărul populației raportat la numărul operatorilor în fiecare tură
Centru (DP Chișinău)	Criuleni, Dubăsari, Orhei, Ialoveni, Anenii Noi, Căușeni, Ștefan Vodă, Bender, Hâncești, Ungheni, Nisporeni, Călărași, Telenești, Rezina, Șoldănești, Strășeni, Cimișlia, Basarabasca	1 390 686 ⁷⁷	24 (6 * 4 ture)	231 781
Mun. Chișinău (DP Chișinău)	Mun. Chișinău	847 661	20 (5* 4 ture)	169 532.2
Nord (IP Bălți)	Bălți, Fălești, Glodeni, Dondușeni, Briceni, Ocnița, Edineț, Soroca, Sângerei, Râșcani, Drochia, Florești	984 112	20 (5*4 ture)	195 822.4
Sud (IP Cahul)	Comrat, Ceadâr-Lunga, Cahul, Leova, Taraclia, Cantemir, Vulcănești	469 307	12 (3* 4 ture)	156 435.6
		Total: 3 691 766		

Menționăm că dispeceratele zonale deserveșc unitățile administrativ-teritoriale conform Conceptului privind funcționarea Sistemului integrat de gestionare a apelurilor de urgență parvenite la Poliție, aprobat prin Ordinul IGP nr. 351 din 24.11.2017. Totuși, se pare că numărul populației deservite de către personalul dispeceratului variază de la 156 435 la 231 781.

⁷⁶ Conform datelor statistice din Registrul de stat al populației referitoare la persoanele fizice cu loc de trai în Republica Moldova în profil administrativ-teritorial (situația la 1 decembrie 2019), publicate de Agenția Servicii Publice.

⁷⁷ Nu a fost luat în considerare numărul populației mun. Bender.

Asociația Promo-LEX consideră că structura dispeceratelor zonale trebuie să fie uniformă, iar numărul operatorilor trebuie să fie proporțional cu numărul populației deservite.

Observăm că, potrivit datelor obținute din interviuri, în cadrul dispeceratelor zonale Centru, Chișinău, Nord, la data de 31.12.2019 existau câte patru funcții vacante, iar în cadrul Dispeceratului zonal Sud – o singură funcție vacantă.

La întrebarea dacă au fost efectuate lucrări de reparație în spațiile unde activează angajații dispeceratului, toți intervievații au răspuns afirmativ, totuși în cadrul Dispeceratului zonal Bălți s-a menționat necesitatea schimbării scaunelor, anterior în cadrul sediului dispeceratului fiind efectuate reparații cosmetice.

De asemenea, potrivit respondenților, Sistemul Informațional Automatizat al MAI pentru monitorizarea GPS a flotei de automobile ale subdiviziunilor MAI este instalat pe calculatoarele operatorilor și fiecare operator poate vedea pe hartă echipajele disponibile și cel mai apropiat echipaj de locul incidentului, intervenția echipelor de reacționare primară având loc după principiul „cea mai apropiată echipă a poliției”. Totuși, un interviuat a menționat că unele subdiviziuni teritoriale reacționează cu dificultate din cauza lipsei de personal, existând probleme și cu sistemele GPS în inspectoratele de poliție.

În privința amenajării spațiilor de lucru pentru fiecare angajat, toți intervievații au declarat că în cadrul dispeceratului sunt asigurate condițiile necesare pentru desfășurarea activității, iar pentru eficientizarea serviciilor dispeceratelor ar mai fi necesare instruirii de calitate, inclusiv în domeniul intervenției.

Promo-LEX apreciază că infrastructura dispeceratelor de poliție corespunde în mare parte necesităților acestora, totuși recomandăm examinarea posibilității de a reorganiza dispeceratele zonale, în mod special Dispeceratele Nord și Sud prin excluderea acestora din organigrama inspectoratelor de poliție Bălți și Sud.

Aprobarea/modificarea fișelor de post, instruirea și evaluarea angajaților dispeceratelor

La întrebarea dacă au fost modificate fișele de post ale personalului dispeceratelor zonale după 18.06.2018, când a fost emis Ordinul IGP nr. 278 despre aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea dispeceratului din cadrul subdiviziunii teritoriale a Poliției și fișele postului-tip ale angajaților acestuia, trei intervievați au răspuns afirmativ, dintre care unul a specificat că acestea au fost aprobate la 7 februarie 2020. Totodată, o persoană a răspuns că fișele de post nu au fost modificate.

În același timp, la întrebarea despre numărul angajaților instruiți privind utilizarea SIA 112, respondenții au indicat numărul total al personalului angajat, la situația din 31.12.2019, sau 88% din numărul total al funcțiilor din cadrul dispeceratelor zonale. Menționăm că, potrivit Raportului pentru implementarea suportului bugetar, pe parcursul anului 2019 au fost instruiți 56% din dispecerii Poliției privind utilizarea SIA 112.

În răspunsurile lor toți intervievații au declarat că evaluarea dispecerilor are loc periodic. Totuși, la întrebarea suplimentară privind data ultimei evaluări efectuate, monitorii Promo-LEX au recepționat răspunsuri diferite: în două cazuri a fost menționat că se evaluează starea psihologică și după fiecare tură se evaluează modul de recepționare și gestionare a apelurilor telefonice, într-un caz a fost menționat că toate evaluările au loc în luna octombrie a fiecărui an, iar în alt caz s-a menționat că evaluarea se efectuează de două ori pe an (în luna iunie și în luna octombrie).

Promo-LEX recomandă desfășurarea acțiunilor necesare în vederea instruirii tuturor operatorilor din cadrul dispeceratelor zonale, evaluarea periodică a acestora și dezvoltarea unor proceduri cât mai specifice de reacționare la apelurile de urgență ale cetățenilor.

OBIECTIVUL 5: Promovarea și implementarea principiului toleranță zero față de corupție, discriminare și rele tratamente în activitatea Poliției

Obiectivul 5 a fost elaborat cu scopul promovării și asigurării transparenței în activitate și a integrității profesionale a Poliției. El conține două acțiuni și opt subacțiuni. Cinci subacțiuni din opt au un termen continuu, asupra cărora Asociația Promo-LEX s-a pronunțat cu recomandări. Astfel, gradul de realizare a acestui obiectiv a rămas același. Din trei subacțiuni două sunt realizate parțial, iar una este realizată.

Risc considerabil de nerealizare prezintă subacțiunea 5.1.3 – Dezvoltarea sistemului electronic de constatare și evidență a contravențiilor rutiere în vederea diminuării intervenției factorului uman în această activitate și subacțiunea 5.1.4 – Reorganizarea sistemului de efectuare a achizițiilor publice în cadrul Poliției și pregătirea personalului în acest scop.

În ce privește indicatorii stabiliți de Matricea de politici pentru acțiunea A.5.1 pentru anul 2019, Promo-LEX a apreciat că criteriile au fost atinse.

Pe baza Strategiei de Dezvoltare a Poliției

- 5.1. Promovarea și implementarea principiului toleranță zero față de corupție în activitatea Poliției**
- 5.1.2 Intensificarea campaniilor de prevenire a comportamentului corupțional al polițiștilor, îndeosebi în domeniile vulnerabile**

Indicatori de performanță: Campanii de prevenire realizate

Termen de realizare: 2017–2020

Potrivit Raportului de progres privind implementarea SDP, în anul 2019 au fost lansate și desfășurate două campanii de informare și sensibilizare:

- ✓ **Campania „NU acceptăm corupția în Poliție”**, cu un caracter preventiv și de conștientizare, atât pentru polițiști, cât și pentru cetățeni, asupra riscului la care se expun atunci când oferă sau când acceptă mită. În cadrul campaniei, s-a creat o pagină de Facebook cu genericul #NU_ACCEPTĂM_CORUPȚIA_ÎN_POLIȚIE, s-a participat la două emisiuni, a fost lansat un spot video și un spot audio, cu un mesaj în limbile română și rusă, cetățenii și angajații Poliției fiind îndemnați să nu ofere și, respectiv, să nu accepte mită, precum și să denunțe aceste cazuri autorităților competente. Spotul audio a fost difuzat la șapte posturi de radio, iar spotul video a fost difuzat la mai multe posturi TV. De asemenea, pe panourile led din mun. Chișinău au fost plasate mesaje informative cu logotipul campaniei, a fost desfășurat un concurs pentru studenți, cu tematica „Aleg un viitor integru”, și au fost desfășurate activități de informare și sensibilizare a cetățenilor cu referire la fenomenul corupției în opt localități ale Republicii Moldova.
- ✓ **Campania de informare „Polițiști integri – cetățeni protejați”**, realizată de IGP în comun cu CNA, a avut drept scop prevenirea cazurilor de corupție și abuz în rândurile Poliției. În cadrul acestei campanii au fost desfășurate ședințe de instruire cu tematica „Regulile integrității” în 38 de subdiviziuni teritoriale ale Poliției, cu participarea a peste 2 500 de angajați.

Menționăm că subdiviziunilor teritoriale ale poliției le-au fost solicitate informații privind desfășurarea sau nedeșășurarea unei campanii locale de prevenire a comportamentului corupțional al polițiștilor în anul 2019. Astfel, s-a constatat, potrivit răspunsurilor furnizate, că asemenea campanii au fost desfășurate în cadrul a trei inspectorate de poliție (IP Anenii Noi, IP Cahul, IP Cantemir), iar în cadrul IP Vulcănești au avut loc întâlniri de informare și prevenire și

de neadmitere a comportamentului corupțional, fiind informate 67 de persoane. Totodată, în cel puțin opt inspectorate de poliție, în cadrul ședințelor operative/orelor de pregătire profesională, au fost desfășurate sesiuni de informare pentru prevenirea cazurilor de corupție.

Asociația Promo-LEX apreciază eforturile referitoare la campaniile naționale desfășurate, totuși, potrivit activității formulate, campaniile de prevenire a comportamentului infracțional trebuie să fie intensificate, îndeosebi în domeniile vulnerabile. În acest sens, așteptările vizează inclusiv o creștere a numărului și a frecvenței campaniilor de prevenire a comportamentului corupțional al polițiștilor, or, campanii de prevenire a comportamentului corupțional pot fi desfășurate și la nivel local, după modelul campaniilor desfășurate privind activitatea polițienească comunitară. În plus, atragem atenția și asupra necesității desfășurării campaniei în domeniile vulnerabile.

5.1.3 Dezvoltarea sistemului electronic de constatare și evidență a contravențiilor rutiere în vederea diminuării intervenției factorului uman în această activitate

Indicatori de performanță: Cadru normativ ajustat; sistem electronic dezvoltat

Termen de realizare: 2018–2020

Automatizarea procesului de depistare și constatare a încălcărilor din domeniul traficului rutier comise de conducătorii de vehicule, acumularea probelor pentru soluționarea cauzei și tragerea la răspundere contravențională sau penală, colectarea informației privind situația rutieră în zonele de supraveghere în regim de timp real este scopul Sistemului automatizat de supraveghere a circulației rutiere, care a fost instituit prin Hotărârea Guvernului nr. 965 din 17.11.2014 (Conceptul Controlul traficului).

Prin Hotărârea Guvernului nr. 1264 din 19.12.2018, intrată în vigoare la 25.01.2019, au fost operate modificări la Hotărârea Guvernului nr. 965 din 17.11.2018, prin care au fost acordate aceleași drepturi atât partenerului privat, cât și partenerului public, inclusiv de a avea acces la informațiile din Sistem. Evidențiem în acest sens că în raportul său de audit⁷⁸ Curtea de Conturi a menționat că „semnarea contractelor cu **operatorii economici s-a efectuat fără a ține cont că aceștia nu pot deține calitatea de participanți la SASCR, deoarece nu sunt abilitați conform legislației în vigoare cu atribuții în domeniul monitorizării și asigurării securității circulației rutiere și nu sunt în drept să execute sarcini de interes public sau care rezultă din exercitarea prerogativelor de autoritate publică**”.

La 8 februarie 2019, MAI a inițiat consultarea publică a proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea obiectivelor, a condițiilor parteneriatului public-privat pentru implementarea Sistemului automatizat de supraveghere a circulației rutiere (SASCR) în Republica Moldova și a cerințelor generale privind selectarea partenerului privat⁷⁹. Conform notei informative, implementarea proiectului de parteneriat public-privat prezumă transmiterea către un investitor privat a drepturilor și obligațiilor aferente implementării și operării tehnice a SASCR în Republica Moldova, care va efectua investiții din surse proprii în termen de cel mult șase ani din data semnării contractului. Fezabilitatea parteneriatului este relevantă prin Studiul de fezabilitate, care, pornind de la volumul total al investițiilor de circa 21 de milioane de euro, care urmează a fi atrase pentru implementarea parteneriatului, indică o perioadă optimă de recuperabilitate a investiției de 25 de ani.

Proiectul a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 82 din 11.02.2019, cu încălcarea normelor de transparență decizională. Prin această hotărâre, au fost aprobate obiectivele, condițiile parteneriatului public-privat privind crearea Sistemului automatizat de supraveghere a siguranței publice și rutiere (SASPR), a fost desemnat MAI în calitate de autoritate publică responsabilă pentru desfășurarea procedurii de selectare a parteneriatului privat, prin concurs

⁷⁸ Aprobat prin Hotărârea nr. 12 din 05.04.2017. Vezi: <https://bit.ly/2NfaQma>

⁷⁹ <https://bit.ly/33Uqzgx>

public într-o singură etapă, și a fost inclusă crearea SASPR în lista bunurilor proprietate a statului și în lista lucrărilor și serviciilor de interes public național propuse parteneriatului public-privat⁸⁰.

Ulterior, la 29.03.2019, Agenția Proprietăți Publice a publicat comunicatul informativ privind anunțarea de către MAI a concursului public de selectare a partenerului privat pentru implementarea proiectului, cu data-limită de deschidere a ofertelor 30.05.2019⁸¹. Menționăm că, deși a fost selectat un partener privat, semnarea contractului nu a avut loc.

La 2.12.2019 MAI a inițiat consultarea publică a proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege cu privire la Sistemul informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții⁸². Potrivit notei informative, prin aprobarea acestui proiect de lege, se va asigura crearea resursei informaționale unice de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții, care va fi la dispoziția tuturor autorităților și organelor cu atribuții specifice procesului contravențional, având posibilitatea introducerii/extragerii informației în/din sistem în timp real, astfel încât fiecare să își execute în mod corect și oportun atribuțiile legale în domeniul constatării și examinării contravențiilor. Menționăm că până la sfârșitul anului 2019 respectivul proiect al hotărârii de guvern nu a fost pus pe agenda executivului.

Totodată la 24 octombrie 2019 Curtea de Conturi a aprobat prin Hotărârea 56/2019 Raportul misiunii de follow-up privind implementarea cerințelor și recomandărilor aprobate prin Hotărârea Curții de Conturi nr.12/ 2017 cu privire la aprobarea Raportului auditului „Managementul sistemelor de supraveghere a traficului rutier”⁸³. Astfel MAI urmează, în prealabil să execute recomandările Curții de Conturi și anume revizuirea cadrului legal existent⁸⁴, asigurarea intercorelării prevederilor legale, și racordarea softului chinez la legislația națională privind integrarea acestuia în SIA RICC și să implementeze politica de protecție a datelor cu caracter personal pentru toate sistemele informaționale deținute, precum și să conformeze procedura contravențională pornită în baza informațiilor obținute prin intermediul SASCR „Controlul traficului”, la prevederile Codului contravențional, asigurând încheierea acesteia cu procese-verbale electronice.

Luând în considerare cele menționate, recomandăm instituțiilor implementatoare identificarea soluțiilor optime pentru dezvoltarea sistemului electronic de constatare și evidență a contravențiilor rutiere, cu respectarea recomandărilor Curții de Conturi și a normelor privind transparența decizională, îndeosebi în cazul parteneriatului public-privat și, după caz, efectuarea unei analize ex-ante a procesului de monitorizare a traficului rutier prin intermediul Sistemului de control al traficului rutier.

⁸⁰ <https://bit.ly/3dGDZBI>

⁸¹ <https://bit.ly/3athcqQ>

⁸² <https://bit.ly/2UsT4Pm>

⁸³ Hotărârea 56/2019 cu privire la aprobarea Raportului misiunii de follow-up privind implementarea cerințelor și recomandărilor aprobate prin Hotărârea Curții de Conturi nr.12/ 2017 cu privire la aprobarea Raportului auditului „Managementul sistemelor de supraveghere a traficului rutier, vedeți: <https://bit.ly/3dl4SKc>

⁸⁴ Regulamentele de funcționare SIA RICC, SASPR „Controlul traficului” și SIA REC

5.1.4 Reorganizarea sistemului de efectuare a achizițiilor publice în cadrul Poliției și pregătirea personalului în acest scop

Indicatori de performanță: Cadru normativ ajustat; sistem de achiziții regionalizat; proceduri operaționale elaborate și aprobate; personal instruit

Termen de realizare: 2017–2020

Potrivit Raportului de progres privind implementarea SDP, în anul 2019 IGP a desfășurat prin MTender 239 de proceduri de achiziție. De asemenea, în raport s-a făcut referință la participarea la masa rotundă „Un sistem eficient de soluționare a contestațiilor este cheia unui sistem eficient de achiziții publice”, organizată de Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale „Viitorul”.

Potrivit răspunsului IGP din 26 martie 2020 la solicitarea de informații adresată de Promo-LEX, pe parcursul anului 2019, **proceduri operaționale în domeniul achizițiilor publice nu au fost dezvoltate**, în cadrul instituției aplicându-se cadrul legal, normativ, departamental în vigoare.

La întrebarea privind desfășurarea achizițiilor publice pentru necesitățile direcțiilor de poliție ale mun. Chișinău și UTAG, IGP a informat că **a anunțat proceduri de achiziții pentru subdiviziunile regionale ale poliției**, după cum urmează:

- ✓ pentru necesitățile DP UTAG – reconstrucția Sectorului de poliție nr. 3 al IP Ceadâr-Lunga, a Sectorului de poliție nr. 2 al IP Comrat, a sectoarelor de poliție nr. 1 și nr. 2 ale IP Vulcănești; a fost achiziționată tehnică de calcul pentru sectoarele de poliție renovate; detectoare de metal pentru izolatoarele de detenție provizorie, bunuri pentru operaționalizarea completă a sectoarelor de poliție;
- ✓ pentru necesitățile DP mun. Chișinău au fost achiziționate mijloace de transport pentru documentarea accidentelor rutiere; a fost achiziționată tehnică de calcul pentru sectoarele de poliție renovate; detectoare de metal pentru izolatoarele de detenție provizorie.

Totodată, potrivit IGP pe parcursul anului 2019, pentru necesitățile inspectoratelor de poliție aflate în coordonarea DP Chișinău (IP Botanica, IP Buiucani, IP Centru, IP Ciocana, IP Râșcani), direcția de poliție a încheiat 71 contracte în suma de 15.161,7 mii lei, iar pentru necesitățile inspectoratelor de poliție aflate în coordonarea DP UTAG (IP Ceadâr-Lunga, Comrat și Vulcănești), direcția de poliție a încheiat 41 contracte, în suma de 2.437,6 mii lei.

De asemenea, IGP a informat că pe parcursul anului 2019 **nu au fost organizate instruirii centralizate în domeniul achizițiilor publice**, unii conducători sau reprezentanți ai subdiviziunilor teritoriale participând la sesiunile de instruire organizate de organizațiile nonguvernamentale.

Luând în considerare cele menționate, Promo-LEX concluzionează că în anul 2019 au fost depuse unele eforturi pentru atingerea indicatorilor de performanță stabiliți în cadrul subacțiunii 5.1.4. Totodată, menționăm că inițierea și desfășurarea în sistem regionalizat a achizițiilor publice de către direcțiile de poliție trebuie să fie asigurat, inclusiv prin publicarea pe paginile web a planurilor de achiziții și a rapoartelor de executare a contractelor de achiziții publice. Menționăm că tergiversarea regionalizării poliției și creării a celor trei direcții regionale, duce și la tergiversarea realizării subacțiunii 5.1.4.

În plus, menționăm că, potrivit Raportului de performanță a Agenției Naționale de Soluționare a Contestațiilor pentru anul 2019⁸⁵, Inspectoratul General al Poliției este una din autoritățile contractante împotriva căreia au fost înaintate cele mai multe pretenții referitoare la procedurile de achiziții publice inițiate/desfășurate (mai mult de opt contestații), clasându-se pe locul patru

⁸⁵ Vezi p. 30. <https://bit.ly/33qlQTP>

după Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” și Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare.

Promo-LEX a adresat întrebări privind desfășurarea achizițiilor publice atât în cadrul interviurilor desfășurate cu conducerea inspectoratelor de poliție, cât și prin solicitare de informații de la acestea, rezultatele observărilor fiind următoarele:

- ✓ 31 (91,1%) dintre respondenți au declarat că în anul 2019 au fost desfășurate achiziții publice, iar trei (8,82%) au menționat că nu au desfășurat achiziții publice⁸⁶. Totodată, persoanele care au desfășurat achizițiile publice din cadrul a 12 IP (38,7%) din cele 31 nu au fost instruite în domeniul achizițiilor publice, iar în cazul a 19 IP (61,29%) persoanele responsabile de achiziții publice au fost instruite;
- ✓ în cadrul unui interviu s-a menționat că în cazul unei licitații, din lipsă de persoane care ar cunoaște domeniul în cauză, IP a fost nevoit să apeleze la specialiști din consiliul raional pentru a-i ajuta la organizarea și desfășurarea corectă a acesteia;
- ✓ potrivit răspunsurilor la interpelarea adresată subdiviziunilor teritoriale ale Poliției, șapte inspectorate de poliție au un plan de achiziții anual, iar cel puțin 10 nu au⁸⁷. Menționăm că direcțiile de poliție dispun de un plan de achiziții anual și au elaborat darea de seamă privind contractele de achiziții publice de valoare mică. Totodată, din 21 de inspectorate de poliție, 13 au elaborat dare de seama privind contractele de achiziții publice de valoare mică;
- ✓ conform răspunsurilor recepționate, cel puțin șapte inspectorate de poliție au demarat proceduri de achiziții publice în anul 2019 (IP Fălești, IP Nisporeni, IP Ungheni, IP Edineț, IP Leova, IP Taraclia, IP Rezina).

În baza celor evidențiate supra, Promo-LEX constată atât necesitatea desfășurării unor instruirii ale personalului subdiviziunilor IGP în domeniul achizițiilor publice, cât și elaborarea unor proceduri operaționale standard în domeniu. Aceste activități ar facilita modul de organizare a achizițiilor publice, ar reduce din volumul achizițiilor publice organizate la nivel central și ar asigura aplicarea unitară și uniformă a legislației. Astfel, reiterăm recomandarea adresată Inspectoratului General de Poliție privind dezvoltarea și aprobarea procedurilor operaționale standard, instruirea personalului implicat în procesul de achiziții în subdiviziunile IGP și depunerea eforturilor pentru regionalizarea poliției și, respectiv, a achizițiilor publice.

De asemenea, atragem atenția că subdiviziunile teritoriale ale Poliției nu dispun de pagini web, ceea ce face imposibilă respectarea prevederilor pct. 18 din Regulamentul cu privire la modul de planificare a contractelor de achiziții publice, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 1419 din 28 decembrie 2016, și anume de publicare a planului provizoriu/anual de achiziții. Recomandăm astfel identificarea unei soluții temporare pentru asigurarea respectării prevederilor legale, până la funcționarea în sistem regionalizat a Poliției.

⁸⁶ Inspectoratele de poliție din subordinea DP Chișinău și DP UTAG nu desfășoară achiziții publice, de necesitățile de achiziții ale acestora fiind responsabile direcțiile de poliție corespunzătoare.

⁸⁷ Răspunsuri la solicitarea de informații adresată de Promo-LEX au fost recepționate doar de la 25 de inspectorate de poliție. Dintre acestea, nu toate au reflectat răspunsuri la întrebările privind planurile de achiziții publice și dările de seamă privind contractele de valoare mică.

5.2 Îmbunătățirea cooperării între agențiile și structurile de combatere a corupției la nivel intra- și interinstituțional

5.2.3. Realizarea, în comun cu Serviciul Protecție Internă și Anticorupție al Ministerului Afacerilor Interne și Centrul Național Anticorupție, a unor programe de instruire pentru efectivul polițienesc în domeniul prevenirii corupției

Indicatori de performanță: Activități de instruire realizate

Termen de realizare: 2017–2020

Potrivit Raportului de progres privind implementarea SDP, pe parcursul anului 2019, angajații Direcției prevenire și studii anticorupție a Serviciului Protecție Internă și Anticorupție al MAI au participat în cadrul grupului de lucru privind elaborarea curriculumului CIPAL, pentru inițierea cursului de instruire în domeniul eticii și măsurilor anticorupție, cu întocmirea programului cursului de instruire la capitolul anticorupție.

De asemenea, în perioada de referință au fost organizate peste 262 de cursuri (sesiuni/ateliere/prelegeri) cu participarea a peste 6 298 de angajați. Menționăm că, raportat la numărul de angajați din cadrul IGP la situația din 31.12.2019 (7 406), în domeniul integrității și combaterii actelor de corupție au fost instruiți 85% din personal doar în anul 2019.

Cursurile au avut drept tematici etica, integritatea profesională, integritatea instituțională, avertizorii de integritate, prevenirea și combaterea faptelor de corupție, modul de utilizare a metodelor și tehnicilor speciale de investigare a cazurilor de corupție, procedura privind declararea averii și a intereselor personale etc.

*Promo-LEX reiterează că este salutară organizarea și participarea angajaților IGP în cadrul diferitor instruirii și ateliere de lucru care au drept scop prevenirea corupției și asigurarea integrității profesionale și instituționale. Totuși, considerăm că instruirile trebuie să aibă un caracter continuu, un mesaj clar, astfel încât să fie asigurată o percepție și o înțelegere comună a fenomenului. Astfel, recomandăm instituțiilor implementatoare continuarea eforturilor de dezvoltare a **unor programe de instruire pentru efectivul polițienesc**, implementarea acestora, în urma cărora să fie evaluate capacitățile personalului instruit în domeniul prevenirii corupției.*

5.2.4. Instituirea și dezvoltarea sistemului de verificare a plângerilor îndreptate împotriva personalului Poliției privind actele de discriminare și rele tratamente în activitatea Poliției

Indicatori de performanță: Sesiuni de instruire organizate; proceduri operaționale standard elaborate și aprobate

Termen de realizare: 2017–2020

Potrivit Raportului de progres privind implementarea SDP, în anul 2019 au fost organizate trei sesiuni de instruire:

- curs de instruire pentru angajații implicați în activitatea de detenție provizorie;
- curs de instruire cu tematica „Protecția juridică a drepturilor omului”, organizat în cadrul Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI, la care au participat 19 angajați (o femeie, 18 bărbați) ai serviciilor detenție și escortă din cadrul subdiviziunilor IGP;
- curs de instruire cu tematica „Protecția juridică a drepturilor omului”, organizat în cadrul Direcției dezvoltare profesională a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI.

Menționăm că, potrivit răspunsului IGP din 26 martie 2020 la solicitarea de informații adresată de Promo-LEX privind numărul anchetelor de serviciu inițiate și desfășurate, în anul 2019 au fost inițiate și desfășurate **193** de anchete de serviciu, cu implicarea a **243 de angajați**, dintre

care 29 s-au soldat cu emiterea ordinelor de sancționare disciplinară în privința a 38 de angajați (Tabelul nr. 19).

Tabelul nr. 19. Sancțiunile disciplinare aplicate angajaților IGP în anul 2019

Instituția care a desfășurat ancheta de serviciu	Sanctiunea aplicată	Număr angajați	Structurile din care fac parte angajații
Direcția inspectare efectiv a IGP	Avertisment	19	INP, INI, IP Ungheni, IP Strășeni, IP Sângerei, IP Șoldănești, BPRO al DP a mun. Chișinău, IP Botanica al DP a mun. Chișinău, IP Centru al DP a mun. Chișinău, IP Taraclia, IP Bender, IP Ialoveni
	Mustrare	9	IP Anenii Noi, INP, INI, IP Glodeni, IP Fălești, IP Buiucani al DP a mun. Chișinău
	mustrare aspră	4	IP Criuleni, IP Orhei, IP Ciocana al DP a mun. Chișinău
	retrogradare cu un grad special	1	IP Ialoveni
	retrogradare din funcție	1	IP Botanica al DP a mun. Chișinău
	concediere din funcția publică cu statut special	4	INP, IP Buiucani al DP a mun. Chișinău, IP Dubăsari, IP Ciocana al DP a mun. Chișinău
Serviciul Protecție Internă și Anticorupție al MAI	Avertisment	2	DP mun. Chișinău
	Mustrare	2	IP Criuleni, IP Buiucani
	mustrare aspră	1	IP Dubăsari
	Concediere	6	IP Râșcani, IP Leova, INI, INP
	retrogradare din funcție	2	CC a IGP
Total:		51	24 de structuri ale IGP

La fel, pentru 70 de angajați s-a propus a se reduce din sporul performanței lunare până la 10% din suma anuală a salariilor de bază la nivel de unitate bugetară, iar 134 de salariați au fost atenționați.

Totodată, potrivit pct. 26 din procedura standard de operare „Inițierea și desfășurarea anchetelor de serviciu”⁸⁸, în cazul în care ancheta de serviciu este inițiată pentru abateri disciplinare privind **actele de corupție, conexe corupției, fapte de comportament corupțional, acte de tortură, tratament inuman sau degradant, precum și alte abateri** susceptibile să pericliteze siguranța MAI, a autorităților administrative și a instituțiilor din subordinea MAI, acestea urmează a fi remise în termen de 24 de ore conform competenței pe adresa Serviciului Protecție Internă și Anticorupție (SPIA) al MAI, cu informarea obligatorie a conducerii Direcției inspectare efectiv. Astfel, în anul 2019, la SPIA al MAI au fost remise **nouă cazuri** pentru desfășurarea anchetelor de serviciu.

Conform Raportului de activitate al Serviciului Protecție Internă și Anticorupție pentru anul 2019⁸⁹, pe parcursul anului 2019 de către SPIA au fost sancționați disciplinar 13 angajați ai IGP

⁸⁸ Aprobata prin Ordinul IGP nr. 407/2018.

⁸⁹ <https://bit.ly/3by1gn2>

(Tabelul nr. 19), iar în cadrul urmăririi penale, în cazurile investigate de angajații SPIA, au fost sau continuă să fie documentați 91 de angajați ai IGP.

Menționăm că pe parcursul anului 2019 Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a examinat mai multe plângeri împotriva acțiunilor Ministerului Afacerilor Interne și ale subdiviziunilor IGP. În privința a patru plângeri, Consiliul a constatat:

- ✓ un caz de instigare la discriminare pe criteriu de convingeri⁹⁰;
- ✓ un caz de discriminare pe criteriul de sex și vârstă la protecție egală din partea legii⁹¹;
- ✓ un caz de victimizare⁹²;
- ✓ un caz de discriminare pe criteriul de limbă în exercitarea dreptului de a primi răspuns în limba adresării⁹³.

Potrivit instituțiilor implementatoare, dezvoltarea unor mecanisme proprii de verificare a plângerilor îndreptate împotriva personalului Poliției privind actele de discriminare și rele tratamente în activitatea Poliției, sunt contrare prevederilor actelor normative în vigoare, și anume:

- Ordinul comun al Procurorului General, Ministrului Justiției, Ministrului Afacerilor interne, directorului CNA, directorului general al Serviciului Vamal și ministrului sănătății din 31 decembrie 2013 cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant. Acesta prevede obligația de recepționare, înregistrare și transmitere către procuratura teritorială sau specializată a plângerilor, declarațiilor sau a altor informații despre pretinse fapte de tortură, tratament inuman sau degradant;
- Legea nr. 121/2012 privind asigurarea egalității. Astfel, cererile a căror obiect vizează formele de discriminare, sunt remise pentru examinare Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării.

Asociația Promo-LEX reiterează că, deși în anul 2018 prin Ordinul IGP nr. 407 a fost aprobată procedura standard de operare „Inițierea și desfășurarea anchetelor de serviciu”, aceasta practic nu se referă la actele de discriminare și rele tratamente. Din acest motiv, în vederea atingerii indicatorului stabilit, Promo-LEX recomandă în continuare Ministerului Afacerilor Interne, care este subiectul responsabil de implementarea acestei activități, dezvoltarea procedurii operaționale standard de verificare a plângerilor îndreptate împotriva personalului Poliției privind actele de discriminare și rele tratamente, sau modificarea corespunzătoare a Planului de acțiuni privind implementarea SDP.

Pe baza Matricei de politici

A.5.1. Întărirea capacității de prevenire și combatere a comportamentului corupt în cadrul forțelor de poliție, în special prin orientarea spre capacitățile interne anticorupție, îmbunătățind în același timp motivația

Indicator 2019: Planul de acțiuni este executat în conformitate cu indicatorii stabiliți; instruirea inițială și continuă privind etica și măsurile anticorupție este realizată de CIPAL pentru un minim de 250 de participanți.

Raportul de progres privind realizarea în anul 2019 a Planului de acțiuni al MAI privind prevenirea și combaterea corupției în cadrul IGP⁹⁴ a fost publicat pe pagina politia.md.

⁹⁰ <https://bit.ly/2lqeoif>

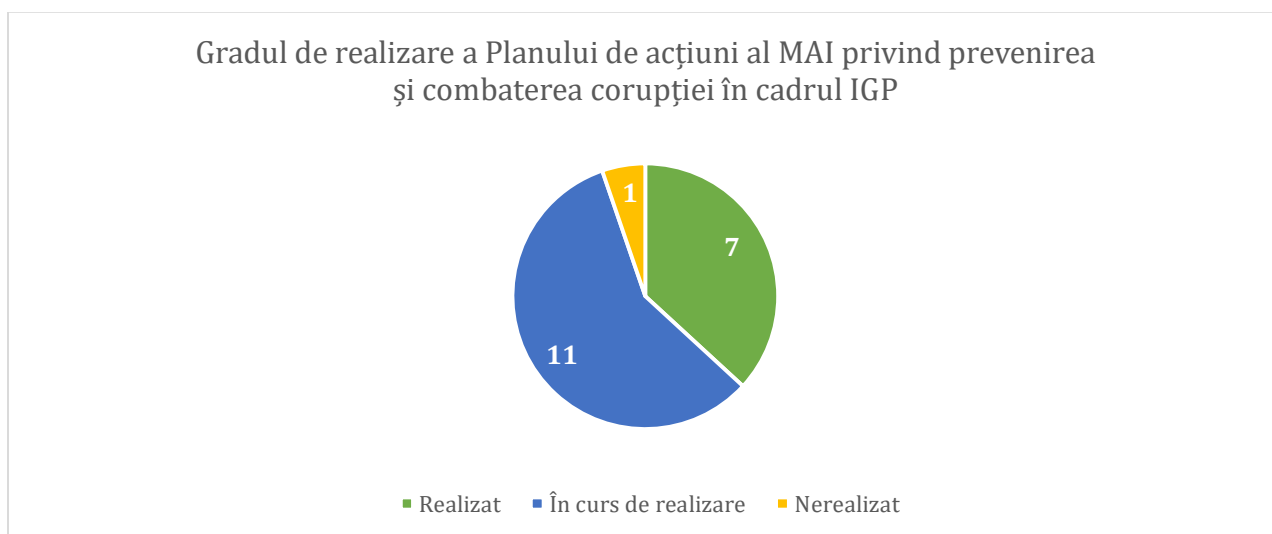
⁹¹ <https://bit.ly/2UTBgMy>

⁹² <https://bit.ly/39t9LP8>

⁹³ <https://bit.ly/2ylk3nv>

⁹⁴ <https://bit.ly/3bvhnSq>

Graficul nr. 23. Gradul de realizare a Planului de acțiuni al MAI privind prevenirea și combaterea corupției în cadrul IGP, conform Raportului de progres realizat de IGP

Printre principalele realizări din anul 2019, reflectate, inclusiv, în Raportul de progres, enumerăm următoarele:

- ✓ lansarea și desfășurarea a două campanii de informare și sensibilizare⁹⁵;
- ✓ elaborarea Raportului privind rezultatele autoevaluării riscurilor de corupție în cadrul Direcției resurse umane a IGP;
- ✓ elaborarea și publicarea Raportului privind rezultatele evaluării riscurilor de corupție desfășurate în cadrul Inspectoratului Național de Investigații și în organele de investigații teritoriale⁹⁶;
- ✓ elaborarea Raportului de cercetare privind interpretarea rezultatelor operării Chestionarului anonim de evaluare a percepției corupției în domeniile de activitate a Poliției;
- ✓ desfășurarea sesiunilor și a cursurilor de instruire în domeniul prevenirii fenomenelor de corupție, inclusiv în cadrul a 38 de subdiviziuni teritoriale;
- ✓ formarea a patru formatori în domeniul pregătirii personalului privind etica și integritatea profesională;
- ✓ aprobarea procedurii operaționale standard privind avertizările de integritate și desemnarea subdiviziunii responsabile de evidența cazurilor de dezvăluire a practicilor ilegale interne și a avertizărilor de integritate;
- ✓ aprobarea Metodologiei de evaluare a riscurilor de corupție în cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Cu referire la indicatorul de performanță *Instruirea inițială și continuă privind etica și măsurile anticorupție realizată de CIPAL pentru un minim de 250 de participanți*, menționăm că, potrivit Ordinului MAI nr. 308 din 23 mai 2019, CIPAL a organizat cinci cursuri de instruire în domeniul integrității, la care au participat 120 de angajați din cadrul Poliției, atât cu funcție de execuție, cât și de conducere. Au fost desfășurate cursuri de cinci zile (în total 150 de ore), în cadrul cărora au fost abordate tematici privind integritatea și măsurile de asigurare a acesteia, testarea integrității profesionale și avertizorii de integritate, manifestările de corupție, influența necorespunzătoare, codul de etică, deontologia și disciplina de serviciu. Potrivit raportului depus de SPIA în privința executării Ordinului MAI nr. 308 din 23 mai 2019, în cadrul cursurilor de instruire organizate, angajații au menționat riscurile care favorizează comiterea infracțiunilor

⁹⁵ A se vedea p. 59-60.

⁹⁶ <https://bit.ly/3apcydj>

de corupție și anume salariul mic ce nu le permite să-și întrețină familia și efectuarea cheltuielilor suplimentare la locul de muncă, pentru asigurarea desfășurării activităților de serviciu, precum și pentru alimentare, deplasare și alte acțiuni/activități impuse.

Totodată, conform Raportului de progres pentru implementarea Planului de acțiuni al MAI privind prevenirea și combaterea corupției în cadrul IGP, în mod suplimentar în anul 2019 au fost organizate patru cursuri de instruire în perioada septembrie–octombrie. Astfel, pe parcursul anului 2019, au beneficiat de instruire 248 de angajați din cadrul subdiviziunilor IGP, efectiv cu funcții de execuție și conducere, cursul fiind încheiat cu evaluarea participanților și acordarea certificatelor.

În plus, în cadrul cursului de formare profesională inițială, 56 subofițeri au participat la cursul de instruire în domeniul eticii și integrității Poliției, astfel numărul total de persoane instruite fiind de **304 angajați**.

*Astfel, Asociația Promo-LEX constată că criteriile de performanță stabilite sunt **atinse**, indicatorul de performanță privind instruirile în domeniul eticii și al măsurilor anticorupție este în mare parte atins, fiind instruite cu două persoane mai puțin decât cifra stabilită de Matricea de politici, iar Planul de acțiuni privind prevenirea și combaterea corupției este realizat conform indicatorilor stabiliți.*

Cu referire la numărul cazurilor de corupție, menționăm că, potrivit Raportului de activitate al CNA⁹⁷, pe parcursul anului 2019, cele mai frecvente cazuri de corupție au fost constatate în Ministerul Afacerilor Interne (56 de cazuri), pentru săvârșirea infracțiunilor de corupție și conexe corupției, Centrul identificând și cercetând penal 45 de inspectori de poliție. Pentru comparație, în 2018 CNA a constatat 54 de cazuri pentru săvârșirea infracțiunilor de corupție și conexe corupției în Ministerul Afacerilor Interne, fiind cercetați 29 de inspectori de poliție. Constatăm astfel că în anul 2019 atât numărul cazurilor de corupție investigate, cât și numărul inspectorilor de poliție cercetați a crescut.

Totuși, potrivit Raportului analitic periodic anual privind abaterile calificate penal comise de către angajații poliției pe teritoriul Republicii Moldova în perioada 2016- 2019⁹⁸, ponderea de intentare a cauzelor penale (art. 324, 326, 327, 328, 329, 330, 332 Cod Penal) este într-o continuă descreștere, astfel atestându-se în anul 2019 față de 2018: (61/78) descreștere cu -17 cazuri. Cel mai des în asemenea fapte au fost implicați angajați ai INP, DP Chișinău, INI, IP Centru, IP Botanica, iar angajații implicați dețin cel mai des funcții de ofițer de patrulare, ofițer de investigații și ofițer de sector.

Cu referire la indicatorul stabilit pentru anul 2020, conform răspunsului IGP nr. 34/57-844 din 26 martie 2020 la solicitarea de informații adresată de Promo-LEX, la situația din 31 decembrie 2019, cel mai mic salariu constituie **3.390,00 de lei** și este pentru funcția de execuție de subofițer în subdiviziunile subordonate autorităților administrative. Conform Biroului Național de Statistică al Republicii Moldova, valoarea minimului de existență în **semestrul I 2019** pentru o persoană la nivel de țară reprezintă 2.028,3 lei⁹⁹. Astfel, cuantumul celui mai mic salariu de bază în 2019 în cadrul Inspectoratului General al Poliției corespunde în proporție de 167% coșului minim de consum stabilit de Biroul Național de Statistică. Menționăm că, raportate la media europeană, salariile angajaților Poliției din Republica Moldova sunt încă foarte mici¹⁰⁰.

În concluzie, Asociația Promo-LEX apreciază eforturile instituțiilor implementatoare pentru atingerea indicatorilor stabiliți de Matricea de politici, dar și eforturile depuse de către Serviciul

⁹⁷ <https://bit.ly/2UR0KtX>

⁹⁸Raportului analitic periodic anual privind abaterile calificate penal comise de către angajații poliției pe teritoriul Republicii Moldova în perioada 2016- 2019, vedeți: <https://bit.ly/3b9Q8Uw>

⁹⁹ <https://bit.ly/33VhVOY>

¹⁰⁰ <https://bit.ly/39Tu7RD>

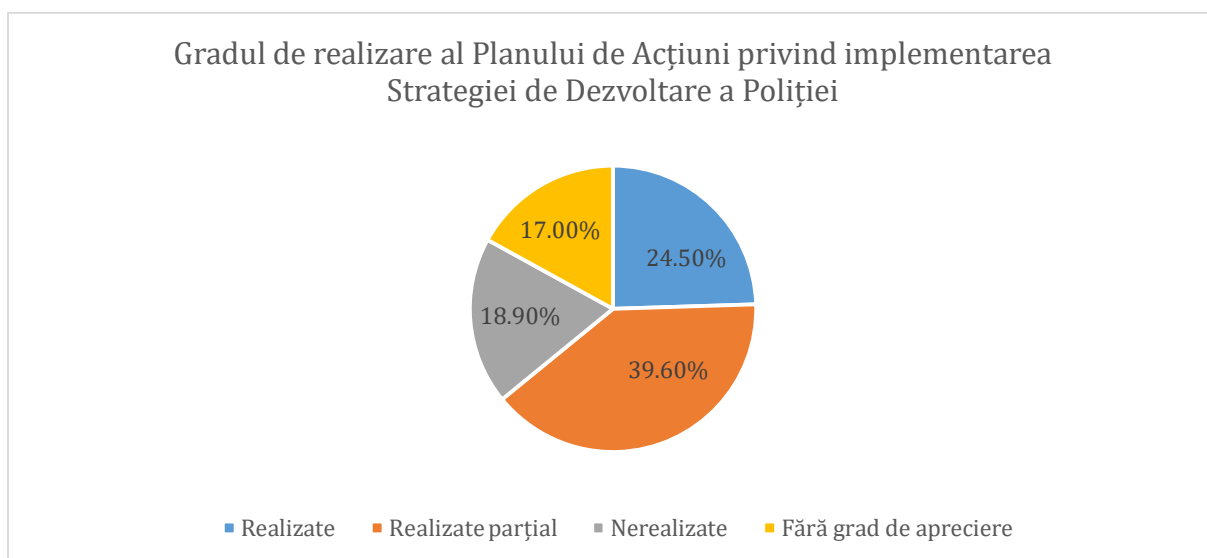
Protecție Internă și Anticorupție al MAI și de organele competente ce efectuează investigarea actelor de corupție, în vederea combaterii comportamentului corupt în cadrul forțelor de poliție. Totuși, recomandăm atât Guvernului, cât și Ministerului Afacerilor Interne întreprinderea acțiunilor necesare în vederea măririi cuantumului salarial al angajaților Poliției, nu doar în raport cu coșul minim de consum, dar și în raport cu salariul mediu pe economie, or, instruirea angajaților și sancționarea acestora nu sunt măsuri suficiente pentru combaterea corupției în forțele polițienești.

CONCLUZII GENERALE

Din totalul activităților planificate, până în anul 2019 inclusiv trebuiau să fie realizate 53 de subacțiuni (63%). Dintre acestea, Asociația Promo-LEX a calificat gradul de realizare după cum urmează:

- ✓ **13 subacțiuni – realizate (24,5%);**
- ✓ **21 subacțiuni – realizate parțial (39,6%);**
- ✓ **10 subacțiuni – nerealizate (18,9,%);**
- ✓ **nouă subacțiuni (17%) sunt formulate într-o manieră generalizatoare, iar indicatorii nu sunt măsurabili. În privința acestora **Asociația Promo-LEX nu s-a putut pronunța asupra gradului de realizare.****

Graficul nr. 24. Gradul de realizare a Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei de Dezvoltare a Poliției, 2016–2020

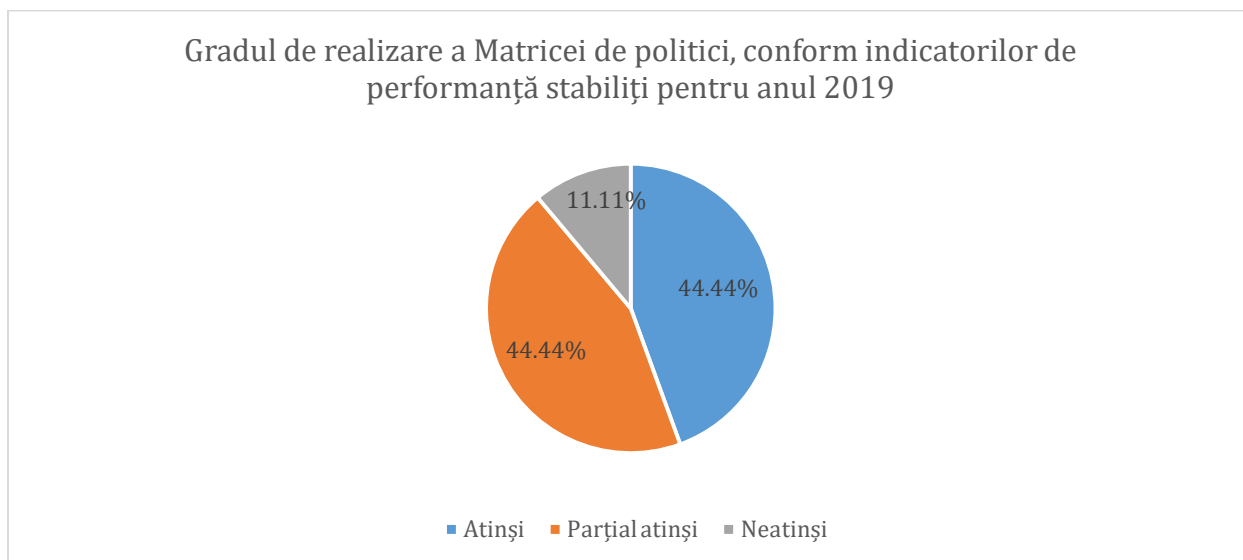
Asociația Promo-LEX concluzionează că din opt subacțiuni al căror termen de realizare era anul 2019, două au fost calificate drept realizate parțial, o subacțiune a fost calificată drept nerealizată, iar în privința a cinci subacțiuni Promo-LEX nu s-a putut pronunța asupra gradului de realizare (patru dintre ele vizează achiziționarea echipamentului).

Totodată, cel puțin patru subacțiuni prezintă risc considerabil de neatingere, trei fiind legate de dezvoltarea unor sisteme informaționale, iar una de desfășurarea achizițiilor publice.

Din totalul criteriilor de performanță stabilite pentru anul 2019 în cadrul Matricei de politici, pentru nouă acțiuni Asociația Promo-LEX a calificat:

- ✓ **indicatorii unei acțiuni – neatinși (11,1%);**
- ✓ **indicatorii a patru acțiuni – atinși (44,4%);**
- ✓ **indicatorii a patru acțiuni – parțial atinși (44,4%).**

Graficul nr. 25. Gradul de realizare a acțiunilor din Matricea de politici, conform indicatorilor stabiliți în anul 2019

Totodată, cel puțin în cazul a două acțiuni există un risc considerabil de neatingere a indicatorilor stabiliți pentru anul 2020, legate de realizarea raportului de 40% ofițeri/60% subofițeri și de operaționalizarea Centrului Integrat de Pregătire pentru Aplicarea Legii.

RECOMANDĂRI

Parlamentului Republicii Moldova

1. Modificarea Legii nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, privind organizarea și funcționarea direcțiilor de poliție Nord, Centru și Sud.
2. Majorarea cuantumului salarial al angajaților Poliției.

Guvernului Republicii Moldova

3. Anularea moratorului privind încadrarea personalului din sectorul bugetar în funcțiile vacante înregistrate în Inspectoratul General al Poliției.
4. Majorarea cuantumului salarial al angajaților Poliției.

Ministerului Afacerilor Interne

5. Desfășurarea acțiunilor necesare în vederea regionalizării Poliției.
6. Inițierea lucrărilor de construcție a Centrului Integrat de Pregătire pentru Aplicarea Legii, sau identificarea soluțiilor optime, agreate cu partenerii de dezvoltare, pentru modificarea sau revizuirea modului de implementare a obiectivului A.1.3
7. Elaborarea și aprobarea documentelor strategice pentru dezvoltarea Poliției în perioada următoare, cu includerea doar a acțiunilor și a activităților realizabile în termenul preconizat, cu rezultate scontate, indicatori măsurabili și termene de executare concrete.
8. Întreprinderea acțiunilor necesare în vederea consolidării capacităților Poliției de participare la misiunile internaționale și la operațiunile Uniunii Europene de gestionare a situațiilor de criză.
9. Identificarea soluțiilor optime în vederea inversării piramidei posturilor și completării funcțiilor vacante în cadrul Inspectoratului General al Poliției.

Inspectoratului General al Poliției

10. Desfășurarea, în comun cu MAI, a acțiunilor necesare în vederea regionalizării Poliției.
11. Desconcentrarea activităților de menținere și asigurare a ordinii publice la nivelul subdiviziunilor teritoriale ale Poliției, prin punerea la dispoziția subdiviziunilor teritoriale ale Poliției a competențelor și efectivelor necesare gestionării situației la nivel local.
12. Uniformizarea structurilor și statutului unităților de investigații regionale.
13. Inițierea, organizarea și desfășurarea achizițiilor publice în sistem regionalizat.
14. Examinarea posibilității de reorganizare a dispeceratelor zonale, în mod special a dispeceratelor Nord și Sud, prin excluderea acestora din subordinea inspectoratelor de poliție Bălți și Sud.
15. Suplimentarea numărului echipelor de reacționare la apelurile de urgență ale cetățenilor conform necesităților inspectoratelor de poliție.
16. Desfășurarea campaniilor de prevenire a infracționalității, de lungă durată, independente de cele organizate împreună cu societatea civilă.
17. Elaborarea planului de acțiuni privind comunicarea externă a Poliției.
18. Supravegherea respectării procedurilor de recrutare, îndeosebi a principiului publicității anunțurilor de angajare, de către subdiviziunile teritoriale și specializate ale Poliției.
19. Evitarea raportării aceleiași informații în cadrul diferitor activități.
20. Identificarea soluțiilor optime în vederea inversării piramidei posturilor și completării funcțiilor vacante în cadrul Inspectoratului General al Poliției.

LISTA DE ABREVIERI

ADM – arme de distrugere în masă
AFP – Asociația Femeilor din Poliție
APC – activitatea polițienească comunitară
BPDS „Fulger” – Brigada de poliție cu destinație specială „Fulger”
BMA – Biroul Migrație și Azil
CAI – Centrul de analiză a informațiilor
CCPI – Centrul Cooperare Polițienească Internațională
CIPAL – Centrul Integrat de Pregătire pentru Aplicarea Legii
CNA – Centrul Național Anticorupție
CPP – Codul de procedură penală
CpPT – Consiliul pentru Prevenirea Torturii
CTCEJ – Centrul Tehnico-Criminalistic și Expertize Judiciare
DGSP – Direcția generală securitate publică
DGUP – Direcția generală urmărire penală
DRIAE – Direcția relații internaționale și asistență externă
DRU – Direcția resurse umane
DTC – Departamentul Trupelor de Carabinieri
HG – Hotărâre de Guvern
IDOM – Institutul pentru Drepturile Omului din Moldova
IDP – Izolator de Detenție Provizorie
IGC – Inspectoratul General de Carabinieri
IGP – Inspectoratul General al Poliției
ILP – Intelligence-Led Policing
INI – Inspectoratul Național de Investigații
INP – Inspectoratul Național de Patrulare
INSP – Inspectoratul Național de Securitate Publică
IP – Inspectorat de Poliție
LAN – rețea locală de calculatoare
MA – Ministerul Apărării
MAI – Ministerul Afacerilor Interne
MNPT – Mecanismul Național de Prevenire a Torturii
PDS – Programul de dezvoltare strategică a Poliției
SDP – Strategia de Dezvoltare a Poliției
SASCR – Sistem automatizat de supraveghere a circulației rutiere
SIA RICC – Sistemul informațional automatizat „Registrul informației criminalistice și criminologice”
SIA RSA – Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al armelor”
SIGAU – Sistemul integrat de gestionare a apelurilor de urgență
SMISU – Sistemul informațional de management al situațiilor de urgență
SP – sector de poliție
SPCSB – Serviciul prevenirea și combaterea spălării banilor
SPDCP – Serviciul protecția datelor cu caracter personal
SPIA – Serviciul Protecție Internă și Anticorupție al MAI
STI – Serviciul tehnologii informaționale

ANEXE

Anexa nr. 1. Date statistice privind angajarea în inspectoratele de poliție

Tipul de angajare	Angajare din sursă internă				Angajare din sursă externă			
Sursa	Solicitare de informații		Observarea paginii politia.md		Solicitare de informații		Observarea paginii politia.md	
Inspectorat de Poliție	Numărul anunțurilor publicate	Numărul funcțiilor pentru anunțurile publicate	Numărul anunțurilor publicate	Numărul funcțiilor pentru anunțurile publicate	Numărul concursurilor organizate	Numărul funcțiilor pentru concursurile organizate	Numărul concursurilor organizate	Numărul funcțiilor pentru concursurile organizate
IP Anenii Noi	3	3	28	13	20	20	21	16
IP Bălți	63	54	56	47	13	24	26	19
IP Basarabeasca	4	4	10	10	2	2	1	1
IP Bender	11	-	42	15	7	-	5	5
IP Botanica (Chișinău)	6	7	291	58	2	2	12	7
IP Briceni*	0	0	-	-	0	0	-	-
IP Buiucani (Chișinău)	1	2	432	60	6	7	29	11
IP Cahul	61	28	53	38	13	11	38	24
IP Călărași	8	-	79	79	8	-	15	15
IP Cantemir	50	50	46	38	12	12	20	18
IP Căușeni	23	22	102	24	14	22	14	8
IP Ceadâr-Lunga	26	12	26	15	6	9	60	26
IP Centru (Chișinău)	1	1	0	0	8	9	16	9
IP Cimișlia*	9	13	19	14	3	6	1	1
IP Ciocana (Chișinău)	-	-	112	33	2	2	4	4
IP Comrat	33	19	33	13	3	31	22	10
IP Criuleni	-	-	27	27	9	19	36	36

Tipul de angajare	Angajare din sursă internă				Angajare din sursă externă			
Sursa	Solicitare de informații		Observarea paginii politia.md		Solicitare de informații		Observarea paginii politia.md	
Inspectorat de Poliție	Numărul anunțurilor publicate	Numărul funcțiilor pentru anunțurile publicate	Numărul anunțurilor publicate	Numărul funcțiilor pentru anunțurile publicate	Numărul concursurilor organizate	Numărul funcțiilor pentru concursurile organizate	Numărul concursurilor organizate	Numărul funcțiilor pentru concursurile organizate
IP Dondușeni*	2	2	8	8	5	5	8	7
IP Drochia*	0	0	13	10	5	12	13	-
IP Dubăsari	30	30	21	21	4	6	7	7
IP Edineț	2	2	20	16	1	1	32	10
IP Fălești	9	9	31	22	10	12	13	10
IP Florești	29	29	26	24	7	7	5	9
IP Glodeni*	14	11	24	17	5	10	47	20
IP Hâncești**	-	-	23	23	-	-	25	25
IP Ialoveni**	-	-	30	30	-	-	25	25
IP Leova	14	14	19	16	8	8	12	9
IP Nisporeni	18	24	52	52	3	10	5	5
IP Ocnița*	10	10	13	16	10	10	23	8
IP Orhei	5	5	1	1	12	12	2	2
IP Rezina	33	23	13	12	7	14	2	2
IP Râșcani*	0	0	22	21	6	6	22	15
IP Râșcani (Chișinău)	0	0	358	65	4	4	11	7
IP Sângerei	17	17	10	10	13	13	1	1
IP Șoldănești	30	8	16	10	4	4	10	6
IP Soroca**	-	-	33	25	-	-	34	10
IP Ștefan Vodă	12	-	27	17	9	-	10	7
IP Strășeni*	-	-	115	115	6	6	45	45

Tipul de angajare	Angajare din sursă internă				Angajare din sursă externă			
Sursa	Solicitare de informații		Observarea paginii politia.md		Solicitare de informații		Observarea paginii politia.md	
Inspectorat de Poliție	Numărul anunțurilor publicate	Numărul funcțiilor pentru anunțurile publicate	Numărul anunțurilor publicate	Numărul funcțiilor pentru anunțurile publicate	Numărul concursurilor organizate	Numărul funcțiilor pentru concursurile organizate	Numărul concursurilor organizate	Numărul funcțiilor pentru concursurile organizate
IP Taraclia	25	25	8	6	37	37	-	-
IP Telenеști	24	24	9	8	10	13	13	12
IP Ungheni	18	18	-	-	5	5	-	-
IP Vulcănești	24	10	24	11	6	68	9	6

*Cifrele din sursa *solicitare de informație* reflectă doar primul semestru al anului 2019.

** Nu a fost furnizat niciun răspuns la solicitările de informații.

Anexa nr. 2 Monitorizarea paginilor Facebook

Nr. ord.	Subdiviziunea de poliție	Tipul paginii	Numărul aprecieri lor pe pagină	Numărul prietenilor în profil	Denumirea paginii	Link	Data creării paginii	Prezența informațiilor generale despre subdiviziune	Prezența datelor de contact	Activitate în 2019
1.	Direcția mun. Chișinău	Publică	8352		Direcția de Poliție a mun. Chișinău	https://www.facebook.com/politiacapitalei.md/	05/09/2016	da	da	da
2.	IP Anenii Noi	Privată		2205	IP Anenii Noi	https://www.facebook.com/ipanenii noi	11/07/2014	nu	nu	da
3.	IP Anenii Noi	Publică	128		Inspectoratul de poliție Anenii Noi	https://www.facebook.com/Inspectoratul-de-poliție-Anenii-Noi-112118936808674/	12/08/2019	da	da	da
4.	IP Bălți	Privată		4996	IP Balti	https://www.facebook.com/IPBalti	24/05/2015	da	da	da
5.	IP Basarabeasca	Privată		729	Inspectoratul de poliție Basarabeasca	https://www.facebook.com/ip.basarabeasca/timeline?l=1665965384%3A100012953745994%3A1574196230	04/08/2016	nu	nu	da
6.	IP Bender	Privată		1217	IP Bender	https://www.facebook.com/profile.php?id=100012483677492&ref=br_rs	01/02/2016	nu	nu	da
7.	IP Botanica (Chișinău)	Publică	1401		Inspectoratul de Poliție Botanica	https://www.facebook.com/politiabotanica/	27/06/2016	da	da	da
8.	IP Briceni	Privată		986	IP Briceni	https://www.facebook.com/profile.php?id=100008126988363&l=100002024254662%3A100008126988363%3A1581334209&sk=about	28/10/2014	nu	nu	da
9.	IP Buiucani (Chișinău)	Publică	2260		Inspectoratul de Poliție Buiucani al DP mun. Chișinău	https://www.facebook.com/IPBuiucani/	21/05/2016	da	da	da
10.	IP Cahul	Privată		neafișat	IP Cahul	https://www.facebook.com/ip.cahul	05/01/2016	nu	nu	da
11.	IP Călărași	Publică	777		IP Călărași	https://www.facebook.com/CalarasiIP/	17/01/2018	da	da	da
12.	IP Cantemir	Privată		1349	IP Cantemir	https://www.facebook.com/profile.php?id=100006443568859	11/07/2014	da	nu	da
13.	IP Căușeni	Publică	1331		Inspectoratul de Poliție Căușeni al IGP	https://www.facebook.com/politiacauseni/	28/10/2014	da	da	da

14.	IP Ceadâr-Lunga	Privată		415	Ип Чадыр Лунга	https://www.facebook.com/profile.php?id=100041313823573&lst=1665965384%3A100041313823573%3A1580458683&sk=timeline	10/09/2019	nu	nu	da
15.	IP Centru (Chişinău)	Nu are pagină Facebook								
16.	IP Cimişlia	Publică	1023		Inspectoratul de Poliţie Cimişlia	https://www.facebook.com/Inspectoratul-de-Poli%C8%9Bie-Cimi%C8%99lia-502239336635053/	09/04/2016	da	da	da
17.	IP Ciocana (Chişinău)	Publică	1182		Inspectoratul de Poliţie Ciocana al Direcţiei de Poliţie a mun. Chişinău	https://www.facebook.com/IPCiocana/	28/11/2015	nu	nu	da
18.	IP Comrat	Privată		761	IP Comrat	https://www.facebook.com/ip.comrat.7	25/07/2016	nu	nu	da
19.	DP UTAG	Publică	460		Управление Полиции АТО Гагаузия	https://www.facebook.com/upatogagauzia/	27/02/2017	da	da	da
20.	IP Criuleni	Privată		2069	IP Criuleni	https://www.facebook.com/ipcriuleni.criuleni?fref=search&tn=%2Cd%2CP-R&eid=ARC3M2Lwa_BMGHl4It4yGwPz8vVOiiOZk6UNYypBI2apoV-P6sY6i4QseAWk7j2KjllzX_RJIIQslwMm	02/04/2013	nu	nu	da
21.	IP Donduşeni	Publică	787		Inspectoratul de Poliţie Donduşeni	https://www.facebook.com/Inspectoratul-de-Poli%C5%A3ie-Dondu%C5%9Feni-482726801911817/	21/04/2016	nu	nu	da
22.	IP Drochia	Privată		92	SG IP Drochia Igp	https://www.facebook.com/ip.drochia.3	05/06/2019	nu	nu	nu
23.	IP Drochia	Privată		1050	IP Drochia	https://www.facebook.com/ip.drochia	27/10/2014	nu	nu	da
24.	IP Dubăsari	Privată		2753	IP Dubăsari	https://www.facebook.com/profile.php?id=10009277546784	31/03/2015	nu	nu	da
25.	IP Edineţ	Privată		1051	IP Edinet	https://www.facebook.com/profile.php?id=10007459425647	20/07/2014	nu	nu	nu
26.	IP Edineţ	Privată		929	IP Edinet IP Edinet	https://www.facebook.com/ipedinet.ipedinet/timeline?lst=100002024254662%3A100042483864105%3A1581420513	17/12/2018	nu	nu	da

27.	IP Făleşti	Privată		168	IP Făleşti	https://www.facebook.com/ip.falesti.3?ref=search&_tn_=%2Cd%2CP-R&eid=ARQ3RfjWXXWeDSP34HFNpizjW7K0fPkv6GwgNtdOIncPgr4RrBiB6QUgx0aSUDuL2SECabyFhc-opbY	21/08/2019	nu	nu	da
28.	IP Floreşti	Privată		1229	IP Floresti	https://www.facebook.com/ip.floresti	10/08/2016	da	nu	da
29.	IP Floreşti	Publică	493		Inspectoratul de Poliție Floreşti	https://www.facebook.com/Inspectoratul-de-Poli%C8%9Bie-Flore%C8%99ti-1105045749521156/	08/04/2015	da	nu	nu
30.	IP Glodeni	Publică	645		Inspectoratul de Poliție Glodeni	https://www.facebook.com/PolitiaGlodeni/	22/03/2017	da	da	da
31.	IP Hânceşti	Publică	1513		Inspectoratul de Politie Hincesti	https://www.facebook.com/IPHINCESTI/	05/09/2016	da	da	da
32.	IP Ialoveni	Publică	870		Inspectoratul de poliție Ialoveni	https://www.facebook.com/politiaialoveni/	25/04/2018	da	da	da
33.	IP Leova	Privată		407	IP Leova	https://www.facebook.com/ip.leova.14?ref=br_rs	04/09/2019	da	nu	da
34.	IP Nisporeni	Privată		4993	IP Nisporeni	https://www.facebook.com/profile.php?id=100007518213205	18/12/2014	nu	nu	da
35.	IP Nisporeni	Publică	2750		Inspectoratul de Poliție Nisporeni	https://www.facebook.com/ip.nisporeni/	28/10/2014	da	da	da
36.	IP Ocnița	Privată		2622	IP Ocnița	https://www.facebook.com/profile.php?id=100008296129415	16/05/2014	nu	nu	nu
37.	IP Ocnița	Publică	705		Inspectoratul de Poliție Ocnița	https://www.facebook.com/Inspectoratul-de-Poli%C8%9Bie-Ocni%C8%9Ba-1653315154985426/	05/09/2016	da	da	da
38.	IP Orhei	Publică	1297		Inspectoratul de poliție Orhei	https://www.facebook.com/orheip/	05/09/2016	da	da	da
39.	IP Rezina	Publică	1439		Inspectoratul de Poliție Rezina	https://www.facebook.com/Inspectoratul-De-Poli%C5%A3ie-Rezina-1954366088222194/	13/10/2017	da	da	da
40.	IP Râșcani	Privată		227	Serviciul Armament IP Rîșcani	https://www.facebook.com/serviciul.armamentriscani	29/05/2016	nu	nu	nu
41.	IP Râșcani	Privată		1146	IP Rîșcani	https://www.facebook.com/rusu.al.7	29/04/2016	nu	nu	da

42.	IP Râșcani (Chișinău)	Publică	1348		Inspectoratul de Poliție sect. Râșcani al DP a mun. Chișinău	https://www.facebook.com/politiariscanimunicipiu/	10/11/2016	da	da	nu
43.	IP Sângerei	Privată		1165	IP Sîngerei	https://www.facebook.com/profile.php?id=10004664297969	08/07/2014	da	da	da
44.	IP Sângerei	Publică	215		Inspectoratul de Poliție Sîngerei	https://www.facebook.com/Inspectoratul-de-Poli%C8%9Bie-S%C3%AEngerei-502091276582316/	01/08/2016	da	da	nu
45.	IP Șoldănești	Publică	1168		Inspectoratul de poliție Șoldănești	https://www.facebook.com/Inspectoratul-de-poli%C8%9Bie-%C8%98old%C4%83ne%C8%99ti-806711419424829/	04/06/2015	da	da	da
46.	IP Soroca	Publică	1312		Inspectoratul de Poliție Soroca	https://www.facebook.com/Inspectoratul-de-Poli%C5%A3ie-Soroca-716342598455654/	29/09/2014	da	da	da
47.	IP Ștefan Vodă	Publică	812		Inspectoratul de Poliție Ștefan-Vodă	https://www.facebook.com/politiaStefanVoda/	28/04/2016	da	nu	da
48.	IP Strășeni	Publică	1621		Inspectoratul de Poliție Strășeni	https://www.facebook.com/Inspectoratul-de-Poli%C5%A3ie-Str%C4%83%C5%9Feni-766879853364262/?ref=br_rs	25/05/2014	da	da	da
49.	IP Taraclia	Privată		653	IP Taraclia	https://www.facebook.com/ip.taraclia/timeline?l=1665965384%3A100012948400400%3A1574205670	05/09/2016	nu	nu	da
50.	IP Telenești	Privată		1107	IP Telenești	https://www.facebook.com/ip.telenesti.1/timeline?l=100044784012611%3A100012357406889%3A1581614256	10/06/2016	nu	nu	da
51.	IP Ungheni	Publică	1633		Inspectoratul de Poliție Ungheni	https://www.facebook.com/Inspectoratul-de-Poli%C8%9Bie-Ungheni-832290130177424/	19/03/2015	da	da	da
52.	IP Vulcănești	Publică	277		IP Vulcănești	https://www.facebook.com/daigagauzia/	23/12/2017	da	nu	nu
53.	IP Vulcănești	Privată		1573	IP Vulcănești	https://www.facebook.com/ip.vulcanesti	18/06/2016	da	da	da

Anexa nr. 3 (1.4.8) Dotarea inspectoratelor de poliție și a sectoarelor de poliție din subordine

Subdiviziunea	Poziția subdiviziunilor teritoriale ale IGP ¹⁰¹		Poziția aparatului central al IGP
	Ponderea dotării cu echipament special	Ponderea dotării cu uniforme	Ponderea dotării angajaților IP ¹⁰²
IP Bălți	60%	Total: 80% (30% femei, 50% bărbați)	93%
IP Fălești	100%	100%	100%
IP Nisporeni	-	Angajații au fost echipați cu costume de patrulare, chipiuri, scurte cu glugă, bocanci	100%
IP Telenești		35%	100%
IP Ungheni	-	Au fost dotați cu 58 de uniforme de serviciu.	93%
IP Edineț	Efectivul Serviciului interacțiune comunitară al Secției securitate publică în întregime a fost dotat cu mape pentru lucru și centuri multifuncționale.	În limita stocurilor disponibile, anual efectivul este asigurat cu uniforme de serviciu (costume de patrulare primăvară-vară-toamnă și parțial uniformă de iarnă, la fel parțial încălțăminte, numai bocanci de toamnă și iarnă). Din 2014 până în prezent, efectivul nu a fost dotat cu uniformă de birou, încălțăminte de primăvară-vară etc.	95%
IP Basarabeasca	Efectivul IP Basarabeasca este asigurat cu echipament special și uniformă de serviciu, în primul rând sunt asigurate sectoarele de poliție și angajații Secției securitate publică.		98%
IP Florești	-	Au fost dotați 40 de angajați cu uniforme de serviciu.	98%
IP Leova	14%	Se atestă cazuri în care uniforma de serviciu repartizată este de o mărime mai mică sau mai mare, incompatibilă cu mărimea reală a angajaților.	98%
IP Bender	Angajații IP Bender sunt dotați egal cu mijloace speciale și uniformă de serviciu fără deosebire de sex.		98%
IP Cahul	Toți angajații din cadrul entității sunt dotați cu echipament (uniforme de serviciu) pentru toate anotimpurile.		98%
IP Călărași	Cu centuri multifuncționale este dotată în proporție de 100% toată Secția ordine publică.	70% din efectiv deține uniforma în mod complet.	98%
IP Cantemir	-	Atât bărbații, cât și femeile au fost dotați în anul 2019 cu uniformă, însă nu complet.	98%
IP Dubăsari	-	În 2019 au fost eliberate 34 de uniforme polițienești.	95%
IP Taraclia	IP necesita dotări atât cu echipament special, cât și cu uniforme, termenul de utilizare a uniforme a expirat.		74%
IP Rezina	-	75%	85%
IP Vulcănești	80%		97%
IP Șoldănești	Echiparea a avut loc parțial în primăvara și toamna anului 2019.		98%
IP Ștefan Vodă	-	Toți angajații la ora actuală sunt asigurați parțial cu uniformă de	95%

¹⁰¹ În baza răspunsurilor la solicitările de informații adresate inspectoratelor de poliție.

¹⁰² În baza datelor colectate din documente oficiale: contracte, alte documente de evidență contabilă.

		serviciu , și anume uniformă pentru sezonul rece (scurte, încălțăminte). Este dotat în special Serviciul de securitate publică.	
--	--	---	--

Anexa nr. 4 (A.1.2). Ponderea femeilor în subdiviziunile specializate și teritoriale ale IGP

Subdiviziunea IGP	Femei	Bărbați	Total	Ponderea femeilor, %
BPDS „Fulger”	12	352	364	3.297
IP Dubăsari	10	152	162	6.173
IP Edineț	9	133	142	6.338
IP Florești	10	118	128	7.813
INP	100	919	1019	9.814
IP Bender	16	146	162	9.876
IP Glodeni	8	65	73	10.959
Direcția chinologică a IGP	1	8	9	11.111
IP Cimișlia	9	66	75	12.000
IP Rezina	11	79	90	12.222
IP Ungheni	20	143	163	12.269
IP Râșcani	12	82	94	12.765
IP Ștefan Vodă	14	94	108	12.963
IP Șoldănești	11	72	83	13.253
INI	51	329	380	13.421
IP Telenești	12	71	83	14.458
IP Drochia	18	102	120	15.000
IP Briceni	17	96	113	15.044
IP Hâncești	21	114	135	15.556
IP Soroca	24	128	152	15.789
IP Bălți	39	208	247	15.789
IP Leova	13	67	80	16.250
IP Căușeni	22	111	133	16.541
DP mun. Chișinău	78	393	471	16.561
IP Dondușeni	15	73	88	17.045
IP Criuleni	20	93	113	17.699
IP Anenii Noi	19	85	104	18.269
IP Sângerei	19	82	101	18.811
IP Taraclia	15	63	78	19.231
IP Fălești	20	83	103	19.417
IP Nisporeni	17	70	87	19.540
IP Basarabeasca	11	44	55	20.000
IP Ocnîța	18	65	83	21.687
IP Râșcani	35	121	156	22.436
IP Cantemir	23	75	98	23.469
DP UTA Găgăuzia	58	199	257	22.568
DGSP	8	25	33	24.242
IP Ciocana	38	113	151	25.166
Direcția interacțiune justiție	23	64	87	26.437
IP Botanica	40	108	148	27.027
IP Călărași	22	59	81	27.160

IP Ialoveni	24	63	87	27.586
IP Strășeni	31	81	112	27.679
IP Orhei	39	101	140	27.857
IP Centru	40	100	140	28.571
IP Cahul	48	108	156	30.769
IP Buiucani	46	100	146	31.507
DGUP	11	22	33	33.333
CTCEJ	52	80	132	39.394
DCPI	14	13	27	51.852

Anexa nr. 5**Autospecialele observate de către monitorii Promo-LEX**

Nr. ord.	Unitatea de poliție	Marca mijlocului de transport	Anul fabricării	Anul recepționării	Numărul maxim de deținuți ce pot fi transportați cu autospeciala
1.	IP Edineț	Ford, Transit	2017	2019	12
2.	IP Edineț	Ford, Transit	2017	2019	8
3.	IP Edineț	Ford, Transit	2014	2019	12
4.	IP Florești	Volkswagen T4	2002	2012	6
5.	IP Strășeni	Ford, Transit	2017	2019	12
6.	IP Râșcani	Ford, Transit	2017	2019	8
7.	IP Căușeni	Ford, Transit	2018	2019	10
8.	IP Căușeni	Ford	2017	2018	10
9.	IP Orhei	Ford, Transit	2017	2019	14
10	IP Criuleni	Ford Transit	2017	2018	12
11	IP Bălți	Ford, Transit	2017	2018	10
12	IP Cantemir	Mercedes	Nu se cunoaște	Nu se cunoaște	2
13	IP Sângerei	Ford, Transit	2017	2018	8
14	IP Fălești	Ford, Transit	2017	2019	8
15	IP Cimișlia	Ford	2017	2019	12
16	DP mun. Chișinău	Ford	2017	2018	12
17	DP mun. Chișinău	Ford, Transit	2014	2015	10
18	DP mun. Chișinău	Ford, Transit	2016	2017	10
19	DP mun. Chișinău	Ford, Transit	2016	2017	10
20	DP mun. Chișinău	Ford, Transit	2018	2019	12
21	DP mun. Chișinău	Ford, Transit	2018	2019	12
22	DP mun. Chișinău	Ford	2018	2019	8
23	IP Ceadâr-Lunga	Mercedes	2006	2014	6
24	IP Comrat	Ford	2017	2019	6
25	IP Comrat	Mercedes	Nu se cunoaște	Nu se cunoaște	5
26	IP Anenii Noi	Ford, Transit	2017	2018	10
27	IP Cahul	Ford, Transit	2017	2019	8
28	IP Cahul	Ford, Transit	2017	2018	12

Anexa nr. 6 (Obiectivul 2) A.2.1

Constatările monitorilor Promo-LEX privind corespunderea izolatoarelor de detenție provizorie Normelor minime obligatorii pentru spațiile de detenție din cadrul Poliției, aprobate prin Ordinul IGP nr. 527 din 28.12.2017:

- ✓ toate izolatoarele vizitate sunt amenajate în sediul inspectoratului de poliție, respectiv al direcției de poliție;
- ✓ toate sediile IDP sunt delimitate de sediile administrative ale IP;
- ✓ perimetrul tuturor IDP și locurile de acces în sediul IDP sunt asigurate cu sisteme de supraveghere video;
- ✓ în sediile IDP sunt prevăzute elemente de apărare împotriva incendiilor;
- ✓ sectorul de cazare în toate IDP cuprinde punctul de primire și de efectuare a percheziției corporale, încăperi pentru depozitarea bunurilor, birou de lucru pentru angajații Poliției, camere de deținere/cazare, spații destinate examinării și asigurării asistenței medicale, consultației și efectuării triajului epidemiologic, birou de lucru pentru desfășurarea acțiunilor de urmărire penală, spații pentru asigurarea întrevederii între apărător și bănuit în condiții confidențiale, bloc alimentar (distribuire hrană), spațiu destinat activităților igienico-sanitare și spații pentru desfășurarea activităților în aer liber;
- ✓ sectorul administrativ în toate IDP cuprinde birouri de lucru pentru personalul Poliției ce asigură paza și supravegherea deținuților, spații destinate examinării medicale și încăperi pentru acordarea asistenței juridice;
- ✓ camerele de deținere observate din cadrul tuturor izolatoarelor dispun de cel puțin 4 m² pentru fiecare persoană deținută, în situația cazării în comun, și de cel puțin 7 m², în situația cazării individuale;
- ✓ camerele de deținere observate în cadrul tuturor izolatoarelor au o distanță de cel puțin 2 m între pereții camerei de deținere și cel puțin 2,5 m între podea și tavan;
- ✓ spații pentru deținerea persoanelor cu nevoi speciale sunt prevăzute în șase IDP (Căușeni, Edineț, Chișinău, Cimișlia, Cahul, Râșcani) și nu sunt prevăzute în două IDP (Sângerei, Orhei);
- ✓ spațiile destinate activităților igienico-sanitare observate din cadrul tuturor izolatoarelor sunt separate de restul camerei printr-un perete despărțitor, fiind ventilate corespunzător, astfel încât să prevină umezeala și apariția mușgaiului;
- ✓ spațiile izolatoarelor sunt racordate la sistemele publice de alimentare cu apă potabilă și de canalizare a apelor reziduale;
- ✓ în camerele de cazare observate din cadrul tuturor izolatoarelor, în perioada rece a anului este conectat agentul termic și este asigurat un confort termic, sunt prevăzute sisteme de ventilare a încăperilor, acestea dispun de iluminare naturală (suficientă pentru a putea citi pe timp de zi), dispun de instalații necesare asigurării iluminatului artificial, sunt montate sisteme de comunicare de tip interfon;
- ✓ în camerele de cazare observate în cadrul tuturor izolatoarelor, cu excepția IDP al DP Chișinău, sunt instalate sisteme de radioficare;
- ✓ spațiile destinate examinării și asigurării asistenței medicale, consultației și efectuării triajului epidemiologic din cadrul tuturor izolatoarelor sunt dotate cu baterii de căldură, fereastră cu gratii, masă, scaune, pat pentru examinarea medicală, chiuveță, instalații de alimentare cu apă, canalizare, prize, frigider, seif/dulap cu cheie pentru păstrarea confidențială a rezultatelor examinării medicale a reținuților și a altor date cu caracter personal;
- ✓ spațiile destinate examinării și asigurării asistenței medicale, consultației și efectuării triajului epidemiologic din cadrul tuturor izolatoarelor, cu excepția celor din Chișinău și Căușeni, sunt dotate cu poliță pentru chiuveță, buton de urgență (alarmă), ușă metalică;
- ✓ spațiile pentru examinarea medicală din cadrul tuturor izolatoarelor sunt de dimensiuni suficiente, sunt curate, sunt natural iluminate, asigurate cu confort termic rezonabil și oferă acces convenabil pentru persoanele cu nevoi speciale;

- ✓ spațiile pentru examinarea medicală din cadrul tuturor izolatoarelor, cu excepția IDP Căușeni¹⁰³, includ camere pentru consultații și examinări medicale confidențiale ale medicilor privați sau ale altor specialiști medicali din afara instituției;
- ✓ blocul alimentar din cadrul izolatoarelor vizitate este dotat cu facilitățile necesare pentru încălzirea hranei, pentru păstrarea alimentelor perisabile și imperisabile, păstrarea probelor de hrană, spălarea vaselor, depozitarea veselei, spații frigorifice;
- ✓ în cadrul tuturor izolatoarelor de detenție provizorie este amenajată câte o curte de plimbare, cu excepția IDP al DP Chișinău, unde sunt amenajate trei curți de plimbare. Accesul spre curțile de plimbare se face din interiorul IDP. Curțile sunt parțial acoperite, pentru a permite acordarea dreptului la plimbare zilnică și în condiții meteo nefavorabile. Amenajarea curților permite supravegherea permanentă a persoanelor deținute¹⁰⁴ și pătrunderea luminii naturale și asigură condiții care să nu permită primirea sau transmiterea de către persoanele deținute a unor bunuri sau înscrisuri din exterior;
- ✓ în cadrul tuturor izolatoarelor, cu excepția IDP Cahul, biroul de serviciu al funcționarului Poliției ce realizează paza și supravegherea deținuților este amplasat în afara sectorului de cazare;
- ✓ în cadrul tuturor izolatoarelor, între camera ofițerului de serviciu și IDP sunt asigurate sisteme de legătură și alarmare;
- ✓ toate încăperile destinate realizării activităților de urmărire penală, observate în cadrul izolatoarelor de detenție provizorie, sunt suficient de bine iluminate, încălzite și aerisite. Butoane de panică sunt montate în toate birourile pentru realizarea activităților de urmărire penală în izolatoarele de detenție provizorie, cu excepția IDP al DP mun. Chișinău, unde butoanele de panică sunt montate pe exterior (pe hol);
- ✓ spațiile destinate pentru audiere în cadrul tuturor IDP observate sunt echipate cu sisteme de înregistrare electronică, audio/video, fiind amplasate în așa mod încât să cuprindă toți participanții acțiunii procesuale. Totodată, la întrebarea adresată persoanelor responsabile din cadrul izolatoarelor de detenție provizorie despre locul stocării informațiilor provenite din sistemele de înregistrare electronică, audio/video, majoritatea respondenților (7) au declarat că înregistrările se stochează pe un server în cadrul izolatorului, termenul de păstrare a informației fiind de o lună (2). În același timp, la întrebarea privind frecvența utilizării sistemelor de înregistrare electronică, audio/video, respondenții fie au menționat că nu cunosc (3)/au evitat să răspundă, fie camerele video sunt utilizate mereu, monitorizate 24/24 de gardian sau participanții acțiunilor procesuale sunt supravegheați permanent, pentru a nu fi supuși unui eventual pericol;
- ✓ în încăperile pentru audieri din izolatoarele de detenție provizorie vizitate nu au fost observate elemente ce pot să comporte un risc de intimidare a persoanei interogate.

¹⁰³ Spațiul pentru examinare medicală este constituit dintr-o singură încăpere și nu include o cameră separată pentru consultație medicală a medicilor privați sau a altor specialiști medicali din afara instituției.

¹⁰⁴ Cel puțin în cadrul IDP al IP Cimișlia, IP Sângerei și IP Orhei există supraveghere video a curților de plimbare.

Anexa nr. 7 (Obiectivul 2) A.2.1

Constatările monitorilor Promo-LEX privind corespunderea autospeciilor Normelor minime de dotare și utilare a autospeciilor destinate transportării persoanelor deținute, aflate în custodia Poliției, aprobate prin Ordinul IGP nr. 527 din 28.12.2017:

- ✓ marca a 24 de autospeciale este Ford, a trei autospeciale – Mercedes, una – Volkswagen;
- ✓ unele autospeciale au fost transmise pentru folosință la 5-10 ani de la fabricație (graficul nr. 16):
 - a) o autospecială este produsă în anul 2002, dar transmisă unității de poliție în 2012 (IP Florești);
 - b) o autospecială este produsă în 2006, dar transmisă unității de poliție în 2014 (IP Ceadâr-Lunga);
 - c) două autospeciale sunt produse în anul 2014, însă transmise unităților de poliție în 2015 (DP Chișinău) și, respectiv, 2019 (IP Edineț);
 - d) două autospeciale sunt fabricate în anul 2016 și transmise unității de poliție în 2017 (DP Chișinău);
 - e) șapte autospeciale produse în anul 2017 au fost transmise unităților de poliție în anul 2018, iar nouă autospeciale în anul 2019;
 - f) patru autospeciale produse în anul 2018 au fost transmise unităților de poliție în anul 2019;
- ✓ toate mijloacele de transport observate sunt prevăzute cu minimum două compartimente: compartimentul pentru șofer și compartimentul pentru persoanele deținute, compartimentul șoferului fiind complet separat de compartimentul destinat persoanelor deținute printr-un perete etanș, care asigură un nivel ridicat de protecție a angajaților Poliției;
- ✓ numărul maxim de deținuți ce pot fi transportați cu autospeciile observate variază de la doi la 14;
- ✓ în cazul autospeciilor la care numărul maxim de deținuți transportați este mai mare de opt persoane inclusiv (23 de autospeciale), spațiul compartimentului pentru transportarea persoanelor deținute este prevăzut atât pentru amenajarea boxelor pentru deținuți, cât și pentru personalul Poliției ce realizează supravegherea și paza deținuților. În cazul autospeciilor care pot transporta maximum doi-șase deținuți (cinci autospeciale), compartimentul pentru transportarea persoanelor deținute nu este prevăzut cu spațiu pentru personalul poliției. Totodată, în trei dintre aceste autospeciale nu este amenajată nicio banchetă pentru angajații Poliției care ar asigura supravegherea continuă a persoanelor escortate;
- ✓ în 26 de autospeciale, compartimentul pentru deținuți este prevăzut cu minimum două boxe, acestea fiind separate între ele printr-un perete despărțitor, construit pe întreaga înălțime a compartimentului. În două autospeciale (IP Florești, IP Cantemir) nu sunt prevăzute boxe, spațiul pentru deținuți fiind comun;
- ✓ în toate autospeciile observate, cu excepția unei autospeciale din gestiunea IP Cantemir, fiecare compartiment este prevăzut cu banchete de dimensiuni rezonabile, corespunzătoare numărului de persoane transportate;
- ✓ în 25 de autospeciale banchetele sunt prevăzute cu imobilizator pentru cătușe, în trei autospeciale din gestiunea IP Cantemir, IP Comrat, IP Ceadâr-Lunga, imobilizator pentru cătușe nu a fost observat;
- ✓ bandă rezistentă antialunecare este aplicată pe suprafața banchetelor în doar 17 autospeciale (60,71%) din cele 28 observate;
- ✓ în 24 de autospeciale pentru fiecare spațiu destinat persoanelor transportate sunt prevăzute și montate centuri de siguranță. Nu sunt prevăzute centuri de siguranță în patru autospeciale, gestionate de IP Florești, IP Edineț, IP Cantemir, IP Comrat;
- ✓ potrivit respondenților, spațiile destinate pentru transportarea deținuților sunt suficient de bine încălzite, astfel încât să asigure un confort termic rezonabil în perioada sezonului rece în 21 de autospeciale (75%), fiind instalate sisteme de încălzire în mijlocul de transport sau

adăugate sisteme suplimentare de încălzire, pentru menținerea temperaturii în timpul staționării autospecialei;

- ✓ în 24 de autospeciale (85,7%) sunt montate duze de aerisire astfel încât toate compartimentele/boxele să fie ventilate corespunzător;
- ✓ toate boxele destinate transportării persoanelor deținute, din 26 de autospeciale, beneficiază atât de iluminat natural, cât și de iluminat artificial adecvat;
- ✓ în doar 12 autospeciale (42,85%) geamurile din compartimentul destinat transportării deținuților sunt umbrite, pentru evitarea expunerii publicului, protejarea acestora de insulte, curiozitatea publicului și orice alte acțiuni de intimidare;
- ✓ în 23 de autospeciale este instalat echipament de monitorizare a locului aflării și direcției de deplasare a autospecialei (GPS Trackere). Totuși, la întrebarea privind locul păstrării informațiilor și cine monitorizează locul aflării și deplasării autospecialelor, patru respondenți au afirmat că informația se păstrează pe serverul inspectoratului de poliție, opt persoane au menționat că monitorizarea este efectuată de către Inspectoratul General al Poliției sau Serviciul Tehnologii Informaționale al MAI, iar alte două persoane au spus că nu cunosc;
- ✓ doar 11 autospeciale (39,28%) din cele 28 observate sunt prevăzute cu sisteme de monitorizare video. Totodată, la întrebarea privind frecvența utilizării sistemelor de monitorizare video, locul și termenul stocării informației, respondenții au răspuns diferit: cinci au spus că nu cunosc locul stocării informației, patru că informațiile sunt stocate pe dispozitivul de stocare a informațiilor din mașină, unul că se stochează pe serverul din cadrul IDP, unul că se stochează la autoritatea centrală. Totodată, trei persoane au declarat că sistemul video este folosit permanent/în momentul transportării deținuților, doar o persoană a menționat că sistemul se utilizează la transportarea persoanelor agresive.

Anexa 8 – A.4.1

Constatările monitorilor Promo-LEX privind conformitatea cu cerințele tehnice de funcționare a Sectorului de Poliție, aprobat prin Ordinul IGP nr. 286 din 22 iunie 2018:

- toate sediile sunt amplasate în locuri ușor accesibile populației, în apropierea unor drumuri publice, astfel încât să fie vizibile;
- doar în cazul a cinci sectoare de poliție (SP nr. 1 Basarabeasca, SP nr. 1 Comrat, SP nr. 1 Șoldănești, SP nr. 3 Costești, Ialoveni, SP nr. 1 Fălești) pe traseele principale ale localității sunt plasate indicatoare rutiere cu indicarea locului aflării sediului Sectorului de Poliție, de tip „Poliția 300 m”;
- toate sediile sunt amplasate la nivelul I al edificiului și sunt accesibile persoanelor cu nevoi speciale locomotoare;
- fațada, părțile laterale și acoperișul, în cazul a zece sectoare de poliție, conțin culorile caracteristice Poliției – gri și albastru. Excepție fac sectoarele de poliție nr. 1 Mândrești, Telenești, și nr. 5 Șerpeni, Anenii Noi;
- doar în cazul Sectorului de Poliție nr. 1 Șoldănești, în imediata vecinătate a spațiului Sectorului de Poliție, există un panou informativ;
- la intrarea în toate sediile sectoarelor de poliție sunt amplasate plăcuțe informative cu însemnele Poliției.
- conform monitorilor Promo-LEX, în baza interviurilor desfășurate cu persoane responsabile din cadrul sectoarelor de poliție, doar jumătate dintre sediile sectoarelor de poliție au suprafața totală între 90 și 200 m², trei sectoare de poliție având suprafața între 65 și 85 m² (SP nr. 1 Comrat, SP nr. 1 Florești, SP nr. 1 Șoldănești), patru sectoare de poliție suprafața între 240 și 272 m² (SP nr. 1 Drochia, SP nr. 4 Râșcani, Chișinău, SP nr. 1 Căușeni, SP nr. 1 Fălești). Menționăm că dimensiunile prevăzute au fost stabilite cu titlu de recomandare;
- în toate sectoarele de poliție, suprafața biroului conducătorului are minimum 8 m². Menționăm că dimensiunile prevăzute au fost stabilite cu titlu de recomandare;
- biroul pentru audieri în condiții de confidențialitate are minimum 8 m² în 11 sectoare de poliție. Nu întrunesc această condiție sectoarele de poliție nr. 5 Șerpeni, Anenii Noi, nr. 1 Mândrești, Telenești, nr. 1 Comrat. Menționăm că dimensiunea prevăzută a fost stabilită cu titlu de recomandare;
- suprafața sălii de ședințe este de minimum 20 m² în nouă sectoare de poliție. Nu întrunesc această condiție SP nr. 4 Râșcani, Chișinău, SP nr. 1 Soroca, SP nr. 1 Căușeni, SP nr. 5 Șerpeni, Anenii Noi, SP nr. 1 Comrat. Menționăm că dimensiunea prevăzută a fost stabilită cu titlu de recomandare;
- holul sediului este de minimum 10 m² în majoritatea (13) sectoarelor de poliție renovate. Excepție face SP nr. 5 Șerpeni, Anenii Noi. Menționăm că dimensiunea prevăzută a fost stabilită cu titlu de obligativitate.
- spațiul pentru necesități sanitare este asigurat în toate sectoarele de poliție, totuși SP nr. 1 Cimișlia nu este conectat la apeduct, fapt care duce la imposibilitatea utilizării spațiului sanitar;
- spațiul pentru necesitățile tehnice (server, debara) este asigurat în majoritatea sectoarelor de poliție renovate. Excepție face SP nr. 1 Mândrești, Telenești. Menționăm că acest spațiu a fost stabilit cu titlu de recomandare;
- spațiul pentru necesitățile de alimentare și odihnă este asigurat în toate sectoarele de poliție. Menționăm că acest spațiu a fost stabilit cu titlu de recomandare;
- spațiul necesar păstrării și deservirii automobilelor de serviciu (parcare, garaj) este asigurat în 11 sectoare de poliție. Nu există un astfel de spațiu la SP nr. 1 Basarabeasca, SP nr. 1 Cimișlia, SP nr. 1 Căușeni. Menționăm că acest spațiu a fost stabilit cu titlu de recomandare;
- postul de muncă al angajatului în cadrul tuturor sectoarelor de poliție monitorizate este constituit din masă de lucru, scaun pentru angajat, scaun pentru vizitator, computer;
- în majoritatea sediilor sectoarelor de poliție există instalații automate de detectare antiincendiu și sisteme de semnalizare și de stingere a incendiilor. Excepție face SP nr. 1 Mândrești, Telenești;

- paza sediilor a șapte sectoare de poliție este realizată prin metoda electronică sonoră, paza unui sediu este realizată prin metoda video, paza a cinci sectoare de poliție este realizată atât prin metode electronice sonore, cât și video. Totodată, paza unui sediu al sectorului de poliție nu este asigurată;
- în mod suplimentar, deși nu este un criteriu obligatoriu, în cadrul sediilor a nouă sectoare de poliție sunt organizate birouri pentru organizațiile nonprofit care ar putea ajuta angajații Poliției în anumite domenii de competență. Nu au fost organizate asemenea birouri în SP nr. 1 Comrat, SP nr. 1 Soroca, SP nr. 1 Cimișlia, SP nr. 5 Șerpeni, Anenii Noi, SP nr. 1 Mândrești, Telenești.

Anexa nr. 9 (A4.3) Numărul echipelor de patrulare-reacționare existente și numărul echipelor necesare, pentru micșorarea timpului de reacție, în cadrul fiecărui inspectorat de poliție, conform conducerii IP

Unitatea de Poliție	Numărul echipelor de patrulare-reacționare	Numărul echipelor necesare
IP Anenii Noi	3	5
IP Bălți	8	10
IP Basarabeasca	1	2
IP Bender	1	1
IP Briceni	3	4
IP Cahul	8 (3 echipe de noapte și 5 de zi)	12 (6 echipe de zi și 6 de noapte)
IP Călărași	2	2
IP Cantemir	2	2
IP Căușeni	2	3
IP Ceadâr-Lunga	1	4
IP Cimișlia	1	3
IP Comrat	1	2
IP Criuleni	2	4
IP Dondușeni	2	3
IP Drochia	3	
IP Dubăsari	3	3
IP Edineț	5	5
IP Fălești	3	4
IP Florești	2	4
IP Glodeni	2	2
IP Hâncești	2	3
IP Ialoveni	2	4
IP Leova	4	5
IP Nisporeni	2	4
IP Ocnîța	1	3
IP Orhei	3	5
IP Rezina	3	5
IP Râșcani	1	4
IP Sângerei	2	4
IP Șoldănești	2	2
IP Soroca	2	4
IP Ștefan Vodă	3	4
IP Strășeni	2	5
IP Taraclia	1	2
IP Telenești	3	4
IP Ungheni	3	5
IP Vulcănești	2	2-3